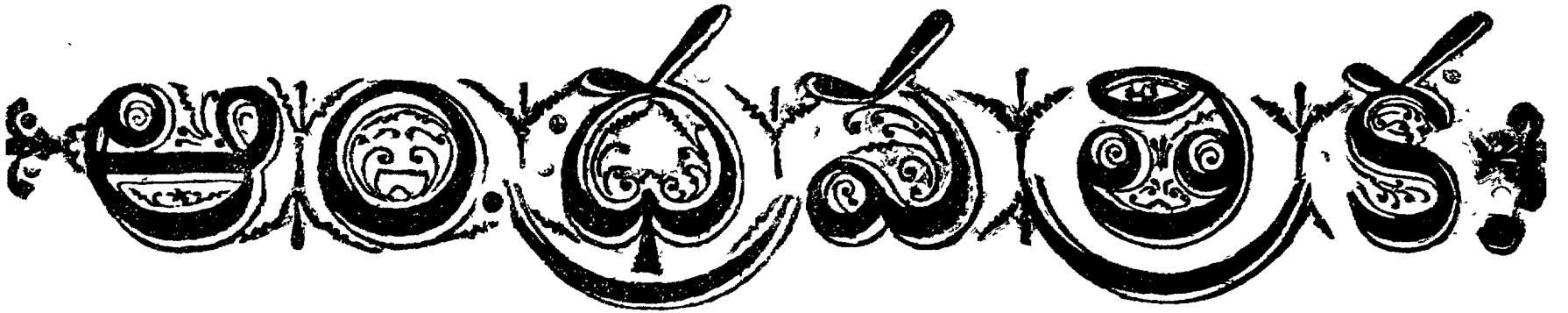

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

వి డి ప త్రి క 1-3 0-1-6

Telephone No. 544.

౧౧౭౦

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ ఆగస్టు నెల 22-వ తేది శుక్ర వారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, శ్రావణమాస బహుళ అష్టమి ౮.

No. 122
సంచిక ౧౨౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

నొప్పు గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతావశ్రమలు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోనముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల శాపును,
చర్మపు నొప్పుల శారదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాఱును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

ఈమందును దుడ్డుగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

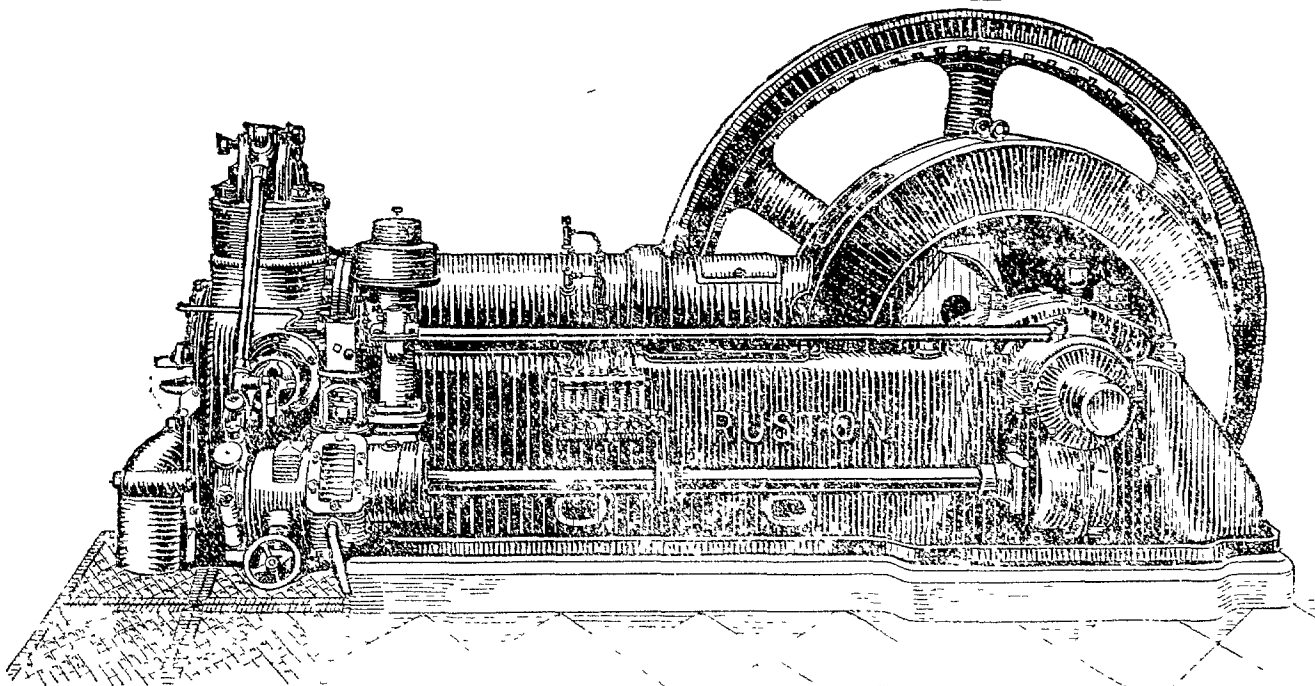
చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-క ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-క ర్పు 6-4-0. ప్రతియింటు సుండదగిన
అమృతాంజనం డిపో. 6, 7 తంబుళెట్టి వీధి మద్రాసు లేక. బొంబాయి

ది రస్ట్ న్ క్రాడ్ ఆయిల్ ఎంజిను

ప్రస్తుతము బజారులోనున్న
ఆయిల్ ఎంజిను లన్ని టికంటెను
మిక్కిలి పోడిమిగలది.
తక్షణమే కదులును.
హాట్ బల్బు, స్టవ్, మాగ్నెటో,
మున్నగునవి లేవు

పోయ్యికి మిక్కిలి సరైనమైన
నూనె చాలును.
కొద్దినూనెతో పనిచేయును.
చతురతనీమియు ఉండ
నవసరము లేదు.

నెం 4512 రు, చిత్రము గల చూ క్యాటరానుకు వ్రాయును (388)
మద్రాసులో సోల్ ఏజంట్లు, మాస్కి ఆంధ్రకో లిమిటెడ్, ఎంజనీర్లు, కెపాల్ చెట్టె నెం 60, మద్రాసు.

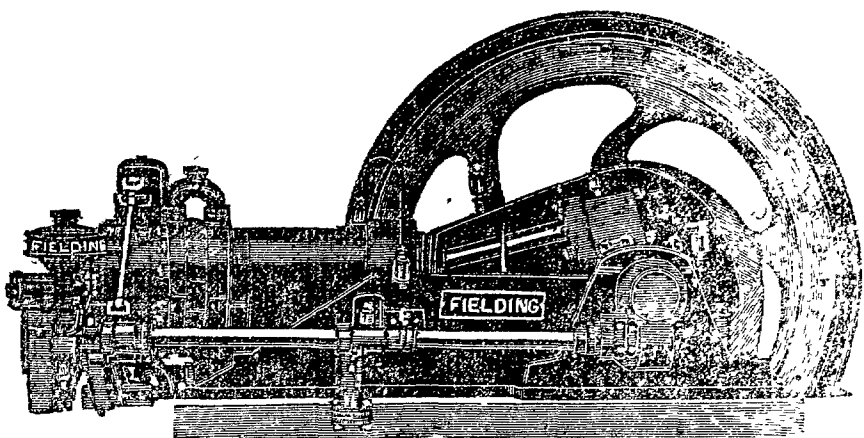
“ ఫీల్డింగ్ ”

ప్రసిద్ధి కెక్కిన క్విక్ ట్టర్లింగు

వేటెంటు శమిడిశల్ క్రూడు ఆయిలు యింజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

586

యీ యింజను సుమారు రెండే నిమిషములలో వేవరై జరు చల్లని స్థితిలో నుండగనే ట్టర్లి కాగలదు.

యెటువంటి క్రూడు ఆయిలుతో నైనను అతి సంతృప్తికరముగా పనిచేయును. క్రూడు ఆయిలు ఖర్చు బహు స్వల్పము. యీ యింజనును నడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును, యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

పోల్ యేజెంటు:—

టెలెఫోన్

నెం 690 రు.

డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో.,

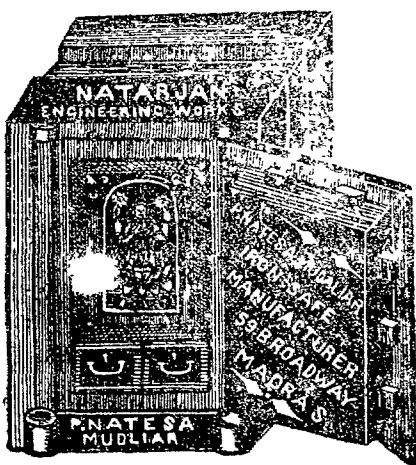
పోస్టుబాక్సు

నెం 203 రు.

12, తంబుకెట్టిపేటి, మదరాసు.

న ర న ము

దృ థ మై న ది న మ్మ క మై న ది.

యిప్పటిమో స్వర్ణ ప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు ఈదిగువ తెలుపబడిన వారివద్ద అమృతమునకు సిద్ధముగాయున్నది. బాంతులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

పి. న తే శ మొదలి యార్,

ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

(ప్రావ్రోటర్,

59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్క్సు. ఐరన్ అండు బ్రాస్ ఫౌండర్లు అయిల్ ఎంజినులు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొదలగునవి 8 పేరు చేయబడినందు సమర్థతగలవారు. రై నుమిల్లుకు కానలస్పి సిలండర్లు, సాప్లింగు, నట్టులు, సరసముగా యివ్వబడును. సుబ్బరాయప్పిల్లెపేటి, పెద్దనాయకన్ పేట, మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగములన్నియు ఆర్డరు యిచ్చిన తయారుచేసి యివ్వబడును. ఉత్తరములు (వాసిన బదులు వ్రాయబడును.

(1398)

ధ న వం తు ల కు మా త్ర మే ?

అనంగ ప్రభయాకాశి

మానలితము, ఇతరకారణములచే గలిగిననరముల బలహీనత, ముడుతలుబడిన దప్తరాలు, చిక్కినట్లు కనబడుట, మొదలగునవి అలసిపోవుట మొదలగు వాటిని విశేషకష్టము, ఖర్చులేకయే బాగుచేసి, కాశ్యోతయవ్వనము నిమ్మచు, కాశ్రుప్రమృతముగా తయారుచేసిన ఈవిశేష వధువు నిరపయోగ మైనట్టి స్థితులలో కూడ క్రొత్తమగునట్లగునట్లు పుష్టినియిచ్చుచు యింద్రబాలమునలె నూతనమార్పును కలిగించును. పూర్తిగాఁగల వివరములకు వ్రాసిన యీనాముగా పంపబడును. 80 గుళికలు గల బుడ్డి 1 కి రూ 10 మాత్రమే

కందర్పసంజీవని తైలము

ఈతైలమును సైకివాడుటచే నపునకత్తి ము మొదలగునవి తొలగుటయే గాక మంచి సంసారసౌఖ్యము తప్పక కలుగును. ఒకతులము బుడ్డి 1-కి ధర రూ 10-0-0. ఇతరవివరములకు వ్రాసిన మాక్యాటలూరు ఉచితముగా పంపబడును. రాజవైద్య నారాయణజీ, కేశవజీ, నెం. 49 బందరుపేటి, మదరాసు.

భృంగామలకతైలము

వేదవికాలములో ఎండబాధ తెలియకుండ చేయును. సకలకొంగములను. కేత్రకొంగములను నివారించును. 6 ఔస్సులబుడ్డి 1-కి ధర రూ 1-4-0 అన్ని ఔషధములకు ప్యాక్సింగుసాష్టాభర్చు ప్రత్యేకము.

వసంతకుసుమాకరము

చుళుమేహము మున్నగు మూత్రవ్యాధులు, తీయం, చిరకాలము నుంచి శ్రీలనబాధించు శ్వేతప్రదరవ్యాధులు, మొదలగువాటిని ఖగించి నరములకైని వృద్ధిచేయునట్టి సుప్రసిద్ధమైన ఔషధభాజము. 20 మోదులుగల బుడ్డి 1-కి ధరరూ 5-0-0 ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రి ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

(3347)

చెన్నపురి బజారుధరలు

ఆగస్టునెల 22-వ తేది శుక్రవారము

(1) భాగ్యములు

దసరాయిల బా 1-కి రు 80.0-0	మొదలు 42.0-0 కుంక
లియ్యము బస్తాలు	మొదలు 500
మనుమ తెనాలి ,, ప 48 గలవి రు 14.0-0	14.8-0
సెలూరివి ,, డిటా ,, 16.8-0	17.0-0
డిల్లీవి ,, డిటా 45 గలవి ,, 16.8-0	17.0-0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8-12.0	9.0-0
మియ్యము ,, ,, 20.0-0	22.0-0

(2) కుప్ప భాగ్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205	రు 11.0-0 రు 12.0-0
సెనగలు ,, డిటా ,, 12.4-0	12.8-0
పెనులు ,, డిటా ,, 12.12-0	18.0-0
మినుములు ,, డిటా ,, 18.0-0	15.4-0
తలవలు ర 164 ,, ,, 9.4-0	11.4-0

(3) నూనె వస్తువులు

సువ్వులు నూనె బా 1-కి	రు 170.0-0 175.0-0
సెయ్యి మ 1-కి	,, 14.0-0 26.0-0
కొండాపురం శేరుసెనగపప్పుబా 1-కి	,, 80.0-0 62.0-0
యితర ప్రతేకము ,, ,, 55.0-0	58.0-0
శేరుసెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 148	మి.నూనె 186
అమడము నూనె బా 1-కి	రు 190.0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

కాయవనుపు బా 1-కి	రు 205.0-0 210.0-0
మారపనుపు ,,	రు 140.0-0 160.0-0
మిరకకాయలు(గుంటూరివి)బా 1-కి	రు 105.0-0 140.0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ములుగు 1-కి రు 45,	50
కాశమాస్తి పాయకట్టు ,,	రు 60, 70
బెల్లము బా 1-కి	రు 85.0-0 50.0-0
శింతపండు బా 1-కి	రు 80.0-0 49.0-0

(5) ఇనుము

కట్టాలు రఖం బా 1-కి	రు 83.0-0 86.0-0
చదరం ,,	రు 82.0-0 87.8-0
రవుండు ,,	రు 82.0-0 87.8-0

(6) లోహములు

నెండి 100 తులంకు	రు 78.0-0 81.12.0
బంగారము, తులము 1-కి	రు 24.2.0 24 10.0
కవరను 1-కి	15.7 8
ఇత్తడి బా 1-కి	రు 265.0-0 270.0-0
రాశి డిటా	రు 805.0-0 810.0-0
అస్కా చక్కెర బ 1-కి	రు 41.8-0 42.0-0

(7) రంగులు అలిజరైన

అత్తకప్పుడు 20 డిగ్రీలు	రు 80.0-0
కోట్టి కప్పుడు డిటా	,,
సింహం డిటా	,,
4 గుర్రం డిటా	,,

(8) దూది

బొండా కెప్పు బావ 1-కి	రు 320.0-0
-----------------------	------------

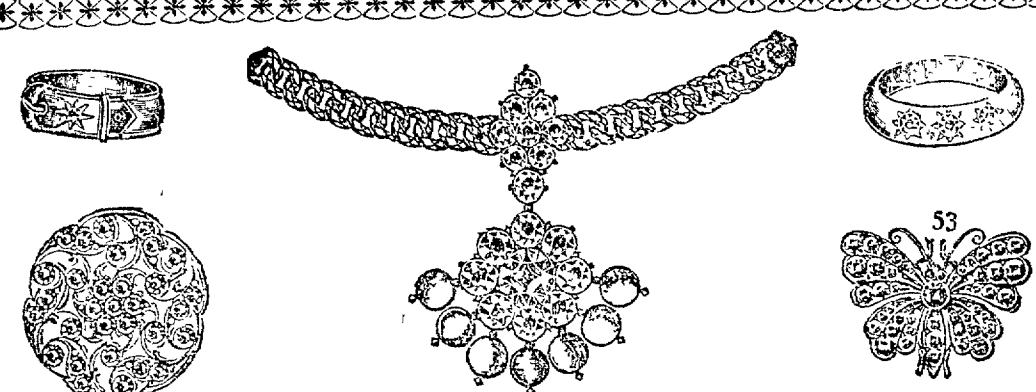
(9) నూలు

కోయంబుత్తూరు నెం 10 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 9.18.0
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 8.8.0
పుల్లూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 8.12.0
అనామదాబాదు నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 9.8.0
డిటా నెం 14 డిటా	రు 10.2.0
మోలాపూరు నెం 20	రు 12.8.0
జపాన్ నెం 20	రు 12.4.0
,, ,, 40 ఏ తేలిలు అయినను	రు 15.14.0
గోకాకు నెం 12 1/2	రు 10.0.0
వర్వాక్ నెం 24 1/2	రు 12.4.0

ఫౌంటెన్ కలములు

“ఐలో” సేఫ్టిఫౌంటెన్ కలము మిక్కులి మేలై నది నమ్మకమైనది ధర మిక్కులి నరసము రూ 7-0-0 “నాటర్ మాన్స్” ఐడియల్ 8-0-0 “బాక్ బర్డ్” 8-8-0 “హార్డ్ వెక్” 2.12-0 పెండిక్లప్పు 0-12-0 సాధారణ క్లిప్స 0-8-0 గిరిబదర్పు, తిరువల్లిక్కేజి, మద్రాసు. 0

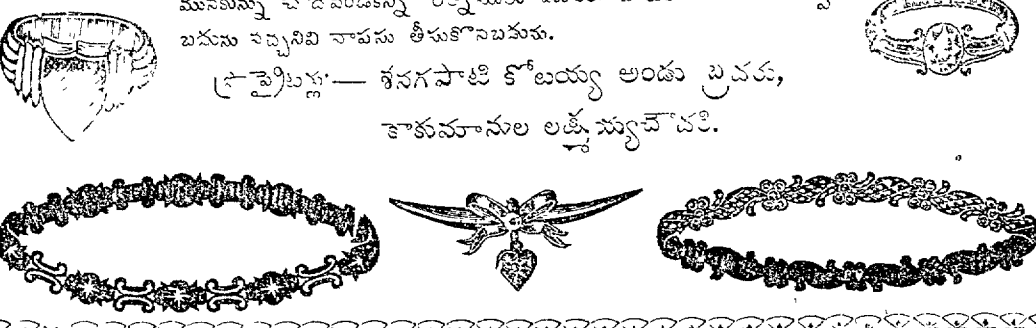
సమస్తమును కొత్తమాదిరి నగలుదొరకు స్థానము

ది ఆంధ్రా జ్యాయలరి మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ.

హెడ్ క్వార్టర్సు, బెజవాడ గ్రాంచి 51, వైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

మానవత్వ అనేకరకములు క్రొత్తమాదిరి గాజులు, మెడగొల్పులు, కానుకలు అడ్డగ వైకలు మొదలగు బంగారు నగలున్న, సవరణములు చేసిన అనేక మాదిరలు అడ్డగలు, జువెల్లీలు, వాగరములు, ఉంగరములు, చంపరములు, సతకములు, మొదలగువన్ని వెండి రైలు కూజాలు, టున్లు, వేలూగిన్నెలు, కాపెసెట్లు మొదలగు పాత్రసామానులను అనేకరకములు కాపుగొలుసులు, మొదలగు అన్నివస్తువులు యెప్పుడుగోరుగా యిండును. కాను బంగార మునమున్న చాచివేండికిన్ని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వ బడును ఇచ్చినివి నాపసు తీసుకొనబడును.

ప్రత్యేకము— శనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదర్స్, కాకుమానుల లడ్డమ్యుచౌదర్.

మొ నూ రు చందన సబ్బు ను

పరిశీలించి చూడు.

మైసూరు నవ్వుమొలుపాట్లతో తయారు చేయబడు చందనసబ్బులు. మిక్కిలిచిన్నవి.

మీకు పెట్టిపాట్ల పొయ్యమున్నను యీ సబ్బుకంటెను మేలైనవి ఎక్కడనుండి వచ్చినప్పటికిని దీనికిసమానమైనది కా దనవియమును మీరే తిప్పుకొని గీకరింపరు వ్రాద్దిచెందిన నిపుణులచే మిక్కిలి మేలైనసామానులను చేర్చి కొనియారుచేయబడుటచే సుధమునందు ను, చూడమునకు అందమునిచ్చుటయందును పేరుపొందది దేహసౌఖ్యమునకును, అందమునకును తగినది ఇదియే. వేసవి కాలము నందు గలుగు చమకకాయ, గడ్డలు మొదలగునవి రానియక ఆట్రుకవరచును.

స్వదేశిసామానులనుకొనుడు, విదేశ సామానులను విడువడు.

(1560) అన్నిచోట్లలోను క్రయమునకు దొరకును.

మహమ్మదు మూసా హాజి ఇబ్రాహిం అండు కో., 32, గిడ్డంగివిధి, మద్రాసు.

పురమాషీ పనులు పోకరపనులు చేయునట్టి వారెవరో బాగుగా విచారించి

1842 మొదట తెలిసికొనుడు.

బహుమానము నిచ్చుగిన్నెలు, పందెపు లోటాలు ఎట్టి మాదిరిలో నైనను ఆర్డరిచ్చిన సకాలములో తృప్తికరముగా తయారు చేసి యిచ్చెదము సీరువెంకికి నవరం బంగారుకు పూచినిచ్చెదము.

రూ. 10 ఎత్తు మొదలుకొన రూ. 25 ఎత్తువరకు జకరూపాను ఎత్తునకు 1-12-0, చొప్పునను అంతకుపైన ఒకరూపాను ఎత్తు 1-8-0 చొప్పున వికయించబడును

(2) ఉమ్మడి రామయ్యకెట్టి, గురుస్వామికెట్టి, కంపెనీ నగలవర్తకులు 25, వైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

ఆంధ్రమున హాస్యరసపత్రికలు లేనికొఱతను

దీర్ఘినదని యనేక పత్రికలతోడను బండితులతోడను బాగడ్డలొంది యాంధ్రులచే ప్రేమింపఁ బడిన

న చిత్ర నవ్వులతోట

సాంఘిక రాజకీయ వ్యావహారిక విషయములను హాస్య రసమున విమర్శించును సంవత్సరముసారములను జూమ్ములను గలిగి డెమ్యో 1/4 సైజున 16 పుటలను గలిగి ప్రతిశుక్రవారమును బ్రకటింపఁ బడుచున్నది.

సంవత్సరమునకు రూ 4-1-0
అర్థ డివిజన్ 2-8-0
శాంపిల్ పత్రిక ఉచితము

వలయువారు:—నవ్వులతోట పత్రికాకార్యాలయం
మచిలీపట్టణము, (స్టేషన్ రోడ్డు.)

ఇమిటేషన్ పంచరత్నములు

చౌక పరిశ్రమము గ్యారంటీ
కేంపులు, పచ్చలు, నీలములు, పువ్వురాగములు, వైక్రాంతములు క్యాటలాగు ఇనాము

ఈధరలు ఆగమ్మనెలకు మాత్రమే

8 దినములలో వాపసుచేయవచ్చును.

క్రికాకుశం మజిలీనుతాను గ 12 నె 80 శిల్లువంటిది	7-8-0
6 కమీజులు అగను తాను 1-3 ముదురు నె 70 రు	6-0-0
కాను బంగారుదుద్దులత చక్రసానకెంపులది 1 రాళ్లది	20-0-0
,, మేలువైక్రాంతంది తగూరు యెతు 10 అణాలు	18-0-0
,, పువ్వురాగములది శిమకములతో సరిఅయినది	40-0-0
,, జగినీ మేలుపని చక్రసానకములు రూపాయిసైజు	40-0-0
విడిపువ్వురాగం మేలు రతి 72 పలకలుగల కములు	3-8-0
విడిచక్ర సానకెంపులు రతి 64 పలకలుగల గలూబీ	0-8-0
విడివైక్రాంతం డబ్బులకట్టుగల సొల్లుము బర్మా	3-0-0
యిదితేమను పువ్వురాగం ౪ రతి	1-12-0

అనంతపల్లి భాస్కరరావు సోదరులు,
నగలవర్తకులు - శ్రీ.కాకుళము, గంజాంజిల్లా.

చ మ త్కార గణితము.

ఈ గ్రంథములో చమత్కారగణితము, విశితగణితము, నిరవగణితము, దునోగణితము, డేలెగణిత సమస్యలు, శ్రితి యము, అద్భుతములు, చిహ్నము, చిహ్నశక్తి, యాక్తి, క్ష.లు, అమామలెక్కలు, గణితావధానము గలవు. మంచిజ్ఞానము, మనోబలమును, తెలివిన బృద్ధిచేయు రసవంతముగా విశదవిశితలెక్కలు ఇందులో నున్నవి. ఈ గ్రంథము చదివిన గణితమునందు విశుమానుబద్ధయూ, చమత్కారమును, యాక్తియు తెలియకలగును. ప్రతివానినగరం నుండవలసిన పుస్తకము. కీనినెల రు 1 య. వి. వి. చార్జ్ ఆ రి. 5. 6 ప్రతులు రు 5 య. వలయువారు:— పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, (2113) ఒంగోలు, (గుంటూరు జిల్లా) అది వ్రాయవలెను.

SIGHT RESTORED

A Sure Remedy of Nature for all eye-diseases. Cures Cataract, Glaucoma, etc., without knife. No failure; absolutely safe; highest testimony. Particulars free. Correspondence confidential.

H. ELLER, D. Samia (Bengal).

SANTI OIL

Simple, harmless, external application for functional weakness, Loss of Manhood, etc. No irritation, no discolouring, no bad smell. Particulars free. Correspondence confidential.

HEALTH HOME, D. Samia (Bengal).

గాంధీదైవజుడు

ధర్మన్యాయమైన 5 ప్రశ్నలు వ్రాసిపంపిన, కవరువిప్పి చూడకయే సరియైన భావిఫలితమును వ్రాసిపంపెదము. మీ కవరునుకూడ మీ కే పంపివేసెదము. ప్రశ్నవ్రాయుకాలమును కవరుమీద వ్రాయవలెను జాతకముయొక్క నకలుపంపిన సం॥ ఫలము మాసవారిగ వ్రాసిపంపుదుము. 5 ప్రశ్నలకు రు 1-0-0 పై ప్రతిప్రశ్నకు, 0.4-0 సం॥ ఫలమువ్రాయ, 2-0-0. విలాసము ఆంజనేయస్వామిజ్యోతిషాలయము తిరు త్తణి-చిత్తూరు డిస్ట్రిక్టు.

జూబులు

అఖిలభారతవిద్యార్థి మహాసభయొక్క

ఆహ్వానసంఘసభ

భారతవిద్యార్థి మహాసభయొక్క ఆహ్వానసంఘసభాధ్యక్షులు రాజమహేంద్రవరమున తాలూకాకాంగ్రెసుసంఘకార్యాలయములో 30.8.24 తేదీ వాద్యహస్తము సరిగా 3 గంటల ప్రారంభమును సంఘాభ్యుదయ యాత్ర ప్రకటననే ఆహ్వానముగ నెంచి సభకు రాప్రార్థితులు ప్రత్యేకముగ పంపబడిన ఆహ్వాన పత్రాలందకపోయినను దీనినేయాహ్వానముగ భావించుకొనరదను కాకనాడలో జరిగిన 4వ భారతవిద్యార్థి మహాసభావిజ్ఞాపనలలోగా మిగిలిన సామ్య వినియోగము మున్నగు విషయములు చర్చింపబడును

(సం) కళా వెంకట్రావు
(ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు)

గంజా మండలమునందున్న పిర్గా కాంగ్రెసు సంఘములవారి కొకమఃవి

కళింగపట్నములో శెప్టెంబరు 6, 7, 8 తేదీలను జరుగనున్న గంజామండల మహాసభాప్రాతినిధ్యము విషయమై పిర్గా కాంగ్రెసుసంఘములు యామాసము 25వ తేదీలోగా, ఈదిగువపట్టిలో ఆయాపిర్గాల కేంద్రులగ నేర్పొనబడిన నిశ్చితసంఖ్య ప్రకారము, ప్రతినిధుల నెన్నుకొని, ఎన్నుకొనబడిన ప్రతినిధుల పేర్లు, నివాసస్థలము, మొదలగునవి, సంపూర్ణమైన అప్రెడెషతో, మాకార్యాలయమునకు ఈమాసము 28వ తేదీలోగా చేరవట్లు, పిర్గాసంఘ కార్యదర్శులు మాకు తెలియజేయ ప్రార్థితులు

- పిర్గాలపేర్లు ప్రతినిధుల నిర్ణితసంఖ్య
1 కళింగపట్నము, కొంకానపేట, బూవిల్లి, నమర విల్లి, అంపాల సమీపముననుండే గ్రామ సంఘములు	20
2 ఆమదాలసల, శ్రీకాకటము సమీపమున నుండే గ్రామసంఘములు	30
3 శంకపేట, బారన, మందసా	20
4 పల్లకమిడి, మిలియాపుట్ల వనైరా	50
5 హీరమండలము, కొత్తూరు, బాగీరదిపురము, పెద్ద దిమి, గూనభద్ర, పెద్దకొరాడ, ఇరవేడ వనైరా	30
6 నువాపడా, దుబారా వనైరా	10
7 చర్లన్నపేట, ఎర్రవరం, కొమర్తి, జయనూరు నామాలపేట వనైరా	20
8 అసాగ, సమీపగ్రామ సంఘములు	10
9 ఒరంపురము, సమీప గ్రామసంఘములు	100
10 త్రపురము, సమీపగ్రామ సంఘములు	10
11 ముఖలింగం, లక్ష్మీవరపుపేట	20
12 పర్గా, కాననం వనైరా	10
13 ఇచ్చాపురము, సర్లా వనైరా	30

5.00 జనసంఖ్యకు ఒక ప్రతినిధునకును జిల్లా 18 లక్షలు జనసంఖ్యకు 860 ప్రతినిధులు ఎన్నుకొనుటకు నిర్ణయించబడినది

గిరిమెల్ల కుమారస్వామి,
కార్యదర్శి, సన్మానసంఘము

శ్రీ తిమ్మిగ్రంథాలయము - రాజమహేంద్రవరం

గౌరవీ గ్రంథాలయము శ్రీలక్ష్మణ శేర్పడమగ్రంథాలయార్థేయమునకు భిన్నమని పుస్తకుల సభ్యులు పంపిన రిక్విజిషను ఇదివరలో ఆంధ్రపత్రికలో ప్రకటించబడిన ఆ రిక్విజిషను కార్యములను నిర్వహించు ప్రాధికారమును కలిగియున్న రిజిస్ట్రారుగారికి విచారణనిమిత్తమై రిక్విజిషనుపట్టిక సభ్యులలో కొకరకు శ్రీ క్రా సోమేశ్వరరావుగారు పంపిరి గ్రంథాలయ కార్యదర్శిగారు అసిస్టెంట్ రిజిస్ట్రారుగారి కోరికపై వారి కేడియో సంజాయిషీ నిచ్చి యీ విషయసంబంధము కార్యముల నంపివట్లు చెప్పుచున్నార వారిచ్చిన సంజాయిషీ యేదియో పత్రికలో ప్రకటించబడలేదు ఆ సంజాయిషీ గ్రంథాలయ కార్యనిర్వహకవర్గమువారి యంగీకారమును సంజాయిషీ యిచ్చుటకు ముందుగాని తరువాతగాని పొందలేదు శ్రీలక్ష్మణ శేర్పడమగారిని సరిక్విజిషను కార్యనిర్వహక వర్గము వారియొక్క పట్ట లేదనియు పట్టుట అవసరమని తమకు దొరలేదనియు, అసిస్టెంట్ రిజిస్ట్రారుగారి యొద్దనుండి యంత్రపు చచ్చినగాని రిక్విజిషను పట్టిక సభ్యులకు జవాబాసంగ నవసరము లేదనియు కార్యదర్శియగు శ్రీ గొడపాటి భద్రనాథ యాగారు తెలిపిచ్చిరి నియమితసంఖ్య

గల సభ్యుల సాధారణసంఘసమావేశమును కూర్చుంటున్నది రిక్విజిషను పట్టుటయు, ఆ రిక్విజిషను కార్యదర్శి కార్యనిర్వహక వర్గమువారి యెదుగుపట్టుకుంటున్నది, రిక్విజిషను పట్టిక సభ్యులకు జవాబు నొంగ నవసరములేదని వాదించుచున్నాడ కార్యదర్శిగారు గ్రంథాలయము ప్రజలదను సంగతి మరచివట్లు దొరుకుచున్నది కార్యనిర్వహక వర్గమునా రెమియ చర్చదీసి కొనకుంటుట కోరవచ్చును మొత్తముమీద గూడురిక్విజిషనులకు సభ్యులపాపినను కార్యనిర్వహకవర్గమునా సాధారణసంఘము జరుపలేదు ఇట్టికార్యనిర్వహక వర్గమును శిష్టియుగా తొలగించినగాని ఆంగ్రిజేశ గ్రంథాలయములకెల్ల నుత్తమసభ్యులు గౌరవీ గ్రంథాలయము దుష్ఫీతికి గాకమానదు గ్రంథాలయ సభ్యులెల్ల పంటనే మేల్కొని గ్రంథాలయ వ్యవహారములతో బోక్యము కలుగజేసికొనవలసియున్నది శ్రీ కంచుమర్తి శీత రామచంద్రరావుగారి సంగమున, వారి భర్తవత్తిపేట ప్రొల్లరాధ కలకొల్లలయనను వారి మరతలను అంగీకరించి 10 మాసములకు పైగా యయినను ఇకను ఆ ప్రొల్ల కాం నెలకొల్పబడలేదు గ్రంథాలయ సాధారణసంఘ సమావేశము త్వరలో జరగనున్నది కాన సభ్యులకిది మంచి తరుణము

రామండ్రి, 20.8.24. } మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్య

శ్రీ శే కస్తూరిరంగయ్యగారి

చిత్రఫలకమును బహిరంగపరచుట

మదర ను మహాజనభా మండలమున కాననసభాసభ్యులకు సి వి నరసింహరాజుగారు శ్రీ శే కస్తూరిరంగయ్యగారి చిత్రఫలకమును నిన్ను బహిరంగపరచి యన్ శ్రీనివాసయ్యగారు, యన్ సత్యమూర్తి వి చెక్కరయ్యచెట్టికట్టమంది రామంగారెడ్డి మొదలు ప్రభులు విచ్చిరి సి గోపాలమినగారు అధ్యక్షతవహించిరి

నరసింహరాజుగారిని చిత్రఫలకమును బహిరంగపరచు రుదు అధ్యక్షులు కస్తూరిరంగయ్యగారి నిరాడం డ జీవితము, ఉన్నతాశ్రయములు మనము గ్రహింపవలయునని చెప్పిరి వారు న్నపుడు కలిగిన రాచకీయ సభ్యులలో వారు వనకొరకు దైర్యముగా ముందంజవేసెడివారు అదియే వారయంగల సుగుఱు ఆయనతో సామ్యమునకు తీసికొనిరాతిన నామము శ్రీ శే కస్తూరిరంగయ్యగారు చొక్కాచేయలి అధ్యక్షుడు చెప్పెను

సి వి నరసింహరాజుగారు చిత్రఫలకమును బహిరంగ పరచుదు యిట్లు చెప్పిరి

పక్షాహింస - దేశమున జాతీయత కెంతవైయొప్పు హింస ప్రతికానాపకు డితరే పేరు గాన గురుగానం దింపుడే యాపత్రయందు తీయతా విత్తములు వుండి నవి గురరాసు గవర్నరుగానన్న ఒక ఆదేశాలాగం పరి వాలనను విరచించిరి 1913 ప్రయోగమును రంగయ్యగారిని అహ్వనించువపుడు వారు తిరస్కరింపగా సర్ హేరలు వ్రాసినట్లు గారు వారితో సంభాషింపగోరువనే నెరుచును క్ల కొనందు మామట తప్ప వారితో వాంఛ పరిచయములేదు వారి గంభీరకారము, గంభీరముగనే పత్రికను నిరస విధము లుల్లరకును విడితమే పత్రికయందు కోరికగా జాతీయతా బానములను వెంచుదు దేశమునకు నాయకుడై మెలంకెననిచెప్పి -రసింహరాజుగారు తమ ఉపన్యాసమును విరచించిరి

2 ఆర్ కొరస్వామి అయ్యంగారు ఉపన్యాసకునకు కృతజ్ఞతాపదనముల నర్పించుచు వారిని ప్రవృత్తిగా లంకృక్షము చేసి తర్వాత సభ ముగిసినది

కృష్ణ యాత్ర రన్ డెల్టా

కాలువచివర రైతుల దుఃఖిరము

మనద రాజ్ యను గ్రామకార్య సంఘమును కిరంకి -కను సంధిమైనది దీనిపొడవు 14 మైళ్లుకును దీని గ్రామము 25 గ్రామములకు సంబంధించి ధూమి పల్లపు సాగుకు కావలసియున్నది యిందు 14 వేల రెండువలసలసాగు శిచెయ్యు కిర్పడి కాలువఅయ్యున్నది యిప్పటికి కిర్పడి పట్టెనుమట్లు, పెనెనగల్లు, అయ్యంక, యర్లపూడి పెనమురేవి, మొలలు కొన్ని గ్రామములున్న కొనూరు, ఎగువన, బొట్టిపాడు, చట్టూరు, వల్లంపల్లి గ్రామములు, యిప్పటికి నూటికి 50 యెకరములైనను సాగుఅయి ట్లు గవసడదు గాలి పర్రుగ్రామ అయిట్లు 1200 యెకరముల 400 యెకరములు

మాత్రం సాగునది. లంకపల్లి, మాడేర, యండకుదురు, పూసడం, గ్రామములలో యేమాత్రము సాగుకాలేదు.

ఈ గ్రామములన్నిటిని సాగుచేయు లంకపల్లి బ్రాంచి కాల్యగాని, యండకుదురు బ్రాంచి కాల్యగాని ప్రాంతానికి తోయింతవరకు తడిసినపాపమునపోలేదు వరాధారమున పోసిన నారుమట్లు నీరులేక చచ్చిపోవుచున్నది దుష్కులు చచ్చిపోవుగా మారుచున్నది సాగుచేయు పుష్కలము నెల్లిపోవుచున్నది కృష్ణానదివరదడగ్గాటిని మూడు 40 దినమునూడి ప్రవహించుచున్నను, యిరైతల పాప మింక పండినది కాలువపట్టు మల్లంపల్లి దిగువ బొతుగ ధూమికో సుముగయున్నది తూముల నన్నిటిని, సమములెమ్మెంకో సున్నముతో బిగించి సరిచెయి నది దిగువ పట్టులన్నిటి చక్కచదు ప్రస్తుతసాగుబడికి ప్రైగ్రామములవారికి వంతునిచ్చి దిగవకు పూర్తియ నీరును వదులుటకడి పి. డిబ్బే ఆధికారులు, శ్రద్ధవహించునానికి కాగితముపైనను మాకు ధూమిపైనను సాగుబడివాక్కి శేకుంఠాపును ఆదైన పంటమాట దేవునికితెలియును నవారుమాసమున అంచనావేసే రివిన్యూ అధికారుల కలమునకు చెలియును

ఒక డాబ్బానా త్రికుడు

సివిలు జస్టిసు విచారణసంఘము

బొంబాయిలో విచారణ

బొంబాయి, ఆగస్టు 20 - సివిలు జస్టిసు విచారణసంఘమువారు బొంబాయి నేటయందయమున పురమందరమున మాడి బొంబాయి లాసంఘమువారిని అడ్డుకెటు జేసరలులను విచారణ ప్రారంభించిరి సంఘములో గౌరవనీయులగు జస్టిసు రాంకేశుగారు, (చైర్మను) గౌరవ నీయుల జస్టిసు జీవాద్వై, డాక్టరు యన్ యన్ డివాజావి సి యన్ జి యం గుప్తేగారును ఉండిరి చివరవారు బొంబాయి నండి సభ్యుడుగా తీసికొన బడెను బొంబాయి లాసంఘము తరపున ఎ క రు గు స్త్రయ ఎ వ వకీలుగారను యన్ డి బసానాలాగారును నాక్యుముచెప్పుటకు నిలువడిరి బొంబాయి హైకోర్టులో పరిపాలకోర్టుగములు చాలతక్కువగానున్నవని కృష్ణిస్మృతగాన ప్యాదరు చేసిరి సగుములు మొదలగ నవి పంపించినప్పటి, కేదనిమార్చు వసినదని నెంటునెంటునే ఒకఖాస్తులు కెట్టుకొనకుండ, వాయిదాదినము యిన్నికోర్టులెనతరువాత నుంచినని (సమాచ 10 దినములు, నియమించుటకు వీలునట్లుతయన నింధనసరగా నొకవారిని నూచించెను బొంబాయి విచారణ ప్రాంతంపైన తరువాత స్వామికాం కోర్టు జైలు యిప్పటివరకెంతవరకు మరల యెప్పటికో వాయిదాచెయడం ఆనవనము విచారిం చుచు నేయుండవలసినది గనం గూ - మునెనె - విములో గట్టగా నొక్కొక్కరి ఆప్యతే జేసరలు కంకాగాన - క్రియును చెప్పుటలో సగుముల పుష్కలరాగా గాని - కల ద్వారా వచ్చినట్లుయిన కార్యుల ద్వారా వచ్చిన యెంతని నొక్కొక్కెప్పెను విరియు హైకోర్టులో ప్రయత్నం ఆనవా నలకు వీలుండవలెనని చెప్పెను క్రింద ప్రార్థనలకు కిన్ని ముగా కీర్ప చెప్పనట్టి హైకోర్టుల పై నేయదికార కే వైన యుండవలెనాయని అదిగ (వడల హైకోర్టులో వ్యా యముజరులనలి నక్కుముకలదనియు వేయదికార కున్న యెడల అట్టినమ్మకము తొలగిపోవనియు శాసనీ పెక్ - నేరములలో క్రండికోర్టులకాములనే హైకోర్టుగా బాయి పరచుచున్నారనిచైర్మను చెప్పెను అప్పుడు క్రిందికాములని క్రిందికోర్టులకూడ హైకోర్టువారి తీర్పు నములనల కొంత మేలుకొనుచున్నది అప్పుడెంత కేరలు బదులుచెప్పి బాధసంఘమువారు వివేదింపబడుచున్నదిమి రాంచులో దిలి విషయమై యెక్కువగా కృష్ణానదివాగాన మొనర్చెను సభ తేవటక వాయిదా వేయడం ఆప్రే

లంచములు తీసికొన్న నబుజడ్డ

విడుదల చేయబడుట

బొంబాయి, ఆగస్టు 2 - ఇదివరకు బొంబాయిలో వార్డి నేటు జడ్జి గానున్న సి యన్ హ్యూ గారు లంచములు తీసికొనని నదియే నేరములో నెన్నుకపంప బడిగా స్వతంత్రతాత్వములేదని నెన్నుకొని పోసి విడుదలకైన తనయెదుట విచారింపబడుచున్న ఒక నేరములో లంచముల తీస్తుందుకు విచారింపబడి హాస్తియ దోమకోపగచెయబడి 2 కలనెన్నరము కిక్కిరిం డెను గానపై విడుదల హైకోర్టు ఆర్డరుచెసికొనగా కెయింపూ ఆరెనినివిడుదలచేసి డాబ్బానా బొంబాయివారిపైనుండి కొన్నికడిమను కొంచెం ను పుచ్చుకొనుటకు యేర్పాటుచేసినది యేర్పాటైనా రము వానినంగీరించుట్లు అప్పలుదారునిపై మరెయి కొ మాకోపింపబడెను అప్పెసరిలో ఎకసంఖ్యలు నున్నాయి నిర్దోషియనిచెప్పిరి నెవన్నుజడ్డయ నారితోనంగీరించి మదాయియను హాస్తికరుగారిని విడిచేవేన (ఆప్రే)

అత్యధుతకుమారో గని వారిణి

సం. 116-0-0 లు బహుమాన మివ్వబడును. అష్టాదశ కుమారోగములు గాగారంటికి కదుర్చుబడున ఒకడబ్బా వెల రు 10 0-0 శేకింగుపొట్టే వేరు రెడ్డి అందు కొ, ప్ర ప్ర యుజరు, యం సుబ్యారెడ్డి, గోచలపురం, క్రొత్తపేటపాస్టు గోదావరిజిల్లా

ది ఎంబెరు ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్ అసూర్యరెన్సుకంపెనీ లిమిటెడ్

బొంబాయి

లిమిటెడ్ అసూర్యరెన్సు అవ్వబడుచేసి పాలిసియర్ ప్ర పంచును అందుకు రేయను వాలిసిసు మంప్రయసును యిచ్చుటకు మీ గలను

ప్రిమియములు చాల తక్కువ కాలము గడచిన పాలిసిలు పునరుద్ధారణచేయుదును మరల్తును గలవమైనవి హక్కుదారులకు సకాల మన పైకమివ్వబడును

గడిచిన సంవత్సరపు బాలన్సుషేటుకు, వ్యాప్తికృతకు ఈదిగువవిలాసమునకు

నాయకు

శంకరాచార్యగారిచి
152 కమ్యూనికేషన్

మద్రాసుబ్యాంకి
9/10 సెకండులైసుబీచి

గోదావరి హిందూ సమాజము

వారు ప్రచురించిన

భగవద్గీత

అన్ని సులభముగా అందువలన దేవుని గోపకాగితములపై ముద్రించు వెల పది అశ్రు అంకులై వెచ్చిగలదును సర్వార్థములను నెల్లప్పుడు సత్వంతో పయం క్రిమై యుండును ప్రతిహిందూవునకు నందును నలంకరింపదగిన దివ్యగ్రంథము

పై పుస్తకములు ఈక్రింది వారివద్ద దొరకును కార్యదర్శి, గోదావరి హిందూ సమాజం, రాజమండ్రి

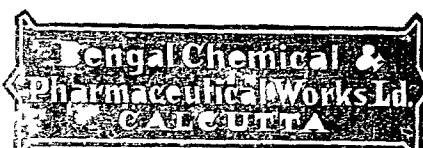
సెంట్రల్ బుక్స్ డిపో, రాజమహేంద్రవరము.

మలేరియా, ఇతర జ్వరములకు

వైరెక్సు

ఒక్కటే అమోఘమైన నుణమునిచ్చును దీనిని ఉపయోగించి మంచి నుణమును, ఆరోగ్యమును పొందిన లెక్క నిలిగింప ఈ యోగ్యతాపత్ర నిచ్చియున్నారు అందువల్లనే **వైరెక్సు అమితముగా**

విక్రయమగుచున్నది. రహస్యమైన ఔషధములుకాదు ఫార్మ్యూలాసిన పంపబడును బుడ్డి 1.5 ధర రు 0-18-0 వి పి చార్జితో సహా రు 1-2-0.

శ్రీయత పానుగంటి లక్ష్మీచరణింహారావు పంతులుగారి

సాక్షి

ఇదియొక యశస్వీ
మై గృహరాజము కడ
గాదు అనునూకాదు పృ
బంధం వృగారు పు
రాతనసంకలనమునకే
గదా చి. గ్రంథము
అనువు. చదివి యును

మొదటిభాగము 2-0-0
రెండవభాగము 2-0-0
మూడవభాగము 1-8-0
నాల్గవభాగము 1-12-0

దింపుకొని తెలుగులో అదికాకన్న డిట్టిగ్రంథము మాచి యెఱుంగును ఒంమలశాస్త్రి, కాలాచార్యులు, ఆయన పుత్రులు, వాణ్ణామ, సాక్షి అను ఐదుగుర సంఘము ఈసంఘముచే ఛర్చింపబడు విషయములు బహు చమ త్కారకుగ సంకలన మొదటినుండి చివరవఱకు కడుపు చెక్కలగనటలు సప్త వచ్చుచుండును పృథాణము చేయవచ్చును - ఏమియు దొరకొంద నప్పుడు - అనేకవిషయములు తెలిసికొనిగోరునప్పుడు - బాలరకు, యువకులకు, పుష్పలకు, శ్రుంగ చదువుల సంకలనగ్రంథ మింతకన్న తెలుగులోలేదు ఒకమాటు చదివినవా రీగ్రంథమును వదిలరు విన - రూప వ్యాగంబెరు నను తైరి కుదుర్చునుటకు విద్యార్థుల కింతకన్న నుపయోగకరముగ గ్రంథము లేదు జూలూలూక పన్నాసదేశణ, కాలాచార్యుల రచనాపై పుణి, వాణ్ణామబంధుర ప్రబంధరచనాకే కి సాక్షి మయ నొంపనై కి, అశివాయ సమంజసత వసుదధినివ పృథియాంధ్రుడు, పృథితిక్షరాస్యుడును ఈగ్రంథము చదువున ఒకటి సంవత్సరము చాతుర్యము - ఇంకొకయెడ పాత్రికాసలైఖరి - మరయొకయెడ అపూర్వవర్ణనా గాంధర్వము - చదువుల రెండయొ సంతస మొసంగును మియువారు -

పానుగంటి రాజారావు, విరాపురం గోదావరిజిల్లా అవి వ్రాయవలెను

సిన్హా అల్లయన్సు బ్యాంకు లిమిటెడు

భాగస్వాములయొక్కయు
ఋణదాతలయొక్కయు సభ

తీర్మానములు ఓట్లు

కలకత్తా, ఆగస్టు 20 - 1924 ఆగస్టు 13 లేదీ బ్యాంకు వారమునాడు (పరిష్కారపు పనిలోనున్న) సిన్హా అల్లయన్సు బ్యాంకు భాగస్వాములయొక్కయు ఋణదాతల యొక్కయు సభలో ఉపవాదింపబడిన తీర్మానములపై తీర్మానబడిన వోట్ల ఫలిత మిదిగువను తెలియజేయబడినది ఈఫలితముపై తుదిపరి శీలన యొకటి జరుగవచ్చును

యన్ యన్ లెస్ గారిచే ఉపవాదింపబడి ఎం తెర్రి గారిచే ఆమోదింపబడిన మొదటితీర్మానము విచారణసంఘము వారును పరిష్కార కర్తలు ను తయారు చేసి న నిశ్చేదాలను ఆమోదించి యీసభవారు ప్రస్తుతపరిష్కార కర్తలక్రింద పరిష్కారము జరుగవలెనని కోరుచున్నారు బ్యాంకు దివాళాఅగటకు ముఖ్యకారణమైన అధికారుల దుర్వ్యయము నకు క్రొందును తెలియజేయ నిచ్చు గించుచున్నాడు మరియు న్యాయ వాదుల సలహాపై న బాధ్యత గల వారిపై చర్యనడిపించి ఋణదాతలయొక్కయు భాగస్వాముల యొక్కయులాభముకొరకుదుర్వ్యయమువలనగాని అపహరణము వలనగాని బ్యాంకుకు నష్టము తెచ్చినవారివద్దనుండి వీలైనంతవ రకు రాబట్టవలసినదనియు నీసభవారు పరిష్కార కర్తలను కోరు చున్నారు ఇట్టిచర్యను నడిపించుటకు పూర్వముదానికకు కర్పం తయో దానివలన కలుగులాభ మెంతయో బాగుగా విచారించి పరిష్కారకర్తలు యీసభకి దిగవలసియున్నారు ఋణదాతల వోట్లు 943 (రు 854587) ప్రతిహారు వోట్లు 75 (రు 12085 77) అధిక సంఖ్యాకులు 867 (రు 7242296) భాగస్వాముల వోట్లు 19 (10411 భాగములు) ప్రతిహాలుగా 1 (25 భాగ ములు) అధిక సంఖ్యాకులు 18 (10386 భాగములు)

వి సి మోషుగారిచే ఉపవాదింపబడి ఎ ఇ దత్తుగారిచే ఆమోదింపబడినరెండవ తీర్మానము (పరిష్కారము చేసిను చున్న) సిన్హా అల్లయన్సు బ్యాంకు లిమిటెడుయొక్క ఉద్యోగు లనుండియు డైరెక్టరుల నుండియు వారి అజాగ్రత్తవలనన న మృతద్రోహమువలనను అజాగ్రత్తపెట్టుబడివలనను కలిగిన 2 కోట్ల రూపాయలనష్టము రాబట్టుకొనుటకు వారిపై తగినచర్య నడి పించుట ఋణదాతల వోట్లు 135 (రు 1956814) ప్రతిహాలుగా వచ్చినవి 917 (రు 8177488) అధిక సంఖ్యాకులు ప్రతిహా ముగా 782 (రు 6220674) భాగస్వాముల ఓట్లు (25 భాగ ములు) ప్రతిహాలుగా 16 (10871 భాగములు) అధిక సం ఖ్యాకులు ప్రతిహాలుగా 15 (10346 భాగములు)

వి సి మోషుగారిచే ఉపవాదింపబడి ఎ కె దత్తుగా రిచే ఆమోదింపబడిన 3 వ తీర్మానము పరిష్కారము వలన ఋణదాతలు మిగుల లాభము ను పొందునటుల విచారణ సంఘము వారి తీర్మానములన్నియు అంగీక రించుట ఋణదాతల ఓట్లు 119 (రు 1908085) ప్రతిహాలు ముగా 928 (రు 18385574) అధిక సంఖ్యాకులు ప్రతిహాలు ముగా 809 (రు 6427489) భాగస్వాముల ఓట్లు (25 భాగ ములు) ప్రతిహాలుగా 16 (10871 భాగములు) అధిక సంఖ్యా కులు భిన్నముగా 15 (10346 భాగ ములు) 4 వ తీర్మానము రాయ బహు దూక ప్లయన్ మర్లికుగారిచే ఉపవాదింపబడెను యన్ పి చౌదరిగా రామోదించిరి చెడునడకక్రింద దోషులైనవారి పై చర్యనడుపుదుమని ప్రభుత్వమువారు ఆధికసభ్యునిద్వారా 1928 జూలై 18 లేదీన ఇచ్చినమాటమీద యంగ్లాండులో న డువబడనున్నచర్యలో ప్రభుత్వపక్షము వహింపవలసినదని ప్ర భుత్వము వారినడుగుట ఋణదాతల వోట్లు 1064 (10380240) ప్రతిహాలుగా 1 (3640) అధిక సంఖ్యాకులు 1063 (రు 10) 326595) భాగస్వాములవోట్లు 17 (1035) భాగములు) ప్రతిహాలుగా ఏమియులేదు (అ ప్రె)

బొంబాయి శాసనసభ

హజీఅబుల్లా హరూన్ గారి తీర్మానము కరాచీ, ఆగస్టు 20 - లాంఘురివిన్యాసుకు రిమోషను నీయవలసినదనియు, తక్కువ ఋణములను ఆపుచేయవలసింద నియు, సింధుదేశములో వరదబాధితులగువారికి తగిన సహాయము చేయుటకు గ్రాంటు నీయవలసినదనియు బోర్డరు శాసనసభలో ఉపవాదింపబడు యం.యల్ నీ హజీ అబుల్లా హరూన్ గారు ఒక తీర్మానమును తయారుజేసి యుద్ధించిరి.

మద్రాస్ విశ్వవిద్యాలయపు పట్టప్రధానోత్సవము

21-8-1924

నిన్న ఉదయము గోమేనుప్రభువు అధ్యక్షతక్రింద జరిగిన పట్టప్రధానమునకు మొత్తము 183 మంది అభ్యర్థులు గలరు ఇందులో 977 ప్రత్యక్షముగవచ్చిరి 353 రాటుండుగానే పట్టముల కయి దరఖాస్తు సంపుకొనిరి

ఎం. ఎల్ (4)

బి ఎల్ 149

బి ఎల్ పరీక్షయందు 149 గురులు గురు ఈ 149 గురు మద్రాసు లాకాలేజీనుండి ఉత్తీర్ణులైవారు తిరునెలక పురమునుండి 9 గురు బి ఎల్ అభ్యర్థులు వచ్చిరి

వైద్యశాఖ ఎం డి (1)

ఎం డి పరీక్షకు ఒకయభ్యర్థియే యుండెను ఈ యనపేరు కె వాసుదేవ రావుగారు ప్రయివేటుగ పరీక్షకు జదివి ఉత్తీర్ణులైరి

బి ఎస్ ఎస్ సి (1)

పట్టమును బొందిన యభ్యర్థి ఒకే ఇతడు మద్రాసు మెడికలుకాలేజీ యభ్యర్థి

ఎం బి బి ఎస్ ఎల్ ఎం ఎస్ (28)

ఎం బి బి ఎస్ అభ్యర్థులు 16 ఎం ఎం ఎస్ అభ్యర్థులు 10 మంది గలరు

ఇంజనీరింగుశాఖ (10)

బి ఈ పట్టములను గ్రహించినవారు 10 మంది

డబ్ల్యు ఆప్ సైన్సు (1)

విరుదమును బొందినవారు ఒకరెగలరు ఇతడు ప్రయివేటుగ పరీక్షకు ఈ విరుదమును అర్హుడైన ఇతనిపేరు ఎ లక్ష్మీనారాయణగారు

బి ఎస్ సి అభ్యర్థులు (2)

హైదరాబాదు వైజాము కళాశాలనుండి ఇద్దరు వచ్చిరి

కోయంబత్తూరు గృహసాయకళాశాలయందు బి ఎస్ సి పట్టములను బొందినవారు 9 గురున్నారు

ఎల్ టి (39)

పట్టములను పోస్ట్ గ్రేడ్ కళాశాలనుండి 4 గురు, మద్రాస్ వెంటు క్రీస్తున ప్రయివేటుకళాశాలనుండి 7 గురు మద్రాస్ కాలేజీనుండి 28 గురును 10 మంది ప్రయివేటుగాను గ్రహించిరి

పి హెచ్ టి (1)

విరుదమును ఒకరికి ఇచ్చిరి

ఎం సి (42)

పట్టములను మద్రాస్ క్రైస్తవ కళాశాలనుండి 18, ప్రెసిడెన్సీ కళాశాలనుండి 11, తిరుచినాపల్లి వెంటు జోసెఫు కళాశాలనుండి 3 గురును గైకొనిరి ప్రయివేటుగ 7 గురు దీనిని

ఎస్ ఆనర్సు (72)

పట్టములను క్రిశ్చియను, ప్రెసిడెన్సీ, తిరుచినాపల్లి కళాశాలనుండి 20, 40, 10 మంది బుద్ధుకొనిరి తిరునెలకపురం మహారాజా కళాశాలనుండి ఇద్దరు దీనిని

బి ఏ (580)

అనంతపురం కాలేజీనుండి 13, చిరంజీవి కాలేజీనుండి 5, హైదరాబాదు వైజాము కాలేజీనుండి 6, మంధకోణు కాలేజీనుండి 19, క్రీశ్చియను కళాశాలనుండి 58, పచ్చయప్ప కళాశాలనుండి 121 ప్రెసిడెన్సీ కళాశాలనుండి 80, మన్మాడను కళాశాలనుండి, మేరీ కళాశాలనుండి 15, విమెన్స్ క్రీశ్చియను కళాశాలనుండి 7, మధుర ఆమెరీ కళాశాలనుండి 17, మంగళూరు కళాశాలనుండి 22, మన్నార్పురముండి 8, మదిలీ పట్టమునుండి 16, రాజమండ్రినుండి 37, తిరుచినాపల్లినుండి 28, జోసెఫుకాలేజీనుండి 61, తిరునెలకపురముండి 5, విజయనగరమునుండి 34, గురుక పట్టములను గైకొనిరి

ప్రాచ్యకళవిరుదములు

సిరోమణి 8, విద్వాసు 3, అపుర్ ఉల్ ఉలామా, మునిషిఫుల్ 3 గలరు

ఎకనామిక్సు పట్టమును 9 గురు గ్రహించిరి మొత్తము 977 ప్రత్యక్షముగ వచ్చిరి

పట్టప్రధానమునకు రానుండ బి ఎల్ 66, ఎం ఎం ఎస్ 4, ఎం ఎం ఎస్ టి 29, ఎం సి 20 ఎం సి ఆనర్సు 28, ఎం సి 177 ప్రాచ్యకళాశాల 18, ఎకనామిక్సు 1 గురు పట్టములను దీనిని 353 మంది 353 పట్టభద్రులను గైకొని ములచ్చినదిప సి ప రామస్వామయ్యగారు పట్టభద్రులను హితవు నొసగుచు ఉపన్యాసమును జదివిరి దీనిని నిన్నటి పత్రికయందు ప్రకటించితిమి.

ఇంపీరియల్ సినిమా తిరువల్లి కేంద్రం

16-8-24 తేది శనివారమునుండి 22-8-24 తేది శుక్రవారమువరకు

సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30

శని, ఆదివారముల మధ్యాహ్నము 3-15 కూడ గలదు

రెండు అద్భుతమైన ఆటలు ప్రదర్శింపబడును.

కాపైన్ కిడ్స్ ఎడ్మిస్ట్రేటర్ నాలగవారము.

2 కవిరత్న కార్దాస

(953) వెల్లంగుటన్ సినిమా

16-8-24 శనివారమునుండి 22-8-24 శుక్రవారమువరకు

సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30

శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3-15 కూడ గలదు

డబుల్ సిరియల్ అట్రాక్షన్ ది ఒరిగాన్

ట్రయల్ కడపటివారం వాని పింగుడాగరు

మొదలగునవి గలవు ఇంటర్ నేషనల్ న్యూసు

గూడ చూపబడును

మంచితరుణము!

గొప్ప రైస్ మిల్లు లాటరీ

త్వరపడుడు!!

రూ 1,00,000 లకు లాటరీ.

టిక్కెట్టు 1-కి రూ 5 లు మాత్ర మె.

20,000 టిక్కెట్టు.

గవర్న మెంటువారికి తెలియబడినవిలాదట లాటరీమూలముగా విక్రయించుచున్నాను

లాటరీ వేయబడు ఆ స్తివివరము — గోదావరిజిల్లా రామచంద్రపురము తాలూకా కొమరిపాలెంలో నాతాలూకు య 2 నెం 69 భూమిన్నీ, అందులో నున్న 20 అ + 6 అ వైజుగల కార్మిక్లబోయిలను, 11" + 19" + 30" గల మార్బల్ డ్రాప్ వాల్వు కాంపాండు ఇంజను, 3 వెల్లెర్లు, 2 కోనులు, 4 హార్లు, ఎలిమేట్లు, జలెల్లు సా స్టింగులు, పుల్లీలు, వీటికి సంబంధించిన బిల్డింగులు, గోడన్లు, కలిగియుండి మంచివర్కింగు ఆర్డులలో నున్న రైస్ మిల్లున్నా

సౌకర్యములు వగైరా — సదరు మిల్లు కోణ 1 కి 12 గంటల చొ॥

పనిచేసేయెడల 600 బస్తాల ధాన్యం బియ్యముగా తయారు కాగలవు

ఈ మిల్లు కాకినాడ కాలనగట్టుకు చెరియుండి ధాన్యముపంటకు సుప్రసిద్ధమైన అనేక గ్రామములకు సమీపముగా ఉండడమే కాకుండ, అనపర్తి రైల్వేస్టేషనుకు 3 మైళ్లదూరములోనున్న బిక్రవోలు రైలుస్టేషనుకు 4 మైళ్లదూరములోనున్న ఉండి యున్నది పడనలమీదనున్న రైల్వేమీదుగానున్న కాకినాడ రాజమండ్రి వగైరా పెద్దపెద్ద పట్టణములకు సరకుల పంపుటకుగాని సదరు పట్టణములనుండి సరకుల రప్పించుటకు గాని అన్నివిధముల సౌకర్యములను కలిగియున్నది

ఇతరవిషయములు — లాటరీవిషయమైన వ్యవహారములు యనంత్ర నాతరపున చూచుటకు క్రికొవ్వూరి కృష్ణారెడ్డిగారిని లాటరీ మేనేజరుగా ఏర్పాటుచెసియుంటిని వారివలన ఖండువిషయమై జరిగింపడు యనంత్రచర్యలకు నేను బాధ్యుడనై

యంగన గాన టిక్కెట్టు వలయువారు సదరు కృష్ణారెడ్డిగారికిగాని వారి వలన నియమింపబడిన యేజంట్లవద్దగాని స్వయముగా గాని మనియార్డరుద్వారా సామ్మంపెగాని పొందగలరు

లాటరీ టిక్కెట్టు యనంత్ర పూర్తి అయినవెంటనే లాటరీ యంత్రతేది ఆంధ్ర పత్రిక, స్వరాజ్య, పత్రికలలో ప్రచురముచేయించి తరుపెద్దచుక్కలయెడల లాటరీ కలిపియెత్తబడు ననులైన సామ్మూర్ బుట్టులు పోను మిగిలినసామ్మూ రామచంద్రపురము కోఆపరేటివు బాంకిలో డిపాజిటుచేయబడును

గెలుపునొందినవారికి వెంటనే పోస్టుద్వారా రెయిల్ రూపమున వైరి ఉడనారింపబడిన పత్రికలలో కూడ ప్రచురింపబడును ఆవెంటనే 15 రోజులలో వారి స్వంతబట్టలపైని క్రిసుమైన ఎస్తావేజు నాల్గ వ్రాయించుకొనవచ్చును సులదిస్తావేజు రిజిస్టరీ కాలగడు సదు మిల్లుకు సంబంధించిన ఎస్తావేజులు క్రిమప్రకారం యివ్వబడును

మైన సుపారింపబడిన వినరములుగాక యితర విషయముల కోసవారు క్రికొవ్వూరి కృష్ణారెడ్డిగారివల్లగాని వారివల్ల ఏర్పరుపబడిన యేజంట్లగాని తెలిసికొనగలరు

లాటరీ టిక్కెట్టు అమ్ముటకుగాను కమిషన్ ఏజంట్లు కావలెను సరసమైన కమిషన్ యివ్వబడును ఏజంట్లుగా పనిచేయువారు, మంచి లాభమున పొందుటకు యిచ్చే మంచితరుణము గాని లాటరీ మేనేజరుగారికి వ్రాసిగాని వారివల్లకు వచ్చిగాని మరతులు యేర్పరచుకొనవచ్చును

క్రికొవ్వూరి కృష్ణారెడ్డిగారు
లాటరీ మేనేజరు,
కొమరిపాలెం. (గోదావరిజిల్లా)

పడాల అమ్మిరెడ్డి,
కొమరిపాలెం

దక్షిణ హైద్రాబాదు (స్వకీయవిలేఖరు)

వ్యాసరచన పోటీవరకు

పండ్లభరితములు వెలువడినవి శ్రీయుత ఇల్లెండల సీతారామరావుగారు (ఉస్మానియా వి వి విద్యార్థి) ప్రథములుగా న ప్రస్తుత విలేఖరులలో ఎం.టి.రామారెడ్డి (దేశములు) గారు ఇంకా రూపాయల విలువగలనువర్ణరచనపత్రికమును ఆంధ్రసంఘమువారి దయచేసెదరు చావుమాటో హైస్కూలు విద్యార్థియగు చెండ్రమోళిగారికి ద్వితీయ బహుమానమును యిచ్చువారు ప్రస్తుతమున గల రూపాయల విలువగల ఇచ్చెదరు కంఠంపాటి సోమయాలుగారు (సి. ఉస్మానియా కాలేజివిద్యార్థి) త్రితీయుగా కడతేరినందుకు సదా నాడి (దేశం) గారి నగదు పోరూపాయల బహుమానము పొందెదరు ఈ బహుమానములన్నియు బహిరంగసభ యందభ్యర్థుల కిచ్చట కేర్పాటు చేయబడుచున్నవి డాక్టరు రామస్వామి నాయుడుగారి కూతురు శ్రీమతి సత్యవతీబాయిగారు నూర అభ్యర్థిగనండెను ఈమెకు శ్రీయుత లాభిశెట్టి లింగన్న గుప్తగారు ప్రస్తుతమును బహుమాన మిచ్చెదరు

పండ్లభరితములను

ద్వితీయ సమావేశసందర్భమున తీర్మానింపబడిన ప్రకారము ప్రభుత్వోద్యమము ప్రథములుగా న త్రితీయ ఆంధ్రవిద్యార్థులను బహుకరించుటకు పండ్లభరితములను నూరు రూపాయల విలువగల కంఠంపాటి సోమయాలుగారు రెండు రజితపత్రికములను యిచ్చుచినారు ఉస్మానియా వి వి పరీక్షయందు కడతేరిన పరమేశ్వర నారాయణరావు గారికి సురక్షితము ఇచ్చుచును వీరు ఓరుగల్లుజిల్లా కాపురముల వ్యవసాయముల కొన్ని వి వి వివరించుచున్నట్లు తెలి ద్వితీయ సమావేశము ఉస్మానియా ఇంటర్మీడియట్ (విద్యార్థి) తిరిగితిలో విజయ మొందిన గంగరాజు రఘునాథరావుగారి కిచ్చెదరు వీరు కొలనుపాకా ప్రభుత్వ పరిశోధన సంఘముగారు ఉస్మానియా మెట్రిక్లో విజయ మొందిన ఆంధ్రవిద్యార్థులలో మొదటవారి వీరికి రజితపత్రికమిచ్చబడును హైస్కూలు వివివిగల విద్యార్థులలో మొదటవారు రాష్ట్రములోని అభ్యర్థులందరిలో నెక్కువగలవలెను సంపాదించిన సూరి భగవంతునిగారు పదనాల్గు సంవత్సరముల ప్రాయముగల విద్యార్థికి రజితపత్రికమిచ్చుటకు తీర్మానించినది ఈ బహుమానము లనిచ్చుటకై ఒకరింగనంద్రావుల సమావేశము కాగలదు ప్రయత్నించి వెంటట ర మరెడిగారు ఆనాడు సభాధ్యక్షుల వ హిందుకు గంకిరించినారు

అంతకుముందు సందర్భమున పత్రికలను వేయునాచారము మహావనకరణించిన వైఖము ప్రభువుగారు నిషేధించి మహావనకరణము జేసియున్నారు ఈ పండ్లభరితములను పుట్టి, కొండెంగ, జోగి, చందు మున్నగు వికృతాకరములను వహించుటయందు హిందువులె ఎక్కడు పాల్గొనుచుండేదోవా ద వైఖము ఇలాకాయం దిట్ట చేసియు జరిగింపలేదు కాని రెండెన్ని బహు, నెండ్లరాబాదు నందు ఈయనార మింకను ఆచరణలో నున్నది

ఆంధ్రమాత

నై వేరిట నోకవారపత్రిక హైద్రాబాదునుండి శ్రీయుత దత్తాత్రయ భీమశంకరంగారి సంపాదకత్వముక్రంద ల్పరలో వెలువడును కారదపత్రికాకార్యాలయము నిజివరలో పనిచేసి మంచియభివృద్ధిను సంపాదించిన శ్రీయుత వేమూరి పార్థసారథిరావుగారు పత్రికా వ్యవస్థాపకులుగా ఏబహుభుముల చేతనమునై నియమింపబడిరి

అధికారపత్రిక

ఇది సకలవ్రాహదలో "మదె" (నేడు) అనుపేరుతో ముద్రితమై నెలవడుచున్నది శ్రీయుత భాస్కరంగారు దినికి సంపాదకులుగా మున్నరు దినియందు క్రైస్తవులనుసంబంధించిన విషయము లెక్కువగా ప్రచురింపబడుచున్నవి

వైద్యపత్రిక

ఉస్మానియా విద్యవిద్యాలయమున మెడికల్ పరీక్షకు హాజరై యున్న షేయబడినవి ఆంగ్లేయగ్రంథములను ఉర్దూ భాషలో పరివర్తన మొనరించుచు ఇద్దరువాదకులు మూడు సంవత్సరములపాటు నియమింపబడిరి

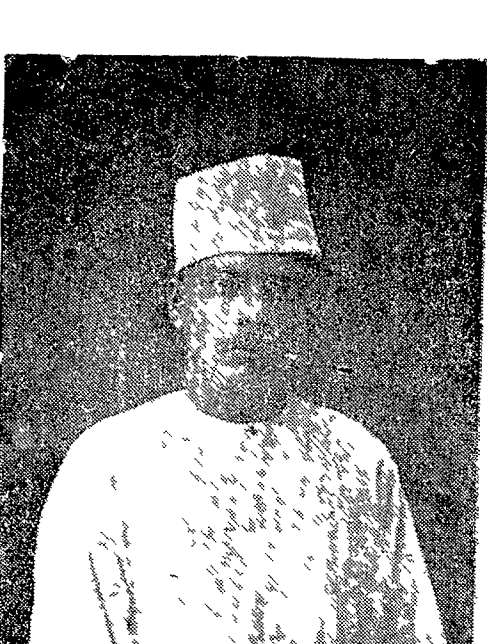
ఆంధ్రసంఘము—ఇబ్రాహం, ట్రాము

ఇబ్రాహం ట్రాము మొదటజిల్లాలోని బాగాతుతాలూకావిసంబంధించినది ఇది చాలపురాతనమైనపట్టణము, ఇబ్రా

వి చక్రయ్య నెట్టిగారు

(బారతీయ క్రైస్తవ అహాయవాదులు చూడై దివిజనుకు జరిగిన కార్యక్రమము ఎన్నికలలో వీరు విజయము గాంచిరి)

మా పి మ హమ్మ దు గారు

(వీరు అహాయవాదులు "నైపుర్ ఇస్లాం" పత్రికా సంపాదకులు వేసేరి దివిజనుకు, కార్యక్రమము అభ్యర్థులగు ది|| || తిరుమలపల్లిగారికి పోటీగ నిలిచి, విజయము గాంచిరి)

హిందూముచ్చెవు మిక్కిలి విశాలమైన సుప్రసిద్ధతలకములలోనొకట పట్టణముయొక్కయు కల్యాణముయొక్కయు ప్రభుత్వ మిక్కిలి వీర్యమును చాటుచున్నది ప్రభుత్వకార్యాలయములు హైద్రాబాదు మాన్యుబడినవి వైశ్యకాలమాత్రముగలగు గ్రామముల పెక్కుందు స్వస్థానమును వదలివారు ఇచ్చట నొక్కచిన్న పాఠశాల వైతము లగు బాగాతుతాలూకాలో నిర్వహింపబట్టు మగటచే నిచ్చట ఆంధ్ర సాంఘము స్థాపించు నుద్దేశముతో గత నురుగారు నాడు శ్రీయుతులు మాడగాటి వాసుమంతరావు, ఇద్దరండ వరసింహారావు, పురుషోత్తమ రావుగార్లు ఆచార్యకర్తలై శ్రీ పుషోత్తమరావుగారి భవనమునందు రాత్రి యేడుగుంటలకు బహిరంగసభ సమావేశముయొక్క ప్రేక్షకులసంఖ్య నూటికి మించియుండెను మహామృదీయులు వెక్కుందు సభనలంకరించిరి సభాధ్యక్షుల మోల్వీ నలీ ఉల్లాసా|| షరీలు గారు ఇచ్చిరి శ్రీయుతులు మాడగాటి వాసుమంతరావు, ఇద్దరండ వరసింహారావుగార్లు యువస్వామము జరిగినది శ్రీవాసుమంతరావు గారి ఉపన్యాసము వారిచేతనే ఉర్దూలో అనువాదంపబడెను సంఘస్థాపనావశ్యకతగంధాలగములనలని లాభము స్థానికులకునచ్చునట్లు బోధింపబడినవి తదనంతర మగ్రామసభా సభ్యులు ఉర్దూభాషయందు తయరై ప్రాగమునవ్యక్తిరించిరి విద్యావశ్యకతను నూచించిరి విద్యా ప్రచారమునకు పత్రికాపరసము గంధాలయము సాధనలని చెప్పిరి ఇతరేశేయు లలో ని విద్యార్థిని, బోల్చి చూపించిరి పూర్వము యాన్నత్యమును వాల్మీకిభను కొనియాడిరి అధ్యక్షుల ఉపన్యాసాంతరము శ్రీవాస్ గోపాలచార్యులు గారును శ్రీయుత లక్ష్మీరావు (పట్నూరి) గారును సంఘస్థాపన ప్రయత్నముకై రాత్రికా కార్యదర్శులగ నెన్నకొనబడిరి

గుల్బర్గాలోని అల్లరులు

పీఠపంకగ సందర్శమున హిందూమహామృదీయులకు ప్రబలమైన పోరాటము జరిగినది హైద్రాబాదునుండి సైనిక నికాయము పంపబడినది వ్యాయము కేశవరావు, హల్దే ఆగా మహమ్మదీఖాన్, డిప్యూటీ రెవిన్యూ సెక్రటరీ మహమ్మదున వాబు జంగుబాద్దరు (పొలీసు కమిషనరు) విచారణార్థము ప్రభుత్వమువారిచే పంపబడిరి క్రాఫ్ట్ దొరగారుగూడ అచ్చటనే యున్నారు సి వి డి పోలీసు సూపరెంటెండ్ డెంటు అయిన అజీజుల్లా సా|| గారు కాల్చి చంపబడిరి వీరిశవము హైద్రాబాదుకు కొనితేబడిన ఈసందర్భమున కొందరు హిందూవాసుకులుగూడ ఇచ్చినట్లు తెలియుచున్నది ప్రజలు భయోత్సాహులై యున్నారట

కారద ఎజెన్సీ

కారదపత్రికయొక్క ఏజెన్సీ హైద్రాబాదు రెసిడెన్సీ బహుదను చేర్చుపబడినది

సాహిత్యసంఘము

దక్షిణ సాహిత్యసంఘము యొక్క దక్కెలిటరీ ఆ సాహిత్యము నవనవ్యాసోత్సవమువేకవర్ధనాపాటకాలయందు భగ్యునిరు బిరుదాంతులగు రాజా ప్రతాపగిరి బహద్దరుగారి యధ్యక్షులకరింద గతశుక్ర శనివారములందు జనప్రదముగా జరిగింది మరటియందు ఉర్దూభాషయందు సాహిత్యమును గురించిన కవిత్వమునుగురించిన ఉపన్యాసములు జరిగినవి.

మరియొక అరాజక ప్రము

వంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువు
ఈ నెల 19 వ తేదీని "వందేమాతరం" అను శీర్షికక్రింద ఆంగ్లభాషలో రెండవర క్తవంగారపత్రము ప్రకటింపబడెను. "వాక్తవీర్యదురుకారణము" అనివివరించు క్రిందర క్తవంగ కార్యనంఘము అభ్యర్థుడు" అని వ్రాయబడెను. ఈ కరపత్రము ను నిషేధించడమైనదని వంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు ప్రకటింపిరి (అ ప్రె)

సావర్కారు బహుమానము
నాసికలో సావర్కారు గారికి దనదానము యీనెల 28వ తేదీని జరుగును అభ్యర్థుని సౌకర్యార్థము తేదీ యిరితిగా మార్చబడెను (అ ప్రె)

ప్రాణవీరు పత్రికపై మాననవృత్తు కెను
నాగపూరులో హిందీభాషలో ప్రకటింపబడుచున్న ప్రాణవీరు అను వారమునకు రెండుసార్లు ప్రకటింపబడు పత్రికాసంపాదకునిపైనను అధిపతిపైనను హరదారు తాసిల్దారు జగన్నాధరావు నాయుడు గారు మాననవృత్తుకెను తెచ్చెన ముద్దాయిల కిద్దరికిని వారంటు పంపబడెను ఈనెల 27 వ తేదీని హరదారు సబకల్దారు కోర్టులో విచారణజరుగును అర్యాది లంచగొండియని పత్రాలో వ్రాయబడెనని యీకేసు తెబడెను. (అ ప్రె)

వంగరాష్ట్ర శాసనసభ

రాజీవు సమావేశపు కార్యక్రమము
26, 27, వ తేదీలందు అధికారసభ్యులు ప్రవేశపెట్టు బిల్లు మొదలగునవి 28, 29 వ తేదీలందు అసభికారసభ్యులపాదించు తీర్మానములు మొదలగు వి చర్చింపబడును బెంగాల్ టెనెన్సీసవర బిల్లు హోరానం తెనబిల్లు ప్రభుత్వము వారిచే ప్రవేశపెట్టబడును బెంగాలునందు చేపలను సంతక్షించు చట్టమును కలకత్తా ఇంప్రూవు మెంటుసవరబిల్లు(1924) ఈరెండును ప్రవేశపెట్టబడును

21 వ తేదీని డాక్టర్ టి హెచ్ సామర్ మొగారు నాగపూరును బుల్లిప్రదర్శనశాలలో ఎవరెస్తుపర్వతాగోహణ యాత్రనుగూర్చి మ్యాజిక్ లాంతరు సహాయముతో నువన్యసిం చిరి. వీరు 22 వ తేదీని లూనా కేగెదరు

సహారాపూర్ జిల్లా రూర్కీసబ్ డివిజన్ లోని మంగ్లార్ పోలీస్ స్టేషను చార్జిలో నున్న సబ్ ఇన్స్పెక్టర్ గులాం హుసేన్ అనునతడు బెహరించి సొమ్ము లాగినందుకును అక్రమముగ నితరులను నిర్బంధించినందును 18 నెలల కరినవరమును 500 రూపల జరిమానాయును విధింపబడెను. సెషన్సుజడ్జి జామీను నింకరించెను కైది సహారాన్ లూర్ జెయిన్ నుంచబడెను

ఎం గు యిం డి యా పత్రిక

మహాత్ముని వ్యాసములు

నూలుపడకుట- మాలానా మహమ్మదాల్లిగారు, హిందూమహమ్మదీయ మైత్రి చాలలాభకలము

నూలు వడుకుట

ఆలీసోదరులు పంపిననూలు

“మాలానా మహమ్మదాల్లి, మాలానా షేక్ తాలీగార్లు రాట్టముపై నూలు పడకిపంపుటకు విశ్వప్రయత్నము చేసిరిగాని చివరకు ఒక తులముకంటె హెచ్చుగా పంపలేకపోయిరి నేను పక్షపాతబుద్ధితో వ్రాసితి ననుకొనవలదుగాని వారు ఓషికతో రట్టమువద్ద కూర్చొని నూలుపడకుటకు తగిన శరీరసౌకర్యములు వారికిలేవు అదిగాక వారు నిరంతరమును గంచారముచేయు చునేయుందురు ముందునెలలో పూర్తిమొత్తమును పడకి పంపెదననిమాత్రము మాలానా షేక్ తాలీగారు వ్రాసిరి.

మహమ్మదాల్లిగారి లేఖ

“కాంగ్రెసుసంఘస్థుడ నగు నేను చేసిన ప్రయత్నము కొండ త్రవ్వె లు కను పట్టినట్లయినది వినను చేతనైనంతవరకు నేను పడకిననూలునుగూడ నాసోదరుడుపడకిన నూలుతోపాటు పంపితిని నేనివర కెన్నరును ఒక్కగజను నూలునైనను పడకలేదు అహమదాబాదు నుండి వచ్చినపిమ్మట దీక్షగా పడకదలచితిని నిరంతర ప్రయాణమునకుతోడు వ్యాధిగూడ కలిగినది ఆగస్టునెల 2 వ తేదీని రాట్టమువద్దకూర్చొని పడక నారంభించితిని లావుసన్నముగల నూలును ఆనాడును మరునాడునుగూడ రెండు పింజలు పడకి తిని అది చాల అశవ్యముగా నుండెను నాభార్యనాకు నేర్పుచు తానుగూడ కొంతపడితెను అరిపుహస్వీకూడ నాకు కొంత నేర్చెను 4 వ తేదీని మూడవ పింజను పడకితిని గాని ఎన్ని గజములో లెక్కింపవలసినది 110 గజములని తలచెదను 5,6,7 తేదీలలో 300 గజములను పడకితిని అంతట మాతల్లిని చూచుటకు రాంపూరు వెళ్ళవలసి వచ్చినది ఆ ఆంగ్లాంధ్రనలోను మహాదావిడిలోను రాట్టమును తీసిగానివా మరచితిని మరల వచ్చినపిమ్మట 150 గజములు పడకితిని నాకాలిమీద యిదివరకొకరాచుకున్న లేచినది అది యింకనుమానకముందే మరియొకటిగూడ లేచినది. ఒకమూల మాతల్లిజబ్బు, మరియొకవంక మతకలహములు నాల్గవ పింజను నాలుగోజులు పడకితిని. అది 452 గజములు భగవదనుగ్రహమున్నచో పెట్టెంబరు 15 వ తేదీనాటికి 2000 గజములను పడకుటయే గాక యిప్పటి లోటునుగూడ పూర్తిచేయగలనని నమ్మెదను ఇప్పటికి యధాశక్తిగ నేను పడకి పంపినదానిని స్వీకరించియియ్యవలసిన మొత్తమును పంపజాలకపోయిననుఆస్త్రిలోపములేదని నమ్మగోరెదను” అనిమహమ్మదాల్లిగారు వ్రాసిరి

“రచకురువులే బాధపడుచుండియు నిరంతరము గంచారము చేయుచుండియుగూడ మహమ్మదాల్లిగారిట్లు నూలు పడకి పంపగలుగుట చాల హాశ్చర్యకరమని చెప్పట కెట్టి సంశయములేదు అట్లుండు ముందు తాను పంపవలసిననూలును పడకి పంపిననేగాని యితరుల నెట్లడుగ గలుగును? ఈ సోదరులు కాంగ్రెసువారికే గాక మహమ్మదీయులకుగూడ ప్రతినిధులుగానున్నారు. మహమ్మదీయు లిప్పుడు దేశసేవలో వెనుకబడియున్నారు వారుగూడ హిందువులతో సముగా నూలు పడకినచో అప్పుడు విదేశవస్త్ర బహిష్కరణము సఫలీకృతమగును అందువలన బీదలకు దారిద్ర్యపీడ తొలగును అందువలన ఆత్మవిశ్వాసమును దానివలన స్వరాజ్యమును లభించునుగాని మహమ్మదీయులకుగూడ నూలుపడకుటయందు దీక్షను కలిగించుట సులభమైనపని గాదు

వలభారునిధి కింతవరకు 12,400 రూపాయలు చేరినవి.

మోక గాంధీ

మహమ్మదీయమతము

బోల్లివిజమా? కాదు

“మహమ్మదీయ మతము బోల్లివికపద్ధతినే బోధించునని కొందరు నిరసింపసాగెనని నే నెరుగుదునుగాని యింతవరకును ఆ నిందను నేను తక్కుచేయకుండ నుంటిని. ఇప్పుడు విదేశీయులు కొందరుగూడ నిజమును నమ్మకముతో నిట్టి నిందను మోపుటచే నీరీతిని ప్రత్యుత్తర మియ్యబూనితిని.

అమెరికా దేశము లిద్దరు నాకొక లేఖ వ్రాసిరి. “మహమ్మదీయులు ప్రాచ్యదేశములలో సర్వాధికారమును బడయగోరుచున్నారు. వారందులకు రుహ్యాదేశపు బోల్లివిక్కుల సహాయముపై నాధారపడుచున్నారు. బోల్లివిక్కులు నాస్తికులు జేవుని నిరసించెదరు, నీతులను తృణీకరించెదరు మీరు మహమ్మదీయులతో మైత్రిని కలిగియుండుట చాల అసంధ్యకము మీరు భారతదేశమున బోల్లివికపద్ధతినీ నెలొల్పగోరుచున్నారేమో యను సంశయము మాకు కలుగుచున్నది” అని అమెరికాదేశీయులకు మిత్రులిరువురు నాకు వ్రాసిరి.

బోల్లివిజ మనగా నేమి?

ఈ క్షబ్దమునకు నాకు సరిగా సర్థము తెలియనే తెలియదు. బోల్లివిక్కులు పరమదుర్మార్గులని నిరసించువారు కొందరును, వారు కేవలము లోకోద్ధారకులని ప్రశంసించువారు మరికొందరును ప్రపంచమున కలరని నే నెరుగుదును. వీరిలో ఎవరిమూలనమ్మదగినదో నాకు తెలియదుగాని నా ఉద్యమముమాత్రము నాస్తికోద్యమముగాదు మేము భగవంతుని తృణీకరించువారముగాము. భగవంతుని పేరిటనే యీ యుద్యమమును ప్రారంభించితిమి. నిరంతరము దైవమును ప్రార్థించుచునే దీనిని సాగించుచున్నాము జనసామాన్యము నుద్ధరించుటకే యీ యుద్యమము ప్రారంభమైనదనుట కెట్టి సంశయమును లేదు పామరజనులకు ఉత్తమముగ నీతినిబోధించి వారి సద్భావమును వికసంపజేయుటయే మాసాధన ఇందు కఠినమగు నియమములను జరుపవలసియున్నది కాన నే నా సహకారులలో సమర్థులగువారికి చాలమందికిగూడ నిరుత్సాహము కలుగుట తటస్థించుచున్నది.

మహమ్మదీయ మతముగూడ నాస్తికమతము గాదు

మహమ్మదీయులతో నాకు మైత్రికలిగినందులకు నేనుస్వాగ్రుహున్నాను ఆమతము నాస్తికమతముగాదు అది ఏకేశ్వరోపాసనను బోధించుచున్నది ఆమతము నాస్తికమతమని ఎవ్వరునుగూడ నిందించియుండలేదు బోల్లివిజము నాస్తికమైనచో మహమ్మదీయులకును బోల్లివిక్కులకును సంబంధముండజాలదు. వారికి ఘోరకృత్యమే కలుగునుగాని మైత్రి ఎన్నటికిని కలుగజాలదు నేనీలేఖలో అమెరికావారి పదములనే వాడితిని గాని నేను దుర్భ్రమకు పాలుగాలేదని వారికెరిగించుచున్నాను ఆలీసోదరులు మున్నగు కొంతమంది మహమ్మదీయ ప్రముఖులకును నాకును చలమైత్రిలదు అది నావ్యక్తిసంబంధమని నేను తలపను హిందూమహమ్మదీయ మైత్రియనియే భావించెదను. కాని అదియింకను స్వప్నప్రాయముగానే యున్నది. ఆలీ సోదరులు మున్నగు కొందరు మహమ్మదీయులకును అస్మదాదులకు కొంతమంది హిందువులకును పరస్పర మైత్రికలదనుమాట నిజము దీనివలన దేశమున కంతవరకు మేలుకలుగునో కాలక్రమమునగాని తెలియదు ఈ మైత్రిమాత్రము రూఢియే.

ఇది కడుసహజము

ప్రపంచమున దిట్టిమైత్రి కడుసహజము దీనినిగూర్చి సంశయమును నచ్చెరువును కలుగుట సంతాపకరము. భారతదేశమున జనించిన హిందువులకును మహమ్మదీయులకును కష్టసుఖములు సమానములు, ఆశయముక్కటి. రెండు మతములవారును భారతమాతలిడ్డలే అట్టిచో వారికి సోదరభావముండుట సహజమే గదా? మేము పరస్పరము కలహించుట అసహజము. అట్టిచో మా మైత్రి ప్రపంచమున కెల్లల హానికరమగునో సామ్రాజ్యాభిమానమే యిప్పుడు ప్రపంచమునకు మహానరకమును కలిగించుచు పెచ్చు పెరుగుచున్నది అది దుర్బలదేశములను మ్రింగివేయుచు వారి ద్రవ్యమును కబళించుచున్నది సామ్రాజ్యాభిమానము భగవంతునిగూడ త్రోసిపుచ్చుచున్నది జేవునిపేరిట దైవద్రోహకృత్యములను చేయుచున్నది. దారుణకృత్యములను చేయుచున్నది గాని వానిని మరుగుపుచ్చుచున్నది. న్యాయము, ధర్మము, భూతదయ అను వ్యాజమున దయరు ఓడ్డయరు కృత్యములను చేయుచున్నది. తమపేరుల నీరీతిగా కొందరపశ్చాత్తికి పాలుచేయుచున్నారని గ్రహింపకుండుటయూ, భారతదేశమునను, అధికా దేశమునను దేశీయులు దురవస్థకు పాలుపడుచుండ వారు సౌఖ్యాభివౌల

లాడుచున్నారను కల్లమాటలనునమ్మి అంగ్లేయులు కొందరట్టి దుర్భ్రమకు పాలుగుచుండుటయు చాల సంతాపకరము జర్మనీ ఆస్ట్రీయా మున్నగుదేశములు పరాజితములగుటచే ఆయుధరక్తము తొలగినమాట నిజమే యైనను విశ్రమించివారు గెల్పుటచే ప్రపంచమునకు మరల నంతకంటె నధికమగు ఉపద్రవజేయేర్పడినది

హిందూ మహమ్మదీయమైత్రి మహాభాగ్యము

హిందువులకును మహమ్మదీయులకును స్థిరమగుమైత్రి కలుగుట మహాభాగ్యమనియే నాఅభిప్రాయము. విజ్ఞానముతో గూడిన స్వలాభమును సరిగాగుర్తించుటయే నానికాధారము కావలెను

అప్పుడు ఆయుధమయమగు సామ్రాజ్యాభిమానము స్వర్ణమయమగువిశ్వమీమానవాభిమానముగపరిమించుచు హిందుమహమ్మదీయమైత్రికి శాంతిగద్దాపములేమాలాధారముగానదానివలన భారతదేశమునకును ప్రపంచమునకును గూడ మహాపాపకారము కలుగగలదు. స్వరాజ్యసంవాదనమునకు సత్విమును అపింసయునే మాకుసాధనములు మాధ్యజను చరక (రాట్టము) స్వజము ఆత్మవిశ్వాసము, ఇంద్రియనిగ్రహము, విచ్ఛిన్న ప్రజాసహకారము, వినమ్రత, మున్నగువాని స్వీకృతచిహ్నము నూచించుచుండును ఇట్టి హిందూమహమ్మదీయమైత్రి ప్రపంచమునకు హానికరమని తలంచుచో నిక దేవుడులేనే పోవలెను లేక గాఢనిద్రాముద్రితనేత్రుడై యుండువలెను”

మోక గాంధీ

గాంధీమహాత్ముడు

శిల్లీలో మృతకలహములు

శిల్లీలో హిందువులకును మహమ్మదీయులకును మైత్రిని కలిగించుటకు మహమ్మదాల్లిగారి తంతివార్తనుబట్టి అచటకి మహాత్ముడు వెల్లియుండెను. అచట రాయబారము లింకను ముగియలేదుగాని అహమదాబాదులో కార్మికసంఘమువారి యొద్దనుండి సన్యాసమును స్వీకరింపవలసి యుండుటచే నహాత్ముడు నేడు (22 వ తేదీ) ఉదయమున శిల్లీనుండి రైలు బొంబాయికి బయలుదేరినను అచటనుండి అహమదాబాదుకు వెళ్లుచు శిల్లీలో మావిదేవిని ప్రశ్నింపగా “రాయబారము లింకను ముగియలేదుగాని సమాధానము కలుగునను నమ్మకముకలదు ప్రస్తుత మింతకంటె చెప్పజాలను మరలనేను గాలినిన అవసరముకలిగినచో మహమ్మదాల్లిగారు తంతివార్తపంపెదర అప్పుడు నేను వచ్చెదను” అని మహాత్ముడు నుడివెన

ఈవిషయము భారతదేశమున కంతటికినిగూడ సంబంధించినదిగాన శ్రద్ధగా పనిచేయవలెను తాత్కాలికపు సమాధానము లాభిదాయకముగాదు మీరు దీక్షగా పనిచేయవలెను అని మహాత్ముడు మహమ్మదాల్లిగారితో ప్రయాణమయ్యున మరల తెలిపెను

సమాధానఫలితము నిన్ననే కేలునని నిన్న సాయంకాలము హిందూరక్షాసమితి సభ నేర్పాటుచేసిరి గాని ఫలితము తెలునందున మహాత్ముడివిషయములనే ఆఫలో తెలిపెన కాంతముగా ఓరిమిని బూనియుండవలెనని వారిని కోరును

కొట్లాట జరిగినట్లనునకు వెల్లి మహాత్ముడు స్వయముగా చూచెనుగాని ఆ విషయమున తన అభిప్రాయమును ప్రకటించినచో సమాధానప్రయత్నమునకు బంగము కుగునని కాబోలు ఏవియును ప్రకటించలేదు శిల్లీలోని జైభాషాపత్రికలు విరోధములను పెంచుచున్న వని మహాత్ముడు నుడివెను (అ.ప్రె.)

సినిమాలవిషయము

స్టేటుకొన్నిలునందు తీర్మానములు

గౌ|| ఖాన్ బహదూర్ ఇబ్రహీంహాదూద్ జాఫర్ గారి కిరీతిమూడుతీర్మానములను స్టేటుకొన్నిలు సమావేశమున నుపపాదించెదరు

1 ఇప్పుడున్న రాష్ట్రీయోపసంఘములు కాక జీతము మీద పనిచేయుసంఘమువారిని సినిమాలవిషయమున నభిమాని షీఅధికారమును చలాయించుట కెర్పాటు గావించుట

2 ఇండియాదేశములోనికొన్ని సినిమా పటములు నేరరచుట, హాజీయాత్రికుల విషయమును పూర్తిగా విచారించుకొక యుపసంఘము నేర్పరచుట

3 ప్రయాణీకుల సంఘములవారిచే సక్రమముగ నెన్నుకొనబడిన ప్రతినీధిని రాష్ట్రీయ కార్యకర్తాసములందున్న రైసలహాసంఘమునందు సభ్యునిగా జేర్చుకొనునట్లు నియమించుట

మదరాసు శాసనసభ

ప్రశ్నోత్తరములు

సంస్కరణవిచారణ

సభ్యులగు

ప్రశ్న—(1) సంస్కరణ విచారణసమితి ఇండియా ప్రభుత్వమువారిచే మొదలైన ప్రభుత్వమునకు తెలిపి (2) దీనికి జవాబు నేమి? యీ ప్రభుత్వమువారు పంపిరా. (3) ఇందులకు ఏమిటి కారణము? అట్లు తెలుసుకురా.

జవాబు—(1) తెలిపింది. (2) పంపిరి. (3) ప్రభుత్వముతో జరుగజేయు ప్రక్రియలను బహిరంగపరచాలము.

ప్రశ్న—1. మాతృభాషలను పఠనము ఇండియా ప్రభుత్వమువారిచే అనుమతియై యీ ప్రభుత్వమువారు పరిశీలించుచున్నారా? నిజమా. 2. ఈ పనికై ప్రభుత్వము నియమించిరా. 3. ఈ పనికై ముగిసినదా, 4. తీర్మానములు ఏమిటా? 5. అట్టిప్రభుత్వము బట్టి నుండురా. 6. ప్రతి ఒక్కరూ కాధారములను పాఠములేమి, 7. సంస్కరణ విచారణ సంఘముల పైకిన విభజనపురుగు, 8. విభాగ పరిమితములను దానిపై యీ సభవారి అభిప్రాయముల తెలియజేయరా.

జవాబు—1. నిజమే. 2. నియమించబడినది. 3. ముగిసినది. 4. ప్రాయోగము 5. అట్లుంటే నుండును యీ ప్రభుత్వమున కధికారములేదు. 6. అసంగతి తెలుపబడును. 7. తదుకాని యింకొక ప్రభుత్వమునకు తెలుపబడినది. 8. ఆవిషయము ఆలోచించుచున్నాము.

సభ్యులగు

ప్రశ్న—1. మాతృభాషలను పఠనము ఇండియా ప్రభుత్వమువారిచే అనుమతియై యీ ప్రభుత్వమువారు పరిశీలించుచున్నారా? నిజమా. 2. ఈ పనికై ప్రభుత్వము నియమించిరా. 3. ఈ పనికై ముగిసినదా, 4. తీర్మానములు ఏమిటా? 5. అట్టిప్రభుత్వము బట్టి నుండురా. 6. ప్రతి ఒక్కరూ కాధారములను పాఠములేమి, 7. సంస్కరణ విచారణ సంఘముల పైకిన విభజనపురుగు, 8. విభాగ పరిమితములను దానిపై యీ సభవారి అభిప్రాయముల తెలుపబడినది. జవాబువ్రాయని బోధకు జ్ఞాపకముగూడ తెలుసుని చెప్పబడిరి.

వ్యవసాయము

పెత్తిరాజుగారు

ప్రశ్న—1. కృష్ణానదిలో వరిని వృద్ధిచేసి నిదర్శనక్షేత్రము నెలకొల్పాలని నిజమా. 2. ఈ సంవత్సరమే నెలకొల్పదురా? లేనిచో ఎందువలన? 3. ఈ సంవత్సరము బడ్జెట్లో ఇందుపై ధనము ప్రత్యేకించురా లేదా.

జవాబు—1) నిజమే 2) ప్రభుత్వ ఆర్థికశాస్త్రవేత్తలు జ్ఞాపకముగూడ తెలుసుని చెప్పబడిరి. 3) ఈ సంవత్సరము బడ్జెట్లో దీనికి మొత్తమేమియు ప్రత్యేకించలేదు.

కలెక్టరు కచ్చేరీలు

సభ్యులగు

ప్రశ్న (1) 1923 ఆగస్టు 11 తేదీ 1792 నెం. బి. పి. కి పాతకమాస్తాలనుగూడ తీసివేయవలెనని. 5, 6 ఏండ్లనుంచి పనిచేయుచు భూయంగాని గుమాస్తాలను గోదావరిజిల్లాకలెక్టరుగారికి తీసివేయుట నిజమా? (2) ఈ విషయములో ప్రభుత్వమేమిచేయవలసివచ్చి తీసికొనబడినదా?

జవాబు—1) తమ ఉద్యోగము లూదొడిగిరి గుమాస్తాలనుండి అట్టిలా వచ్చింది. (2) ఈ విషయములో ప్రభుత్వము పట్టడే కర్మ తీసికొని ప్రారంభించినారు.

జిల్లా, తాలూకా, నిర్మాణము

కృష్ణానది విభజనము

ప్రశ్న—1. వ్యవసాయము, ప్రజాసంఘములకు తాలూకాలను మరల ఏర్పాటుచేయవలెనని ఉపపాదనలు వచ్చినవా? వానిపై నిర్ణయ నిర్ణయతాభిప్రాయమేమి? 2. ప్రభుత్వమువారిచే ముఖ్యమైన నిర్ణయమును గూర్చి ప్రభుత్వమువారిచేమి చేయినారు?

జవాబు—1. వచ్చినది. 2. ఉపపాదన సంగీకరించితిమి. మిగతావాటినిగూర్చి యిప్పటిముందుపెట్టి తదుపరిచర్యలను జరగించుచున్నాము తెలుపబడినది. 2. నిర్ణయము వానిజిల్లాకు ఎవరిని ముఖ్యమంత్రియైనారు.

రంపశిక్ష

శ్రీమాన్ శశిభూషణ రథమహాశయోగారు

ప్రశ్న—1. రంపశిక్షారీదారులలో నింక నెంతమందిని పట్టునలయును? వారిపేర్లు?

2. పిత్తూరిదారులను నామతో ఎంతమందిని కాల్చిరి, చంపిరి? అట్లు జరిగిన పరిస్థితు లెట్టివి?

(3) యిదివర కెంతమంది తిరుగుబాటుదారులను పట్టి నారు. అందొక్కరిని నేమిచేసినారు?

(4) పిత్తూరిదారుల నాయకుడైన శ్రీరామరాజును పట్టుకొని గలిగిన పోలీసు ఉద్యోగులు వారి సహాయోద్యోగులు వీరి నామములేమి?

(5) ఉపేంద్రనాయకుడను ఓడ్రపోలీసు యిస్సెవ్వురు తిరుగుబాటు అంత్యశిల్లో చాల సహాయకారిగా నుండుట, తిరుగుబాటుదారులలో ముఖ్యుల నతడే పట్టుట నిజమా?

(6) పిత్తూరి నాయకునిగాని పిత్తూరిదారులను గాని పట్టుకొనుచో బహుమతుల నిత్తున్న బహుమానముల నెవరికి, ఏప్రకారముగా యిచ్చినారు.

(7) రంప పిత్తూరిదారులపై దాడి ముగిసినదా, లేనిచో ముగియుట కెంతకాలము పట్టును?

(8) పిత్తూరి విషయముల ప్రభుత్వమున కింతవరకైన మొత్తపు ఖర్చుంత?

జవాబు—1. 2. 3. 4. 5.—28 జూలై 1923 లో ప్రభుత్వము ప్రకటించిన 592 జి. ఓ.లో పిత్తూరియొక్క పరిస్థితులలో జావరకు తెలిసినారు అప్పటినుంచి 1924 ఆగస్టు 7 వరకు అప్పుడప్పుడు ప్రకటనలు గావించిరి. మిగతా సహాయకారులకు లా ప్రకటనలయందున్నవి.

6. ముఖ్యమైన 5 కేసులలో యీక్రింది బహుమానము లిచ్చిరి. మిగతా బహుమానములు స్పెషల్ కమిషనరుగారి యిచ్చుమునైనవి.

క. అల్లూరి శ్రీరామరాజు	రూ. 10000
యింకొకరియొక్క ఉపేంద్రనాయక్	500
లగరై మునసబు తీగలనానన్న	800
1923 నెం. హాబ్ దారు ఏ. చప్పన్న నాయక్	250
..... 8 నాయకులకు	800
..... 9 కాన్స్టేబులుకు	900
..... 2 కాన్స్టేబులుకు	200
జమాదార్ ఇ. సి. యస్. పి. కుంచుమినన్	1200
శబ్ద యిస్సెవ్వురు ఆర్థోక్ నాయకులు	1200
నాయక్ చొయకుట్టి	500
..... 12 కాన్స్టేబులుకు ఒకొకనికి చొ॥	390
మొత్తం	10000

(21) మల్లయ్య దొర	1000
జమాదార్ నారాయణ కృష్ణ	90
కాన్స్టేబుల్ నెం. 1632 మలబార్ స్పెషల్ పోలీసు	75
..... 1467	60
..... 1568	60

19 గురు నాన్ కమిషన్మన్ ఆఫీసరులకు మలబార్ స్పెషల్ పోలీసు పార్టీమునుపులకు ఒక్కొక్కరికి 15 చొ॥

యిస్సెవ్వురు రాథాకృష్ణ	105
సబ్ యిస్సెవ్వురు నెం. 987 కడప	80
1 హెడ్ కాన్స్టేబుల్ 5 కాన్స్టేబులు ఒక్కొక్కరికి 7 1/2 చొ॥	45
సాలగొండ మునసబ్ లోకనాథన్ దొర	100
సీకాయపాలెం మునసబ్ లోరా చిన్నయ్య	100
వెలగపాలెం మునసబ్ చట్టి రామయ్య	50

మొత్తం	1000
(గ) గాంగంటదొర	2500
జమాదార్ పాన్నప్పామి	540
హవల్దార్ రామస్వామి నాయుడు	270
12 గురు పోలీసు కాన్స్టేబులుకు ఒక్కొక్కరికి 120 చొ॥	1690
మొత్తం	2500

(సు) ఎండువదార్ - 11 గురు గ్రామస్తులకు 1000.
(బి) గొక్కిరిరేను - 8 గురు గ్రామస్తులకు 500.

(7) ఇంకా 19 గురు పిత్తూరిదారులను పట్టుకొనియున్నది. ఈవ్యక్తుల స్పెషల్ పోలీసు తక్కు మిగతావ్యక్తులను లెచునీ యున్నది. నరసింహుడు ముఖ్యస్థానముగా యింకా పిత్తూరి దారులను పట్టుకొనుటకు మరల నట్టియిబ్బయ్యలు కలుగుతుండుటకు 3 స్పెషల్ పోలీసు సయ్యము లుండుటవలన.

(8) ఖర్చుతో ప్రభుత్వమువారు కనుగొనుచున్నారు. యింకను విచారణ ప్రారంభమైనది.

ప్రభుత్వ ప్రకటనల ప్రతికలకు పంపు ఆచారము

శ్రీమాన్ శశిభూషణ రథమహాశయోగారు

ప్రశ్న (1) ఇంతవరకుమా ప్రకటనల పంపుమున్న ప్రతికల నామములు తెలుపుదురా. (2) ఎట్టిప్రతికలయందు ప్రతికల పంపుదురు. అట్లుపంపుట కుండవలసి న హక్కులేమి? 3. ఈ హక్కులు స్వరాజ్యపత్రికగాక యింక నేపత్రికలకైనా యిచ్చుదు తీసివేసినారా? 4. ఈ హక్కులను ప్రతికలకిచ్చుటలో ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయములేమి? 5. అట్టిఅభిప్రాయములను స్వరాజ్యపత్రిక భంగము కలిగించినదా? 6. సవర్తి లేక ఏ అధికారి ప్రాతాహ్వానములను స్వరాజ్యపత్రిక నీచర్యకు తీసికొనిరి?

జవాబు—(యిదివర కిందునుగూర్చి అడిగినప్రశ్నల జవాబులు చూచుచున్నాము).

జైల్లు

యాహ్యూల్ సాహెబ్ గారు

ప్రశ్న—1. రాష్ట్రములలోనున్న జైళ్లలోను, కాన్స్టేబుల్ సెటిల్ మెంటులలోను ఉన్న నేరస్తుల మొత్తము సంఖ్య ఎంత?

2. మామిళాల సంఖ్య ఏ యే ధా న ము ల యెంత?

3. మామిళా తిరుగుబాటుకు పూర్వము జైళ్లయందుండెడి నేరస్తులనున్నది? అప్పుడు సగుటున జైలీసంఖ్య ఎంత? తిరిగి 4. అందునున్న పంపిన కేడీలతో సహా 1924-25 లో అంచనా మానుకొన్న కేడీ ప్రజాసంఖ్య ఏంతమామిళా తిరుగుబాటు తర్వాత ఏయేధానములలో ప్రత్యేకపు జైళ్లుగాని క్రొత్తగా అక్రమించిన స్థలములు గాని ఎంతమందికి ఎంతసమయము నేర్పరచిరి.

5. సలహాసంఘముల సలహాలపై సాలుసరిగా ఎంతమంది కేడీలను వదలినట్లు తెలుపవచ్చునా?

జవాబు—1. 1923 డిసెంబర్ 31 తేదీకి 18573 ఖైదీలుండిరి.

2 క. 1924 ఏప్రిల్ 25 కు 7,687 మామిళా కేడీ లీక్రింది సానములందు వాటికెదురుగ నుదహరింపబడిన సంఖ్యలతో నుండిరి.

రాజమండ్రి 119, వెల్లురు 110, తిరుచినానల్లి 324 కోయంబుత్తూరు 154, పెనిటెన్షియరీ (మద్రాసు జైలు)-97, కన్నూరు 1162, నేలం- 12, బళ్లారి-38, ఆదిపురము-5169, బోర్నూల్ మూలు (తంజావూరు)- 196, పాలంకోట 296 బరంపురము- 5

(4) “అసహాయనాది శిక్షితుడు” అను రానియొక్క ప్రాముఖ్యతను ప్రభుత్వము తెలిసికొనలేకున్నది. (3) 12,318 ఖైదీలకు భూయంగానలము వున్నది. రోజువారీగా సగుటున 1920 లో 11602-81.

4. ప్రత్యేక స్థలములు 7954 మందికి ఏర్పరచిరి. అట్టి ప్రత్యేకత వెల్లురు, తిరుచినానల్లి, కన్నూరు, నేలం, ఆదిపురములందు ఏర్పరచిరి. 1924-25 లో ఖైదీ ప్రజాసంఖ్య సుమారు 20382 ఉండునని తలచిరి. 5. సానసరికి 2500 ఉండును.

భారతి

సచిత్రమాసపత్రిక

ప్రతిచంద్రమాసాదిని ప్రచురింపబడును

సచిత్రమాసపత్రిక ప్రతిసంచికయందును 3, 4 రంగులపటములు కలిగి ఇతర చిత్రపటములతో

ప్రచురింప బడును. వాఙ్మయము, చిత్రకళలు, గానము, కథలు, నాటకములు మున్నగు అనేక విషయములలో ప్రతిమాసమునను 200 పుటలు కలిగియుండును.

సంవత్సర చందా రూ. 6 0 0

అర్ధ సంవత్సరము " 3 0 0

విడిపత్రిక " 0 10 0

మాదిరిపత్రిక గోరువారు అణాలు 0-10-0

స్టాంపులు పంపిన పంపబడును. ఉచితముగ పంప జాలము. మాదిరిపత్రిక తెప్పించుకొన్న తర్వాత చందాదార్లుగ చేరినయెడల ఆ సొమ్ము మినహా యింకొని లేకైన సొమ్ముమాత్రము పంపవచ్చును.

మేనేజరు, భారతి.

తపాలపెట్టె నెంబరు 212 మద్రాసు.

విజయనగరం

(ఒకవిలేఖరి)

శ్రీ. శే. వడ్డే కేశవరావు నాయుడు గారు ఎం. ఏ.

ఆగస్టు 20:—18-8-24 సాయంకాలమున, జేపీప్రాసాదములో డాక్టరు బుర్రా శేషగిరిగారు పంతులుగారి యాధిపత్యముక్రింది శ్రీ. శే. కేశవరావు నాయుడుగారి ఆకాలమృతికి చింట్లుట్టకై ఈయూర ఆయనయొక్క పూర్వపు విద్యార్థులు, స్నేహితులు గలసి ఒకసభ గావించిరి. విశాఖపట్నపు విద్యార్థులే గాక నింకను పలువురుసభకు విచ్చేసిరి. నాయుడుగారి చరిత్రను నల్లరెడుగురు చెలిపిరి. ఆయన మీద విశాఖపట్నపు కాలేజీ ఎంత ఆధారపడినది, విద్యార్థులబాగువిషయమై ఎట్టిమార్గములు నాయన శ్రమపడినది, బ్రాహ్మణా బ్రాహ్మణ భేదములు పాటించక ధారాళమైన మనస్సుతో ప్రజలనెట్టి ఉపయోగములొనరించినది తెలుపబడెను. విశాఖపట్నపు కాలేజీ ప్రిన్సిపాలుగారికిని, నాయుడుగారి కుటుంబమునకును ఈసభవారు విప్లవసమయమున పరామర్శయొనర్చు తీర్మానము గావించ బడెను. ఇంకను కేశవరావు నాయుడుగారి జ్ఞాపకార్థమై విశాఖపట్నపు పౌరులు చేయబోవు ప్రయత్నములలో పాల్గొనుటకు ఈసభవారు ఒక చిన్న సంఘమును ఏర్పాటుచేసిరి. చివరను డాక్టరు శేషగిరిగారు గారు కేశవరావుగారి విషయము కొంచెము చెప్పిరి. కేశవరావుగారు తన కింద కొంతకాలము విద్యార్థి అనియు, ఆకాలములో హిందూచేత విముక్తి మనలోనున్న పూర్వాచారములు, భేదములు తొలగింపట ముఖ్యపరమమైన అభిప్రాయాలనుకొనియు, ఇంకను ముఖ్యముగా ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణప్రయత్నములలో సరియైనకృషి సజావువారే ఆరుగురుగానున్నతరీ కేశవరావుగారు లేకపోవుట ఆంధ్రచేతమునకు గొప్పనష్ట మనియు నుడిచిరి.

జిల్లాసేకండరీ యెజ్యుకేషనల్ సభ

రాబోవు డిసెంబరునెలలో జిల్లాసేకండరీ యెజ్యుకేషను బోర్డువారి ఆధిపత్యము క్రింద, విజయనగర మహారాజావారి కాలేజీలో జిల్లాసేకండరీ యెజ్యుకేషనల్ సభజరువుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఆసభాప్రయత్నములకు మాపురకాలేజీ ప్రధానోపాధ్యాయులగు మ. రా. రా. సువుకుల రామదాసు పంతులు బి. ఏ., ఎల్.టి., గారు కార్యదర్శిగానియమింపబడిరి. జిల్లాలోనున్న సేకండరీ విద్యాలయములకు వస్తుప్రదర్శనము గావించుట ఈసభవారియద్యేశము.

పార్లమెంటు రైతులసంఘము

6-8-24 న ఈయూర జిల్లా స్క్రిప్టు పార్లమెంటు రైతుల సంఘముకట్టి స్థాపింపబడెను. వీరియ్యద్దేశము ఏమనగా పార్లమెంటు లేచుటల సంఖ్య హెచ్చుచేయుట వారికిన్యుత్తరీత గతి నొల్పుతీసికొను యేర్పాట్లుచేయుట. ఇప్పటికి 16 గురు సభ్యులుగలరు. ఈసంఘాధ్యక్షుడు. అ. కామేశ్వరరావు బి. యే. గారు పదాధ్యక్షుడు. అ. రామమూర్తిగారు కార్యదర్శి ఈయద్విసనాని రావుగారు.

ఉపన్యాసము

20-8-24 తేదీ సాయంకాలము జేపీప్రాసాదములో ఈయూర దివ్యజ్ఞానసభవారి ఆధిపత్యముక్రింద మ||రా||రా|| పరిణం వెంకటరమణ రావుగారు బి.యే. 'జగద్గురునికా' విషయమై ఉపన్యాస మిచ్చిరి. పురాణముల బట్టిగాని ప్రస్తుతప్రపంచ పరిస్థితుల బట్టిగాని ప్రజలనావరించుచున్న స్వాధీపితాచక్రము బట్టిగాని ఇంకావీనముగా ఏర్పడుచున్న క్రొత్తజాతి మనుష్యులు పనికిదగిన నోసముద్రమున క్రొత్తపాడ ఏర్పాట్లుబట్టిగాని పాపంపారణార్థము ఒకజగద్గురుడు రాబోవుచున్నాడని చెప్పిరి. ఇతడేమైతే యమహర్షినియు ప్రజలందరు సోదరభావమున ప్రకటించి, మహాపురుషునిరాక వాండుంచుటతోడనే అతడుజనకు దర్శనమిచ్చి మయియుజములు జాపెనని చెప్పెను. ఇట్టి ఉద్దేశమందు కృషిసల్పుటకు తారకసంఘముని యొకటిగలదనియు పలువుర నందులో సభ్యులుగా చేరవలెననియు కోరెను.

వాయువు నొప్పులకు మందు

సీసా 1-కి రు. 1-0-0 వి.పి. 1-5-0

ఆకస్మాత్తుగా గాలిలో గాని, తినుపదార్థములలో గాని మార్పులన, 1. జ్వరమునప్పుట, 2. కీళ్లసందులలో నొప్పులు, 3. కీళ్ల బిగిడియుట, 4. సందులయందు ఉబ్బుట, 5. తేమటకు కదలుటకు వీలులేనటుల సర్వాంగములు బిగిడియుట మొత్తముగ నది. ఈ మందును కొన్ని గ్రాములు త్రాగినతోడనే సంది యందు పోట్లు నొప్పులు పోయి, కీరీరము యధాస్థితికి వచ్చును. బాధగల స్థలముల వేడినీటితో గాని, ఇటుకపొడుముతో గాని గాది అమృతాంజనము రాయవలెను.

అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి, మద్రాసు.

వాతవరణస్థితి

1924 సం ఆగస్టునెల 22-వ తేదీ శుక్రవారము

జిల్లా ముఖ్య పగరములు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షపాతము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షపాతము	గత 24 గంటలలో వర్షపాతము	గత 1-వ తేదీనుండి వర్షపాతము	గత 5-వ తేదీనుండి వర్షపాతము
గోపాలపురం	89.1	77.2	1.20	12.06	44.96
విశాఖపట్నము	88.4	79.0	0.21	5.88	87.09
కాకినాడ	99.0	77.6	0.48	9.54	89.09
మచిలీపట్నము	92.2	77.2	0.17	11.84	41.59
కర్నూలు	92.4	74.1	0.88	5.14	26.01
బళ్లారి	89.5	70.1	1.52	6.75	20.51
కడప	90.5	77.1	0.06	5.94	81.28
నెల్లూరు	92.8	77.1	0.14	4.90	87.98
మద్రాసు	92.8	77.2	1.11	11.00	50.74
కడపూరు	91.1	76.5	0.01	3.87	52.94
నెలమ	85.0	72.2	1.28	11.55	89.80
కోయంబట్టూరు	87.6	71.1	...	20.78	22.29
తిరువనాంతల	92.9	76.0	0.47	6.25	83.18
నాగపట్టణము	94.8	76.8	0.12	1.90	54.98
మధుర	82.5	75.8	0.20	6.36	88.58
పాంబన్	90.3	78.0	...	0.88	87.00
తిరునల్వేలి	...	...	...	2.28	28.84
తిరువేండ్రము	79.5	74.9	0.02	57.86	64.51
కొచ్చిన్	81.4	74.7	0.18	116.41	114.81
కాకినట్టు	82.8	78.8	0.76	126.08	117.13
మంగళూరు	85.4	78.6	2.41	114.21	125.68
బెంగళూరు	88.1	67.8	0.88	18.49	85.87
మర్కాస	74.0	62.9	0.50	122.61	125.40
కొడైకనూర్	64.2	58.5	0.58	27.69	62.18

సర్కారులు:—వర్షపాతము సాధారణముగ నున్నది. గోపాలపురంలో 1.20, కాకినాడలో 0.48, విశాఖపట్నములో 0.21, మచిలీపట్నములో 0.17 వర్షించెను. మేఘములు చాల దట్టముగనున్నవి. కీలోస్టెస్థితులు సమానముగనున్నవి.

దక్కణ:—వర్షపాతము సాధారణముగ నున్నది. బళ్లారిలో 1.52, కర్నూలులో 0.88 వర్షించెను. కడపలో చినుకులుపడెను. బళ్లారిలో మేఘములు పలుచగ నున్నవి. ఒక చోట దట్టముగనున్నవి. ఆర్ధ్రత ఎక్కువ. కడపలో పగటి వేడిమి, బళ్లారిలో రాత్రివేడిమి 3 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:—వర్షపాతము సాధారణముగ నున్నది. మద్రాసులో 0.11 వర్షించెను. నెల్లూరులో 0.14 వర్షించెను. కడపూరులో చినుకులుపడెను. మేఘములు దట్టముగనున్నవి కడపూరులో పగటివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

రాజధాని చాలభాగమున వర్షము కురియవచ్చును. యస్. ఆర్. సామ్రా. వాతవరణ శాస్త్రజ్ఞుడు, మద్రాసు.

తిరుచినాపల్లిలో కూలీలగు క్యాతలిగులు క్యాతలిక్ మిషన్ హైయర్ ఎత్తిమెంటరీబాలికాపాఠశాలను బహిష్కరించిన పిదప తిరిగి బోధ గావించి అందరి ఉపాధ్యాయులు పిల్లలను పాఠశాలకు రప్పించిరను కోపమున ఉపాధ్యాయులపై నను పాఠశాలపైనను జారురుచ్చినందుకు నరెట్టుచేయబడిరి. పోలీసులు కాపలా చేయుచున్నారు.

కరాచీలోని పానాలన్ కంపెనీ ఉద్యోగియుడు బూటు తినునతడు లాహోరు చేరింగ్ క్రాసులో సుస్వాదావస్థయందు కనుగొనబడెను. అతడు కొన్ని నెలలనుండి కనుపించలేదట. ఎవరో కింగ్ కర్నూరు అతని విధిని నిర్వహింపకుండ నడ్డకొంచె నని కేసుచేయబడెను. కాని అతనిమాటలవలన నతనికి చిత్త చాంచల్యము కలిగినట్లు గ్రహించి మేజిస్ట్రేటు అతనిని జైలు లలో వారముకోకలుంచి యతని మనస్థితిని పరీక్షింపవలెనని యుత్తరువుపంపెను.

వీణదలు

తిరువనంతపురము

తిరువనంతపురం, ఆగస్టు 20 :— వరదలపైన కడపటి ప్రకటన యిట్లు చేస్తున్నది:— పర్వత చలనములచే పీరుమేడు వండిపెరియముల మధ్య గగ్గోలైనకోట్ల సరి చేయబడినది. కొట్టాయమునుండి పీరుమేడువంటి పెరుగూరు వరకు బండ్లు సరాసరి పోవుచున్నవి.

అల్వేడివిజను యింజనీరు ప్రధానయింజనీరుకు పంపిన తంతివలన పెరువంతననుండి కుమలీవరకున్న రోడ్డుపైన పడు నైదుదినములనుండి దినమునకు 1000 కూలీలు పనిచేయుచున్నారని తెలియుచున్నది. పీరుమేడు తాలూకాలో ఆహారపదార్థములు తక్కువగుచున్నందులన సహాయము చేయుటకు ఒక సంఘము ఏర్పాటుగుచున్నది ఈసంఘమువారి అధికారముక్రింద ఆహారపదార్థముల డిపోకోదానిని తెరువవలసినదని తహసీల్దార్ కు ఉత్తరవువచ్చెను. ఈసంఘముయొక్క బోర్డులో పోలీసు యిన్స్పెక్టరు అసిస్టెంట్ యింజనీరును సభ్యులుగా నుండురు. కుమలీనుండియు ముండకయం నుండియు కీరుమేడు వరకు రాకపోకలు ప్రారంభమైనయెడల డిపో మూసివేయబడును.

పారూరు తాలూకాలో 14 పాకుతీలకును చాలనప్తము కలిగినది 18 మంది చనిపోయినట్లు తెలియుచున్నది. నివసించు గృహములలో 31 పంతులైగాను పశువులలోను ధాన్యములలోను 2 వంతులుపైగాను నాశనమైనవి. మొత్తము నష్టము 6 లక్షల రూపాయ లగును.

సహాయము 51 స్థానములనుండి జరుగుచున్నది. సహాయముకొరకు యితరచోటులనుండియుచ్చటికి వచ్చినవారు 114000. ఇంతవరకు పొలములు బాగు చేసి కొనుటకు నురు 20,000 కావలసి యుండునని తహసీల్దారు చెప్పుచున్నారు.

కొన్ని చోట్లకు సహాయము పంపుటకు వీలులేక యున్నది. 140) యకరముల కన్నింబయరు 2500 యకరములకుంభం పంటలును నాశనమైనవి. వీటిమీద పన్నులను రిమిషనిచ్చుటకే రు 6000 కావలసియున్నది. ఇండ్లకు లక్షరూపాయల నష్టము వచ్చినది. తిరువల్ల తాలూకాలో 27 లో 25 పాకుతీలకు నష్టము వచ్చినవి. 4000 యకరముల వరిచేలును 700 యకరముల చెరుకు తోటలును నాశనమైనవి. 80 పశువులును 15 గురు మనుష్యులు కనబడలేదు. నష్టమైన దుక్కి-పెద్దులు 500 అని అంచనా వేయబడినది.

మొత్తమునష్టమైన యిండ్లు 4000. అందులో 3000 వీర వారివి. రోడ్లన్నియు చెడిపోయినవి. కొంతమూరము రోడ్లు పూర్తిగా కొట్టికొని పోయినవి. (ఆ. ప్రె)

వర్షాధిక్యముచే వరదలువచ్చి మాండలేరై త్వేలైన ఏలూప్సి నిర్మిక్, పిచెమనాశ్చేమకలవచ్చి తెగిపోయినది. ప్రయాణికులను దాటించుట అసాధ్యము. 3 రోజులవరకు వైసు బాగుకాదు.

ఒట్టపాలెముపాలీసెవారి కంపెయింటు ననుసరించి కాల్ కట్ జిల్లాజడ్డియెదులు కొంగకరెన్సిన్కోట్టును సృష్టించి వాటిని అమ్ముజూపెరని చార్జిచేయబడిన నెలుగురిలో నియవుడు చెరి రెండేడ్లు కరెనెవరము విధింపబడిరి. సాక్ష్యము లేనందున ఇన్పురు విచుచలకావింప బడిరి.

తేలుమందు

మెల సీసా 1-కి రు. 0-8-0. వి. పి. సహా 0-18-0. తేలుకాటువలన అసాయము లేదుగాని విశేషబాధ గలదు తేలు కాటువలన విషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు. బాధ నరుములవెంట నెద్దనరము దగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టినచోటను బుడవారునటులు చేసిన బాధ తగ్గును. ఇది మిగుల సూటు గలిగి నీటివలె నుండును. కుట్టినచోట కొంచము మందుపోసిన బాధ మాయ నుగును. మందును గలిగియున్న తాము బాధపడక నితరులకు పుణ్యముగట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండదగినది.

మోహి నీలైలము

5 తు|| నూనోగల సీసా 1-కి రు. 0-12-0 శ్రీపురుషులు వాడుటకు మోగమైనది. ఇదిమనోహరిత్రయము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదర్శి, ఉద్యోగములు మొదలగువారికి సుఖనిద్ర, విశ్రాంతినిచ్చును. నుండరుల మోహలావణ్యములకు ప్రాపగు కురులును మనోహరముగ బెంచి కాపాడును. ఈతేలునుండకుల రమణీయముగు సువాసన చెప్పు నలవికాదు. తిలకు రాచి దువ్వకొనిన ఇరుగు పొడుగు వాటిలకుతోడ పరిమళము వ్యాపించును తలలోయండును పుట్ట నివ్వదు. తీసియందు మనోహరముగు సువాసన ద్రవ్యములను చేర్చి తియారచేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పుబడసి యున్నాము. వేయేలకపాపరించిన నిజముతెలియగలదు అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు - బొంబాయి.

ప్రకటనము

దేశీయము శ్రీకృష్ణజయంతి యగుటచే, ఆ ప్రత్యేక ప్రచురింపబడదు.

సంపాదకుడు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 వ సం॥ ఆగస్టు నెల 22 వ తేది

శుక్రవారము

ఏమగును?

రాజోపు లేబరు సమావేశమునందు ప్రతిపాదించబడిన తీర్మానముల గతి ఏమగును? ఇల్లు అలుకగనే పండుగ కా లేదను నటుల, హోంరూలు సెనగవలయునని, లేబరుపక్షమువారు తీర్మానించినంతమాత్రమున, మోక్షము చేకూరునని మేము భావించుటలేదు. హిందూదేశమునకు లేబరు పక్షమువారి దివరకు స్వయంనిర్ణయాధికారము సంక్లిరించినట్లుండిరి. అంతమాత్రముచే నేమయిన లాభముగలిగెనా? లేబరుపక్షమున కధికారము చేజక్కుగనే, వెనుకటి వాగ్దానములు గాలి కెగిరి పోయెను. ఏజాతియొక్క భావి భాగ్యోదయ మా జాతీయై నాధారపడియుండుననుట స్వతస్సిద్ధము. దృఢసంకల్పులగు వారి స్వాతంత్ర్యము సేరును దిశాన్తజాలరు. కాని, పాలకులు సద్భావప్రేరేపకులగుచో, స్వాతంత్ర్యసమస్య సామ్యముగ పరిష్కారమగును. లేనియెడల, పరిస్థితులు కొంతకాలము వరికు సంక్లిష్టములై, అనవసర సంఘర్షణమున కెడమిచ్చును. ఎటులయినను సరియే, ప్రజాశయములు సజలము గాక మానవు. మరియొక సంగతినిగూడ గుర్తించవలయును. లేబరుపక్షము తగిన పలుకుబడి నింకను సంపాదించలేదు. హైందవాశయములను విశ్లేషించుచుటకు, కస్టర్యేటిపు ప్రముఖులు కంకణము గట్టకొనియున్నారు. లిబరలుపక్షము, మానముదాల్చి యున్నది. లోలోన, సత్వరాభివృద్ధి యనిన వీరికి గట్టుదు. ఇంతియగాక లేబరుపక్షమునందే ముందుకు బావువారు కొందరు, వెనుకంజవేయవారు మరి కొందరును గలరు.

అందుచే, బ్రిటిషురాజకీయ పక్షములు హిందూదేశమునకు బుద్ధిపూర్వకముగ జేసెడి సహాయ మత్యల్పము. హిందూదేశము స్వశక్తిపై నాధారపడిక తప్పదు. కాని, లేబరుపక్షము హిందూదేశమునకు తక్షణ స్వరాజ్య మీయవలయు నని తీర్మానించి, అందుకై తనశక్తిని భారభోయుచో, స్వంతకర్షిని పెంపొందించుకొనుటయ గాక, ఇంగ్లండు ప్రతిష్ఠనుగూడ నిలువబెట్టగలదు. ఇందు మొలమున, మిగిలినపక్షములకన్న లేబరుపక్షమున పెక్కుడుబలము చేకూరగలదు. రాజోపు ఎన్నికలలో హిందూదేశసమస్య కొరకై పోరాడుచో, హిందూపక్షము అసన్యసామాన్య ప్రతిష్ఠను బడయగలదు. దక్షిణాఫ్రికా మున్నగు స్వతంత్రరాజ్యములకునలె హిందూదేశమునకును తక్షణ స్వపరిపాలన మొనగుటకు తరుణ మానన్న మయినదని, ఫిన్నినుబరీగా రొక తీర్మానము నుపపాదించెదరు. స్వరాజ్యమును వెంటనే ప్రసాదించి, రాజకీయ నిర్బంధితుల నందరను విడుదలజేయవలయు నని, వింబిల్ డను గారు తీర్మానము ప్రతిపాదించుచును. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములకును స్వయంనిర్ణయ సూత్రమున వర్తింపజేయవలయునని, మరియొక తీర్మానము గోరుచున్నది. ఈ తీర్మానముల నంగీకరించి, వాని సాఫల్యమునకు లేబరు పక్షము యావచ్చుకొని వినియోగించుచో, ధన్యత గాంచును. లేనియెడల పేర్లు భేదమయినను, క్రియలలో నన్నిపక్షముల వారును ఒక్కటియే యని, స్పష్టముగ వెల్లడియగును.

రాజకీయ నేరములు

రాజకీయనేరములక్రింద శిక్షితులైన వారిసంఖ్య ఎంతని, సి. గోపాలుమీననుగా రడిగినప్రశ్నకు, రాజకీయనేరము లెవ్వయో తమకు దెలియవని ప్రభుత్వమువారు బదులిచ్చుట విచిత్రము. ఇదివరకు గూడ రాజకీయ నేరస్థులను తాము గుర్తించమని, అధికారవర్గము సూచించియుండెను. రాజకీయ నేరస్థులకును, తదితర నేరస్థులకును, వ్యత్యాసము లేకబోవుట, హైందవ న్యాయవిధాన మెంతయు లోపభూయిష్టమని చెలుపుచున్నది. ఇట్టి దుస్థితి ఇతర చోటుల గనుపింపదు. రాజకీయ నిర్బంధితులను గౌరవముతో చూచుట, నాగరిక లక్షణము కేవల అభిప్రాయభేదముకొరకు కారాగృహములకు పోయినవారికిని, దొంగతనము మున్నగు నేరముల జేసిన వారికిని భేదములేదా? రెండవరకమువారిని ఏసంఘమయినను గర్హించును. రాజకీయనిర్బంధితులను దేశము గౌరవించుచున్నది. అట్టివారికి ప్రతిష్ఠ జయిలునుండి వచ్చినపిమ్మట యిను మడించుచున్నది. ప్రజలు వారి నధికముగ గౌరవించుచున్నారు. వారు దుర్మార్గులని ప్రజలెంత మాత్రము భావించుటలేదు. గాంధీ, ఆలీపోదరులు, దాసు, నెహ్రూ మున్నగు నాయకులు దుర్మితి పరులని ఎవ్వరయినను తలంచెదరా? ప్రజలమాట యటుండ, అధికారులయినను అటుల దలంచుటకు వీలులేదు. గాంధీ, దాసుల శీలమును ఆలివియరు ప్రభువుగారు మెచ్చుకొనియుండిరి. మంత్రివర్గము నేర్పరుచుటకు దాసుగారిని బెంగాలు గవర్నరుగా రాహ్వనించినట్లుండిరి. యావజ్జీవ ద్వీపాంతరవాస శిక్షకు లోనయిన, లాలా హరికిషక్ లాలుగారిని ప్రభుత్వమువారు పంజాబుమంత్రిగ నియమించిరి. ఇందునుబట్టి రాజకీయ నిర్బంధితులను ప్రభుత్వము వారయినను సామాన్య నేరస్థులనలె భావించుట లేదని స్పష్టమగుటలేదా? ఆవిషయమును వారేల యంగీకరింపగూడదు? రాజకీయ నేరములసంగతి తమకు తెలియదని చెలుప నేల? రాజోపు లేబరుపక్ష సమావేశమునందు, రాజకీయనిర్బంధితుల నందరను విడుదలజేయవలయు నని తీర్మానమును ప్రతిపాదించువారికి, యీ విభజన మెటుల దెలిసెను? సామాన్యవిచక్షణజ్ఞానము గలవా రెవ్వరికయినను, యీవిషయము బోధ

పడును. రాజకీయ నిర్బంధితులకు ప్రత్యేక సౌకర్యముల సెనగవలయునని యిదివర కెందరు గోరినను లాభములేక బోయెను. తుట్టుతుదకు, స్పెషల్ డివిజను నొకదాని నేర్పాటుజేసిరి. ఇందువలన రాజకీయ నిర్బంధితులకు గలిగిన ప్రత్యేక సౌకర్యములు గనుపింపవు. స్పెషల్ డివిజను సౌకర్యములు విడిఖయిదువేయబడినవారికే వర్తించును గాని తదితరులకు వర్తింపవు. రాజకీయ నేరస్థులపై సామాన్యముగ కఠినశిక్షను విధించుట యాచార మయినది. అంతియగాక, మేజిస్ట్రేటుగారు తరువీచ్చిన గాని, ఖయిదీల నిట్టి లిస్టులో జేర్చరు. రాజకీయ నిర్బంధితులకన్న తదితర నిర్బంధితులకే స్పెషల్ డివిజను సౌకర్యములవలన ఎక్కుడులాభ ముండును. రాజకీయ నేరములు అవినీతికరములు గావు. దేశదృష్టితోజూచిన, అవి సదుద్దేశ్యప్రేరేపకము లని సులభముగ గ్రహింపవచ్చును. బాధ్యతాయిత ప్రభుత్వముచేరువకు వచ్చుకొలదియు, రాజద్రోహ నేరమునకు అర్హమేయింపదు. బాధ్యతగలదేశములలో ఒకపక్షమువా రింకొకపక్షమును పడద్రోయుటకు సహజముగ నెత్తించుచుండురు. ప్రభుత్వ చర్యలు స్వేచ్ఛావిమర్శనసాత్రములగును. అందుచే నాగరిక దేశములలో రాజద్రోహ నేరములకు పెరు అర్హముగలదు. రాజద్రోహ శబ్దార్థమును మార్పించుటకు, ఏ. రంగస్వామి అయ్యంగారికి చట్టమును హైందవశాసనసభలో ప్రవేశపెట్టబోవుచున్నారు. దాని పర్యవసాన మేమగునో చూడవలయును.

స్థానికసంఘములు: అధ్యక్షుల నియామకము

స్థానికసంఘముల కధ్యక్షులను నియమించు విషయము, రానురాను శ్రుతిమించి రాగమున బడుచున్నది. ద్వంద్వప్రభుత్వ విధాన మవసరములేదనియు, వెంటనే రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యమును కేంద్రప్రభుత్వబాధ్యతను ప్రసాదించవలయుననియు, మితవాదులు సయితము నిర్భయముగ గోరుచున్న సమయమున, స్థానిక స్వపరిపాలనసంఘములకు అధ్యక్షుల నెన్నికొను శక్తి ప్రజలకుగలుగలేదని, మంత్రి పుంగవుడు చెలుపుట కడు విచిత్రముగ నున్నది. మ్యునిసిపలు కౌన్సిలు, తాలూకా జిల్లాబోర్డుల కధ్యక్షుల నెన్నికొనుట కర్హతలేదేని, ప్రజలుస్వపరిపాలనార్హతను గడించుట కెంతకాలము పట్టునో దేవునకే యెరుక. గుంటూరు, కడపజిల్లాబోర్డుల అధ్యక్షుల నియామకము విషయమై ప్రభుత్వమువారిచ్చిన సమాధానము చదువరుల కీదివరకే దెలియును. నిన్నటిదినము అనంతపురం మ్యునిసిపాలిటీ, ధర్మవరం తాలూకాబోర్డులగూర్చి, రామేశ్వరరావు గారు శాసనసభలో ప్రశ్నించిరి. అనంతపురం మ్యునిసిపలుసంఘమును, ధర్మవరం తాలూకాబోర్డును అధ్యక్షుల నెన్నికొను హక్కు నొసగవలెనని కోరిన నటుల, ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి. ఇట్టి హక్కును ప్రసాదించుటకు, ప్రభుత్వమువారింకను నేల వెనుదీయవలయును? ఇది ప్రజలు పొందిదగిన కనిసపుహక్కుగాదా? అటులయినను, స్థానికసంఘపురం మ్యునిసిపలుసంఘమునకు, అధ్యక్షుని ప్రభుత్వమువారే నియమించవలయునని ఉత్తరువీయబడెను. ధర్మవరం తాలూకాబోర్డువారి ప్రార్థన గూడ నిరాకరింపబడెను. ఇట్టి యుత్తరువుల గాంచుటకు కారణమేమి? స్థానికసంఘములకు

మము నాలోచించి, అధ్యక్షుని ప్రభుత్వమువారే నియమింప నిశ్చయించిరట. మంత్రిగారి జవాబిదియే. ఇది ఏమాత్రము విశ్వసనీయము గాజాలదు. ప్రభుత్వ నియమాకములవలన, స్థానికసంఘముల శ్రేయము పెంపొందుననియు, తేనియెడల అనర్థము వాటిల్లుననియు, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి కను వాదించుటజూడ, ఓరిద్దప్పి ఎంత సంకుచితముగ నున్నదో గ్రహింపవచ్చును. స్థానికసంఘములు, తమ డేమమును తాము గ్రహింపజాలవా? ఆ మాత్రము యుక్తాయుక్త వివేకము వీనికిలేదా? స్వరచాలనము చేకూరినగాని, స్థానిక స్వరచాలనమయినను చక్కబడదని, చెన్నరాజధానివర్ధితులు తెలుపకనే తెలుపుచున్నవి.

బీదలు : నీటిసప్లయ

మద్రాసు కార్యకేషనువారు, బీదలకును ధనికులకును నీటిసప్లయని సమానముగ గావింపవలయును. గాలి, నీరు, వెలుతురు సమభవింతుకు, ఎల్లరకును సమానపు హక్కుగలదు. ఇది లేనిది, ప్రాణులు జీవించజాలరు. మృతినీడలు చట్టము ప్రకారము సంవత్సరమునకు 120 రూపాయల అద్దెరాని యిండ్లకు నీటికొళాయిలను పెట్టకుండుట వలన, బీదలుకాడి బాధలను చెప్పతరముగాదు. ఆక్కడక్కడ వీధులలో కొళాయి లున్నను, అవి మార్గస్థుల కుడయోగించును. కాపురము తేయువారి కుడయోగపడుట కష్టము. ఒక్కొక్కొళాయి యెద్ద ఎండరో గుమిగూడియుండురు. నీటివసతి లేకున్న, బాష్పములు ప్రబలుట కెంతేని యవకాశముగలదు. పట్టణ పారిశుధ్యముకొరకేమి, మానవ సౌకర్యముకేమి, నీటి సౌకర్యముల విషయమై తారతమ్యము జూపుట అవశ్యము. ధనికులతోటలకును దొడ్లకును నీటిసప్లయని తగ్గించియైనను, నీరు లేక బాధపడుచున్నవారి కుడశాంతి గలిగించుట స్థానికస్వరచాలనా సంఘముల ముఖ్యధర్మము. ప్రజాసామాన్య డేమమును కాపాడగలిగినపుడే, స్థానికసంఘముల యనికీ సారకమగును. 60 రూపాయలకు తక్కువగాని అద్దెగల గృహము లన్నిటికిని నీటివసతి నొసగుటకు చట్టమును సవరింపవలయునని, స్వామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు శాసనసభలో గోరియుండిరి. ఇట్టి పరిమితి సయితము, ఆ డేవణార్వమయినను, ప్రస్తుత దుస్థితిని కొంతవరకయినను నివారించగలదు. సవరణ చట్టమును ప్రవేశపెట్టుటకు, శాసనసభ వారనుజ్ఞ నిచ్చిరి. భాషిరిణాను మెటులుండునో చూడవలయును.

అటవీ పంచాయతులు

అటవీ పంచాయతుల రిపోర్టు జూచిన, పంచాయతులు సంతృప్తికరముగ బనిచేయుచున్నటుల గనుపించును. పంచాయతుల విషయమై ప్రజల ప్రాణీకూల్యము జూపినవారు, నేడు కాని యువయోగమును గుర్తించుచున్నారు. ఈ నివేదికము ప్రకారము, 1౦0 కి 30 వంతున మిగుల జాగుగ పనిజేసినవి. 37 వంతున లోపము లేకుండ తమ ధర్మమును నిర్వర్తించెను. 100 కి 33 మాత్రము తృప్తికరముగ బనిచేయలేదని దెలియుచున్నది. మొత్తముమీద విశేషభాగము బాగుగ పనిజేసి

ఆంధ్ర గాంధీ మహాత్మని పుజానిధి

లక్ష రూపాయలు సమర్పించవలెను

22 8 24

యథా శక్తి ని తోడ్కుడుడు

ఇదివఱకు
నేపనూలు

చందాలు
46677-4.5
38-14-0

కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు
పంతులుగారికి చేరిన వసూలు
ఇదివఱకు 23681 14-9
నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘకార్యదర్శి
పెన్నెలకంటి రాఘవరావు గారి
ద్వారా 33-14 0
డి.వి. రామారావుగారు, భట్టర్, గంజాం 5- 0-0

మొత్తం 46716-2-5

మొత్తం 23720-12-9

ప్రజాపూజానిధికి సొమ్మునుబంపు చిరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు నెం. 7, తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు

నటులనే ఎంచవచ్చును. అటవీపంచాయతుల చట్టమున్న వాతావరణము, స్వాతంత్ర్య ప్రవర్ధనమున కనుకూలముగ లేకున్నను, యిట్టి విజయమునకు కారణ మేమైయుండును? పంచాయతులు భారత వర్ష సాంప్రదాయమున కనుకూలములు. అయ్యవి ప్రాచీన జీవితమునకు దోహదమొనగి, స్వరచాలనమును నెలకొల్పెను. ఇప్పటికిని, తగిన ప్రోత్సాహమున్నచో పంచాయతులు చక్కగ బనిచేయగలవు. అటవీ పంచాయతులే యిందుకు నిదర్శనములు. ప్రజలు వారియంతట వారే యిట్టి ప్రతిష్ఠాపనలను నెలకొల్పి పాటుబడుచో, వ్యాజ్యముల జూదమంత రించుటయ గాక, స్వరచాలనము సుప్రతిష్ఠితమగు ననుటకు సందియము లేదు. ప్రతిగ్రామమును తన వ్యవహారములను తానే నిర్వహించుకొన గలుగును. ప్రజ లీతరుణమున శ్రద్ధవహించుచో, స్వరచాలనాభవమును సాధింపగలరు. స్వరాజ్యసాధమును మంచి బునాదులపై నిర్మించగలదురు.

పాఠశాలలు: నూలువడుకుట

బీహారు రాష్ట్రమున, ప్రభుత్వ పాఠశాలలలో నూలువడుకు పద్ధతిని నేర్పుటకు తలపెట్టియుండిరి. మరకొన్నిచోటులలోగూడ నిట్టిపద్ధతి నవలంబించుచున్నారు. కాని మద్రాసుమంత్రిలకు రాటమనిన గిట్టదు. నెనుకటి పాఠశాలక మంత్రిగారు, పరిశ్రమల యభివృద్ధికి తోడ్పడజాలక జోయినను, రాటముపై ధ్వజమెత్తిరి. బీహారులోవలె, నీ రాజధానియందును పాఠశాలలలో రాటములను ప్రవేశపెట్టెనెరా యని సత్యమూర్తిగా రడుగగ, అట్టి ఉద్ద్యోమేమియు తమకు లేదని, సర్ పాత్రోమత్రిగారు జవాబు చెప్పిరి. వీరు వృత్తివిద్యగూర్చి తరుచుగ ముచ్చటిచుచుండురు. రాటమును ప్రవేశపెట్టి వీరు తమ యభిప్రాయము నెఱవేర్చుకొన గూడదా? రాటమునందును కద్దరునందును రాజదోహవానన నాఘాంఛెడి పెద్దలు గలరు. పాత్రోగారి కట్టి వాసన పొడగట్టనేమో తెలియదు. కాని, దేశమంతయు రాటపు ప్రయోజనమును గ్రహించుచున్నది. పాఠశాలలలో నూలు వడుకు మొదలిడినచో, దేశమున కెంతయో లాభముండును. సులభసాధ్యమగు నిట్టి సాధనమును వదలి, మంత్రులు గాల్గితో మేడల గట్టుట నిరుపయోగము.

ముందును. సులభసాధ్యమగు నిట్టి సాధనమును వదలి, మంత్రులు గాల్గితో మేడల గట్టుట నిరుపయోగము.

మరియొక మాననప్రపు కేసు

“మహారాష్ట్ర” పత్రికా సంపాదకునిపై, సెకండుక్లాసు మేజిస్ట్రేటుగారు మాననప్రపుకేసును దెచ్చిరి. వారికి మూడువందల రూపాయల జరిమానాశిక్ష విధింపబడినది. అధికారులచర్యలను విమర్శించుట, దోసమగుచున్నది. ఒకవంక రాజద్రోహముక్రింద ప్రాసిక్యూషనులును, వేరొకవంక మాననప్రముక్రింద శిక్షలును సంపాదకుల పాలబడుచున్నవి. ఇట్టి తాకుడులనుండి పత్రికలను తప్పించి, పత్రికా స్వాతంత్ర్యమును రక్షింపవలయుననిన, పరిపాలనావిధానము వెంటనే మార్పుజెందవలెను. లేనియెడల జన్మస్వాతంత్ర్యము లీతరున నిరోధింపబడుచునే యుండును. బొంబాయి క్రానికలు, కేసరి, మహారాష్ట్ర మున్నగు పత్రికలు వరుసగ శిక్షింపబడుటబట్టి, పత్రికలపై తీవ్రమగు దాడి ప్రారంభమయ్యెనని, గ్రహింపవచ్చును.

గాంధీ పూజానిధి

నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసు ఆఫీసు

ఒక అభిమాని	2.0-0
కొత్తపాళెంవసూళ్లు	
ముంజులూరు రాఘవులు శెట్టిగారు	2-0-0
దుర్భురు రామలింగారెడ్డి గారు	1-0-0
కట్ట నారాయణరెడ్డిగారు	2-0-0
నల్లపరెడ్డి విచ్చమ్మగారు	1-0-0
పద్మనాభసత్రం	
వారిజాసి సుబ్రహ్మణ్యంగారు	1-0-0
,, సుబ్బయ్యగారు	1-0-0
మద్రాస్ పుల్లయ్య శెట్టిగారు	2-0-0
ఏమూరు కోటయ్యగారు	0-8-0
ఎ. చూలకొండయ్యగారు	0-8-0
పెండ్యాల లక్ష్మయ్య శెట్టిగారు	0-8-0
తురక పిచ్చయ్యగారు	1-0-0
కాకరపర్తి కోటయ్యగారు	1-0-0
దామోగుంట	
శ్రీరాములుగారు	5-0-0
అయ్యప్పగారు	2-0-0

భారత సంస్కరణములు

గురువారము (21-వ తేది) విచారణ

బర్మా-తల్లిగారి విచారణ ముగియుట

లక్ష్మీ బడంబడిక

హిందూమహమ్మదీయ సంఘ పరిస్థితులు

దక్కనుసభపక్షమున బి. యస్. కామతుగారి విచారణ

(అ. ప్రె. స్వేచ్ఛలు నచ్చును.)

సిక్కి, ఆగస్టు 21:—నేడు ఒక గంట విచారణలో బర్మా-తల్లిగారి విచారణ ముగిసెను. అంతట పూజా దక్కను సభ ఉపాధ్యక్షులగు బి. యస్. కామతుగారిని ఆసంఘ పక్షమున విచారించిరి.

దక్కనుసభవిజ్ఞప్తి

దక్కను సభ పంపిన విజ్ఞప్తి యిదివరలో సాక్షులు పంపినదాని పద్ధతిమీదనే యుండెను. ముఖ్యముగ రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము గావలెననియు, కేంద్రప్రభుత్వమునందు దేశరక్షణ విధేయ, రాజకీయకాఖిలుతప్ప మిగిలిన ఎన్నియును ప్రజాయత్నము జేయవలెననియు గోరిరి.

ప్రజాసాధనసంఘములకు యెట్టిప్రశ్నమాలికను గాని ప్రభుత్వమున దిపార్టుమెంటులు విచారణ జేసి తద్విషయములగాని రెండుపక్ష పోపుటను సభవారు ప్రప్రథమమున ఆక్షేపించుచు, భారతరాష్ట్రీయ శాసనసభ తల్లు పని జేసినదియు దానిని సూక్ష్మమైన ప్రశ్నలతో ప్రశ్నించుచు దెప్పిరి. అందు భారత ప్రభుత్వశాసనమెట్లు పని జేసినదియు తన్ని బంధనలవలన కష్టములును అందరిలోపములును దెలుపబడినవి. ఈచట్టము పనిజేయుట వలన స్వల్పమైన లోపములే గాక, తన్ని ర్యాకమునందలి పెద్ద లోపములు గూడ వ్యక్తము లయ్యెనని సభవారు జెప్పుచున్నారు. ఇందువలన రాజకీయయంత్రమునందు స్వల్పలోపములను వరమృతము జేయుటయే గాక, నిర్మామనునందుగూడ మార్పులు చేయవలయును. ఇప్పుడు చేయుచున్నది రాజకీయపక్షముల న్నుటల వ్యక్తమగునని, పదియేండ్లవరకును మార్పుగూడదని శాసనమున్నను చట్టము పునర్నిర్మాణము గావలెనని యీసభ వారు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు. కేంద్రప్రభుత్వవిషయమున అందు కార్యనిర్వాహకులవివేకతీతినిగూర్చి చెప్పుచు వారికి శాసనసభతో సంఘర్షణము గలుగగా గవర్నరు జెనరలు అసాధారణాధికారము నుపయోగించుటవలన రెండవ భారత శాసనసభయందు కష్టములు మరింతయెక్కువయ్యెనని దెప్పిరి. ప్రభుత్వవిధానము ప్రస్తుతమున్నట్లుండినయెడల ప్రభుత్వకార్య నిర్వాహములు యంతపాడలు జేసినను ముఖ్యమైన శాసనముల గావించుటకును, పరిపాలనము శాంతముగ సరసముగ జరుగుటకు కావలసిన సవైల బాంధులకును చాల కష్టపడవలసివచ్చును.

భారత పరిపాలనపై భారతమంత్రికి పైఅధికారమిచ్చుట యిష్టములేదని సభవారు చెప్పుచు, గతమాడుసంవత్సరములలోను భారతప్రభుత్వమువారు స్వతంత్రముగ ప్రజాప్రతినిధుల కోర్కెలను సఫలపరుపగోరుచుండ భారతమంత్రి పైకిలాగు ముండెనని చెప్పిరి. భారతమంత్రి యధికారమును, తగ్గించి భా

రతప్రభుత్వమునకు యెక్కువస్వాతంత్ర్యమిచ్చిన గాని లేకున్న సత్పరిపాలనమునకు చాల అటంకములుండును. ఆర్థికవిషయములలో ఇంగ్లాండులో జేసిన కొనుగోలున్నపుడు ఇంగ్లాండు శాఖ్యంత్యురగాగా హైకమిషనరు ద్వారా భారతప్రభుత్వమువారు పనిజేసికొనునటుల చట్టమును సవరించుట కాలముగూడ వచ్చినది. అయితే భారతమంత్రికి కావలసినదబట్టును మాత్రము ఆయనవద్దనుంచవచ్చును. బడ్జెటులో నానువోటబులు ఖర్చులను స్పష్టముగ దెలుపవలయును. వానిసంఖ్య సాధ్యమైనంతవరకు తగ్గించవలయును. గవర్నరు జెనరలు యొక్క సర్టిఫికేటును అధికారము శాంతిరక్షణములవరకుమాత్రము పయోగించునటుల జేయవలెననిగాని బ్రిటిషుభారత లాభములకే జేయరాదు. కేంద్రప్రభుత్వమునందు బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టి పరిపాలనమునం దెట్టి క్లిష్టము గలుగజేయకుండుట అవసరము. లేకున్నయెడల 1919 వరకును గవర్నరు జెనరలు గారు ఆ సాధారణాధికారములను పయోగించుచు అధిక సంఖ్యాకుల ప్రతిష్టంభములలో నిరంతరమును సంరంభము జరుగుచుండును. దేశరక్షణము రాజకీయ సంబంధముల విషయముల ఖర్చుమాత్రము వోటబులు గానుండవలయును. అయితే గవర్నరు జెనరలు పునరర్థించు వధికారము గల్గియుండవచ్చును.

రాష్ట్రీయలందు శాఖానిభజనమే లోపభూయిష్టముగ నున్నదనియు, ప్రభుత్వసభ్యులుండుటచేత మంత్రులకు శాసనసభపైగల బాధ్యతకు భంగము గల్గుచుండెననియు సభవారు నూచించిరి. జాతిప్రాతినిధ్యమును నియోజకవర్గములను కొన్ని సంవత్సరములుండవలయును. ఆర్థిక విషయములలో మంత్రులకు సంతక బాధ్యత యుండవలెననియు, సంయుక్త సమాలోచన ముండవలెననియు సభవారు కోరుచున్నారు. దమ్మిడిలేకు పద్ధతినిగాక పన్నువిచారణసంఘమువారు వలసరాజ్యములలోని పద్ధతివంటి దొకదానిని ఆలోచించి సామ్రాజ్యదాయములో కొంతభాగము ఇంటాకువంటిది సామ్రాజ్య కోశమునకును మిగిలినది రాష్ట్రీయులకు పంపుటకు యేర్పాటు జేయగూడదనియు సభవారు గురుచున్నారు. ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానము నంతరింపజేయుటకు చట్టమునందు చేయవలసిన సవరణ చేయవలెనని సభవారు కోరుచున్నారు. 45 (1) సెక్షను ప్రకారము రాజప్రతినిధికి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములపైగల అధికారమును కేంద్రప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన విషయముల రక్షించుకొనుటకే నిర్ణయము జేయవలెను. గవర్నరు ప్రభుత్వనిర్వాహము నందు గవర్నరు నామముతో నుండవలయును. గవర్నరు పదవులకు ఇంగ్లాండులోను పార్లమెంటులో యనుభవముగల వారిని నియమించవలయును.

బర్మా-తల్లిగారి విచారణ

పంజాబుమహమ్మదీయ సంఘపక్షమున బర్మా-తల్లిగారి విచారణ జేడుముగింపబడెను. పిదప దక్కను సభపక్షమున ప్రథమ భారతశాసనసభ్యుడుగనున్న యస్. కామతుగారిని కొంతవరకు విచారించిరి.

సర్. శివస్వామిఅయ్యరు

ఫజిలుహుసేనుగారి విధానమువలన జాతివైషమ్యము లేకునగాలేదనియు సర్ శివస్వామిఅయ్యరుగారడిగిరి.

బర్మా-తల్లిగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ఫజిలుహుసేనుగారి నిర్వాహకత్వవిధానమును ప్రత్యేక హక్కులుగలవారు ప్రతిపాదించిరి చెప్పిరి.

బర్మాను మహారాజా:— నిమ్మజాతులవా రెవరు?

సాక్షి:— మహమ్మదీయులు, సిక్కులు.

ముగిసిపలు యెన్నికదారుల పట్టినితయారుజేయుట లో నియోజకవర్గములను నిమ్మజాతుల రక్షణకై యెక్కువజేసి రాయని సర్. శివస్వామిగారు రడుగగా సాక్షి లేదనిచెప్పెను.

అంతట ప్రభుత్వసహాయమును బొందుపరచాలల గూర్చియు, ప్రభుత్వకళాశాలలలో ప్రవేశమును గూర్చియు మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేకించు విషయమున జేసిన ఆక్షేపణలు వచ్చెనాయని యడుగగా పాపకాల విషయమై యేమియును లేదుగాని కళాశాలల విషయమైమాత్ర ముండెనని బర్మా-తల్లిగారు చెప్పిరి. మహమ్మదీయులకు రిజర్వజేయుట వ్యాయమనియు లేకున్న వారలకు ప్రభుత్వ కళాశాలలలో ప్రవేశము దొరకదనియు, ఇందువల్ల రెండు జాతులకును వైషమ్యకారణ మయ్యెననిగూడ ఆయన చెప్పెను.

మిశ్రమనియోజకవర్గము

సర్ శివస్వామిగారు:—మహమ్మదీయులకు కొన్నిస్థానములు ప్రత్యేకించిన మిశ్రమనియోజకవర్గ ముండుట మిశ్రమేనా? అప్పుడు అట్టి నియోజకవర్గములనుండి యెన్నుకొనబడిన వారు ప్రత్యేక జాతినియోజక వర్గములచే యెన్నుకొనబడిన వారివలె సంకుచిత జాతిమతోద్దేశముల గల్గియుండరు గదా?

బర్మా-తల్లిగారు:— అది నాకిష్టములేదు హిందువుల వోట్లవలన యెన్నుకొనబడిన మహమ్మదీయుల డెవడును తనజాతి తేమము నాలోచింపడు.

సర్ శివస్వామిగారు:— ప్రశ్ననడుగగా ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సాక్షి పంజాబు లాండు అలియేషను ఆట్టక్రింద వ్యవసాయజాతికి చెందినవారని ప్రకటింపబడిన వారే భూమిని గొనవచ్చునని గలదని సాక్షి జెప్పెను. ఇందువలన ఏరెయిన జాతికిజేందిన సర్ మహమ్మదు షాఫియున్న, రాజపుత్రజాతికి జేందిన మియును ఫజిలు, హుసేనుగారును కర్షకుడుగావున్నను వ్యవసాయ జాతికి జేందిరి గాన భూమిని గొనవచ్చును. లాలా హరికిషన్ లా లు ఆ రోరాజాతికి జేందియుండుటచేత భూమిని గొనరాదు.

బర్మాను మహారాజా:—ఆయనకు డబ్బుయెక్కువగనుండి ప్రభుత్వములక్రింద బెట్టుకుండ భూముల కొనుక్కొనగోరునెడల వ్యవసాయజాతికి జేందికున్నయెడల కొనగూడదా?

సాక్షి:—అవును.

సర్ శివస్వామి:—అట్లయితే ఉన్న వాళ్ళకే ఉండవలెను లేనివాళ్ళకు లేకుండవలెననియేనా? (నవ్వు)

ప్ర:— ఫజిలుహుసేనుగారిని గవర్నరుగారు మరల మంత్రిగ నియమించినందువలన అసమ్మతిదెల్పుటకై తొత్తపంజాబుశాసనసభలోని హిందూసిక్కు-భృగులు సభవిడిచిపోయినమాట నిజమేనా?

బర్మా-తల్లిగారు:—వారు గవర్నరుజేసినపనికి దేనికొక అసమ్మతిదెలుపుటకై సభవిడిచిపోయినమాట నిజమేగాని ఫలానందుకని తెలియదు.

లక్ష్మీ బడంబడిక

మరియొకప్రశ్నిను సర్ శివస్వామిగారుడుగగా ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు, లక్ష్మీ బడంబడిక సంస్కరించుటయిష్టమనియు మహమ్మదీయులు అధిక సంఖ్యాకులున్న రాష్ట్రములలో వారికి మెజారిటీ యుండవలెననియు చెప్పిరి.

సర్ శివస్వామిగారు లక్ష్మీ బడంబడిక యిచ్చిపుచ్చుకొనుపద్ధతిపై సాధారణమున్నదనిజెప్పి, మహమ్మదీయులు అతిస్వల్పసంఖ్యాకులుగ నున్న హిందూజాతి వారిబలముకన్న నెక్కువ ప్రాతినిధ్య మియ్యబడెననియు జెప్పిరి.

జిన్నాగారు:—(సాక్షినిజూచి) ఈరాష్ట్రములలోవారికను అతి స్వల్పసంఖ్యాకులుగ నున్నారందురా, అచట యిచ్చిపుచ్చుకొనుపద్ధతి లేదందురా?

సాక్షి:— అవును.

పంజాబులో మహమ్మదీయులకు సగము నియోజకస్థానములుండుట లేదనియు, ఒడంబడికప్రకారము ప్రాతినిధ్యము భారతీయ నియోజకస్థానములలో సగముండవలెననియు, కావున ఐరోపీయ స్థానముభాగ పంజాబులో మహమ్మదీయులకు 85 స్థానము లుండవలెనని యిపుడు 43 ఉండెననియు సాక్షి అసమ్మతిని దెల్పినటుల సర్ శివస్వామిగారునిరి.

ప్ర:— ఇవంతయు ఆ ఒక్కస్థానమునకేనా?

బర్మా-తల్లిగారు:— అవును. ఆ ఒకస్థానమున్న ఊరకయన్నదా?

విశ్వవిద్యాలయ పార్లామెంటు నియోజకవర్గస్థానములను ఒకపరి హిందువులకును, ఒకపరి మహమ్మదీయులకును రిజర్వజేయుటవలన ఆయన ఆక్షేపణ తొలగినని సాక్షి అంగీకరించెను.

అంతట సాక్షి శాసనసభలలో ప్రభుత్వ వర్గమును తొలగింప వలెననియు, ఇంకొక

పోట్ల రామచంద్రయ్యగారు	1.0.0
గుంటి రాఘవులుకెట్టిగారు	1.0.0
బసవయ్యపాశెం	
పాపారెడ్డి సుబ్బమ్మగారు	2.0.0
ఆములూరు	
రావి సుబ్బానాయుడుగారు	2.0.0
పోట్ల పూడి	
పెంకల సుబ్బరామిరెడ్డిగారు	1.0.0
దేశభక్తుడు	4.0.0
చిల్లరవనూర్లు	0.6.0
	88-14.0
వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య,	
కార్యదర్శి.	

ను కాన్సిలు నెత్తివేయవలెననియు, కారణము అందు 5 భుజులు భారతీయులవాండ్లకై లక్షో సాక్షులచేసి పిల్లల పుచ్చు కొన్న శాశ్వతోద్దోగము నియమించెదననియు జెప్పెను.

అధ్యక్షుడు:— ఆ కాన్సిలులో ఒక మహమ్మదీయభుజుడు గలడు.

సాక్షి:— నా కాసంగతి దేయను.

అధ్యక్షుడు:— వెనుకటి మోసరుగ అన్యమునిరంతుకులు ఆ కాన్సిలులో నుండులెనని మీరొకరినరా?

సాక్షి:— కాన్సిలు నాకసరే అక్కరలేదు.

సర్ శివస్వామిగారింకను విచారంపగా సాక్షి ఆసంఘ తీర్మానములో, రెండువంతులనుండి సభ్యులు తీరగ్గురించిన శాసనమునుట అన్ని జాతులకుగాక ప్రత్యేకముగ నాజాతికి మాత్రము పరిమితమైనది చెప్పెను.

డాక్టరుపరంజయే గారి విచారణ

ప్రభుత్వమువారు హామ్యుయపక్షమున నుండి హిందువులకు ప్రతిపాదనలనున్నట్లు హిందువులలోనేమైన భావము ప్రతిపాదనలను దాక్షిణ్యపరంజయే గారడిగి. బర్మతలీ గారు ప్రత్యక్షతరమిచ్చుచు అట్టి దెక్కడను వినలేదనియు, ప్రభుత్వమువారు తమకళాశాలలలో జేర్చుకొను విషయమున హిందువులపక్షమున్నట్లు పహమ్మదీయులు తలంచుచున్నారని చెప్పెను.

డాక్టరుపరంజయే గారు విద్యార్థులు రెండుములుగవచ్చినపుడు అధికారులు వారలకు పరీక్షలో వచ్చినవార్కుల యెక్కువలను బట్టిరీక్షింపబడుదురని జెప్పిరి.

బర్మతలీ గారు రండు కొప్పుకొనలేదు. అట్లు మార్కులను బట్టి తీర్మానము ఆయన కిష్టములేదనుచుజెప్పి, ప్రభుత్వమువారు విద్యార్థులనంభితుల తగినట్లు యెక్కువకళాశాలలను జెట్టలయను లేదా ప్రతిపాదనలలోని విద్యార్థులకు గలనట్లు ప్రత్యేకప్రాతినిధ్య ముండునట్లు జేయవలెననిరి.

ఇరవేమూల ప్రభుత్వవిధానమును గూర్చి డాక్టరు పరంజయే గారు ప్రశ్నించుచు, శాసనసభలో మహమ్మదీయుల వోటులను వనహిందువులకు లాభకరముగ స్క్రీమును అంగీకరింపలేదనియు, మహమ్మదీయులకు లాభకరముగ నుండుదాని నంగీకరించినదియు వచ్చు ఆక్షేపణకు మూలమేమైన గలదాయని యడిగిరి.

సర్ మహమ్మదుషాఫీ, హిందువుల భూములలో గుండ పారుచు జైల్పిము ముంజే అంగీకరింపబడెననియు, మహమ్మదీయులకు లాభకరముగ సింధునది స్క్రీము వివిధ అంగీకరింపబడెననియు నూచించిరి.

అధ్యక్షుడు:— భారత ప్రభుత్వశాసనమునుండి చాల దూరము పోవుచున్నాము. (నవ్వు)

అంతట డాక్టరు పరంజయే గారు శుద్ధియుద్ధమును బయలుదేరుటకు కారణము మాపిల్లలబలవంతముగ మతభ్రష్టుల జేయుటగాదా యని యడిగెను.

బర్మతలీ గారు నిర్బంధముగ మతభ్రష్టులు జేయలేదని చెప్పిరి.

అధ్యక్షుడు తాము హిందూమహమ్మదీయుల పోట్లటల గూర్చి విచారించుట లేదనియు, భారతప్రభుత్వశాసనము పని జేసిన విషయముగూర్చి విచారించుచున్నామనియు డాక్టరు పరంజయే గారికి నూచించిరి.

డాక్టరు పరంజయే గారు శుద్ధివిషయమై ప్రశ్నోచితవలలో వచ్చియుండుటచేత ఆవిషయము విశేషము జేయగోరినని చెప్పెను.

సాక్షి డాక్టరు పరంజయే గారికి ప్రత్యక్షతరమిచ్చుచు సింధుదేశమును బొంబాయినుండి విడదీసి రెండురాష్ట్రముల జేయుట యిష్టమని తెప్పిరి.

డాక్టరు పరంజయే:— సింధుదేశ మొక్కటియే అట్టి పుద్ధిగాంచుటకు గావలసినవలసినదను ను సిద్ధముజేసికొనగలదా?

సాక్షి:— అట్లే యని తలంచెను.

బర్మతలీ గారి నింకను ప్రశ్నింపగా పల్లికు సర్వీసు కమిషను నియోగింపుట యిష్టమనిచెప్పి అందువలన ఉద్యోగముల నియామకము ముండుటలేదునండి తొలగిపోవునని చెప్పిరి. ఇంతటితో బర్మతలీ గారి విచారణ ముగిసెను.

బి. యస్. కామతుగారి విచారణ

అంతట బి. యస్. కామతుగారు విచారంపబడిరి.

ఆయన అధ్యక్షునకు ప్రత్యక్షతరమిచ్చుచు తాను రాజకీయసంఘమున ఉన్నానని ఉపాధ్యక్షుడైనదియు, అందు 150 మంది సభ్యులు గలననియు, అందు అన్ని జాతులవారు సభ్యులుగ నుండుననియు కాని అంగు మహమ్మదీయ సభ్యులేదనియు లేననియు జెప్పెను. ఎఫ్.వి.ఎస్.పై 25 మంది సభ్యులుగల హ్యూమేషన్ కమిషన్ రంగం రింగిరి.

భారత ప్రభుత్వము — భారత శాసనసభలు

అధ్యక్షుడు:— ప్రభుత్వభారత శాసనసభయందు ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహకులు పరిపాలనము నంతయు భారతశాసనసభ మంచుటవలన గడుపుచున్నది” అని సాక్షి విజ్ఞప్తిలో జెప్పెను. అట్లైన భారతశాసనసభ ప్రభుత్వనిర్వాహకులపై అధికారమును గల్గియుండెనని అంగీకరించెదరా?

సాక్షి:— అవునుకాని ప్రభుత్వనిర్వాహకులకు గల ప్రత్యేకాధికార ముట్టెయుండెను.

అధ్యక్షుడు:— ఆ మంచుటచేతనే ప్రభుత్వమువారు ఆ అధికారముల ను పయోగింపకుండగ జేవనయో మీరభిప్రాయము? ఆ యేర్పాటు ల్పై క రముగ జరిగి శాసనసభ మంచుటపై నాధారపడియుండెనుదరా?

సాక్షి:— అవును.

అధ్యక్షుడు:— ఏ ప్రభుత్వవిధానమైనను సహకారమును మంచుటయున్న నడుచునని అంగీకరించెదరా?

కామతుగారు:— అవును అంతే.

జిన్నా గారు: అట్లయితే ప్రభుత్వనిర్వాహ మక్కరయే లేదు. మంచుటయే చాలును. [నవ్వు.]

అధ్యక్షుడు:— సాక్షి రెండవభారతశాసనసభలో ప్రతిష్టంభావము లలంబింపబడెనని చెప్పెను. ప్రతిష్టంభము ఎట్టి లోపములేని ప్రభుత్వనిర్వాహ మున్నను అలంబింపబడునా? సాక్షి:— అదంతయు ప్రతిష్టంభవ్యభావమునుట్టి యుండెను.

అధ్యక్షుడు:— కామతుగారు సభలో గూడ ఇర్రాండు ప్రతిష్టంభ ముండెను.

కామతుగారు:— నాకు దెలిసినదేమనగా, ప్రతిష్టంభము జేయువారుగూడ ప్రభుత్వనిర్వాహకస్థానములలోనికి బోగల వారుగ లేకున్నయెడల ప్రతిష్టంభము లుంటూనే యుండును.

అధ్యక్షుడు:— భారతకార్యాలయములో అంతలేని ఉత్తరప్రత్యక్షతరము లంటిరే వానియర్థమేమి?

కామతుగారు:— అవును అవియిప్పటికి పూరియైనవి. [నవ్వు] భారత కార్యాలయమునకు వ్రాతపాతలతో చాల ఆలస్యమగుచుండెను. ఎవరునివేదికముపై టైటిలు ప్రభుత్వనిర్వాహముబడయుటకు రెండు సంవత్సరములు పట్టెను.

అధ్యక్షుడు:— అది ఒక మళ్ళిమైన విషయమునకు సంబంధించినదని అంగీకరించెదరా?

సాక్షి శాసనసభలకు వోటింగు అధికారమును సంపూర్ణముగ నొసగవలెనని కావించిన నూచనపై అధ్యక్షుడు చాల ప్రశ్నలడిగెను.

సింకింగుఫండు గవర్నరుల జీతము పట్టు సర్వీసుల ఆస్తు ప్రకారము నిర్ణయించిన సర్వీసు ఉద్యోగుల జీతములను నానువోటలు జేయుటకు సాక్షియెట్లయినదేమి అంగీకరించెను.

శాసనము ప్రకారము అంగీకరింపబడిన ప్రతివ్యయమును నానువోటలుగ నుండుట కంగీకరించెదరా, అనగా వ్యయము నందేమైన మార్పులు జేయవలెనన్నయెడల ఆసలు చట్టమున మార్పుజేయవలెనని బడ్జెటు డిమాండులపై వోటుజేయునపుడు మార్పుల ప్రజేతపెట్టరాదని అధ్యక్షుడడిగెను.

అట్టివిషయములను వోటుకు జెట్టనక్కరలేమని సాక్షి తుదకు అంగీకరించెను. మిలిటరీ బడ్జెటు వోటులుగ నుండి గవర్నరు జేసరలు గారు పునరుద్ధరించునధికారము గల్గియుండవచ్చుననియు కారణము ఆయనయే దేశరక్షణమునకు బాధ్యుడగుట చేతననియు ఆయనచెప్పెను. న్యాయశాఖోద్దోగములును హైకోర్టుజడ్జి పనులుగూడ వోటులు జేయవలెనని సాక్షి కోరినా.

అధ్యక్షుడు:— ఏదైన ఒక శాఖకు ప్రభుత్వమునకే బాధ్యతయున్నపుడు తనవాంఛియు నెరవేర్చుకొనుటకధికారము గల్గియుండవలెనని అంగీకరించెదరా?

సాక్షి:— అవును. దేశమునందు శాంతిరక్షణముల గా పానుటకు ప్రభుత్వనిర్వాహకులకే అధికార ముండవలయును.

87 వి. సెక్షనులో ‘ఇంటరెస్టు’ అను మాటను తొలగింపవలెనని ఆయనకోరినా.

సర్ హెన్రీమోన్రీఫ్— అవసరమైనప్రభుత్వశాఖలకు దేశరక్షణముమాట వచ్చినపుడు భారతశాసనసభ డెబ్బు నీయకుండునెడల ప్రభుత్వమువారు తయారయిరెను?

కామతుగారు:— శాసనసభ వోటింగ్ అంత్యనిర్ణయముగ జూడవలయును.

అధ్యక్షునకు ప్రత్యక్షతరమిచ్చుచు రాష్ట్రములలో ఆర్థిక శాఖాధికారవిమర్శనము స్వామ్యభవమునైనగాక నిబంధనల జదివినమీద ఆధారపడియున్నదని చెప్పెను.

ఆర్థికాధికారవిషయములో నిబంధనలయందు చెట్టి ఆక్షేపణయు లేదనియు సాక్షి ఆక్షేపణ వాని పరిపాలనము గూర్చి కావచ్చుననియు అధ్యక్షుడు నూచించెను.

సాధారణముగా అంతేనని సాక్షి చెప్పెను.

ఆర్థిక శాఖ

ఆర్థిక శాఖకు ఏ ప్రభుత్వపక్షముక్రింద నుంచు స్వతంత్ర

త్రము జేసినయెడల యీ ఆక్షేపణపోవునా యని అధ్యక్షుడడిగెను

కామతుగారు:— అప్పు డే ఆర్థిక శాఖ యెవరియెడ బాధ్యత గల్గియుండును?

అధ్యక్షుడు:— రాష్ట్రీయప్రభుత్వమునకు గాక జైటి యధికారికి.

కామతుగారు:— ఇందువలన ప్రభుత్వకార్యము లుభయపక్షములందును ముఖముగ జరుగునుగాని దానిని ఒక మంత్రిక్రింద నుంచుటనుంచినది తలచుచున్నట్లు జెప్పెను.

సాక్షి ఆక్షేపణలు, సంయుక్తసమాలోచనయు, సంయుక్త బ్యాల్కెయు నొసంగునెడల పోవునా యని అధ్యక్షుడడిగెను.

అందువలన దోషము కొంత తగ్గిన మని కామతుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

సాక్షి తనవిజ్ఞప్తిలో నొకవిషయమును వివరించి చెప్పిచు ఆస్ట్రేలియా ప్రభుత్వవిధానము తుదకు అంగీకరించుటకు ముందు పర్యేక్షణవా లోక యెట్లుండి దాని ప్రకారము ఇంకంటాన్సులను వచ్చిన ఆదాయమును కేంద్ర ప్రభుత్వమును రాష్ట్రీయప్రభుత్వములును పంచుకొనినని చెప్పి అట్టి ఉపాయము యిచ్చట పన్నులనిధారణసంఘమువారు రాలోచింపవచ్చునని చెప్పిరి.

అధ్యక్షుడు డంకెట సాక్షి రాష్ట్రీయులకు సంబంధించిన విషయములలో కేంద్రప్రభుత్వముగాక మళ్ళి ఇంకొక న్యాయాధికారవర్గము విచారంపవలె నని తెల్పిన సంగతిని గూర్చి అడిగెను. కొన్ని అవసరమైన కేసులలో ఆలస్యము జరిగిన ఉపద్రవము గాదాయని ప్రశ్నించిరి.

అట్టితరీ కేంద్రప్రభుత్వమే నిర్ణయింపవచ్చు నని సాక్షి చెప్పెను.

ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకసంఘ కార్యచరణము కాబి నెట్లు ఆ చారము ననుసరించి యుండవలెనని సాక్షి తనవిజ్ఞప్తి అని చెప్పెను.

ఇంగ్లాండులో నెట్టి నిబంధనలుగాని లేవనియు అంతయును, అప్పటి ప్రధానమంత్రిచెట్టినిబట్టి యుండుననియు, భారతదేశములో నెట్టి నిబంధనలు లేకుండ పనిజేయుటవలన ఉపద్రవము గలదనియు అధ్యక్షుడు చెప్పెను.

ప్ర:— ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సభ్యులకు కార్యచరణ నెట్టి నిబంధన లుంక నక్కరలేదని నూచించెదరా?

కామతుగారు:— ఉపద్రవ మేమియు నాకు గాన్పించుటలేదు. కాబినెట్టు ఆచారమున్న నేమో నాకు దెలియదు.

అధ్యక్షుడు:— మీకు స్వయముగ దెలియనివిషయము నేల నూచించితిరి?

కామతుగారు:— ప్రభుత్వనిర్వాహముగూర్చి పుస్తకములలో చెబుపబడెను. అందు జూచిన మీకు దెలియగలదు.

అధ్యక్షునిప్రశ్నల కింకను ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సాక్షి, గవర్నరులను ప్రభుత్వోద్దోగముండి నియమింపరాదనియు కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు రాష్ట్రీయులపై అధికారమునిచ్చు 21 వ యా చు ను పూర్తి గ కొట్టి జేయవలెననియు, అట్లు జేయుటవలన ఉపద్రవ మేమియు లేదనియు జెప్పెను.

రాజప్రతినిధి యధికారము

సర్ మహమ్మదుషాఫీగారికి ప్రత్యక్షతరమిచ్చుచు కామతుగారు సభవారి విజ్ఞప్తిభాగమును నూచించి 19. ఎ.సెక్షను క్రిందనున్న అధికారములను తగ్గించుటకు, భారత మంత్రియు, ఆయన యేజెంట్లు భారతప్రభుత్వమును పార్లమెంటుకు బాధ్యులైయున్న లెనరకు చట్టము లేమియు జేయవలెదని భారత ప్రభుత్వపక్షమున వాదించబడెనని తెల్పిరి.

సభవారిట్లు చెబువునపుడు వారినుపన్యూలో భారతశాసనసభయందు డాక్టరు గవగుగారి తీర్మానముపై చర్చయుండెనని చెప్పిరి. అప్పుడు ప్రభుత్వమువారిస్థితిని, రంగాచారి సమగ్ర గారలపంటి లాయరు తలక్రిందుజేసిరి.

సర్ మహమ్మదుషాఫీ-19. ఎ. సెక్షనుక్రిందనే భారత మంత్రియధికారము తగ్గించుటకు చర్యదీసికొనవచ్చునని మిశ్రయభిప్రాయమా?

కామతుగారు:— కమిటీలోని లాయరు సభ్యులందరయెడ గౌరవభావముతో నేను జెప్పనవలసినగా, కొంతవరకు అధికారము తగ్గించుట సాగ్య ముననియే సభవారియభిప్రాయము. కాని యిందువలన భారతమంత్రికి పార్లమెంటునెడల గల బాధ్యతను తొలగింపవచ్చునని చెప్పటలేదు.

సర్ మహమ్మదుషాఫీ:— అట్లుగానున్న భారతమంత్రి తనయధికారమును వివల్లకొనజాలడు. తగ్గింపుకొనవచ్చునని చెప్పవచ్చును.

కామతుగారు:— ఆయన పార్లమెంటుయెడ గల బాధ్యతను తగ్గింపుకొన జాలనంతకాలము నిబంధనల కెంతమార్చినను ప్రయోజనముండదు.

సర్ మహమ్మదుషాఫీ:— భారతప్రభుత్వమును శాసనసభలను అంగీకరించినవిషయ. మేదియైనను అట్లంగీకరించినపుడు భారతమంత్రి అధికారమును తగ్గించుకొనుటల నిబంధన జేసిన వారుండునేమో.

కామతుగారు — సైనిక, విదేశీయ, రాజకీయసంబంధములు రిజిస్ట్రేషన్ వారిలో దప్ప మిగిలినవారిలో భారతముంత్రియధికారమును పూర్తిగా తగ్గింపవలెనని నేను కోరుచున్నాను

సర్ మహమ్మదు హుసేన్ గారు — మీరు చెప్పిన రిజిస్ట్రేషన్ కార్యములను గూడ భారత ప్రభుత్వమువారు తేలికగానే గణించును అంగీకరించునట్లు అప్పటికిని భారతమంత్రియధికారముండవలె నందురా?

కామతుగారు — భారత ప్రభుత్వము కాసనసభలు అంగీకరించినపుడు భారతమంత్రి జోక్యము గలుగజేసికొనకుండుటయే మంచిది

జిన్నాగారు — ఇట్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటకు కారణము ప్రభుత్వవిధానమును సంస్కరించునట్లు అట్లే యుంచుచున్న నని తలచిరా? సంస్కరింపకుండ అట్లే యుంచుచున్నందునా లేక భారత ప్రభుత్వమును కాసనసభలను అంగీకరించిన వ్యవహారములలో అధికారములను తగ్గింపవలెనని తలచిరా?

కామతుగారు — ఆ అధికారమును తగ్గింపవలెననియే కోరినది

సాక్షి సర్ మహమ్మదు హుసేన్ గారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు రాష్ట్రములలో ప్రభుత్వమువారు, కాసనసభలను అంగీకరించునట్లు సిలుకాబులలోవలెనే భారత ప్రభుత్వము జోక్యము గలుగజేసికొనరానిది చెప్పిన సైనికాధికారులు కొన్ని ఖర్చులు విచ్చినవి వచ్చుచున్నవి అయితే భారత కాసనసభ సభ్యులను బహుశక్తులచేదు విజృంభిస్తాను వంటివానికై బిల్లు ఆధారము విషయము వచ్చినపుడు భారత కాసనసభ సభ్యులను పక్కా ఒడయవలెయును

జిన్నాగారు — బిల్లు చేసినది భారత కాసనసభ అంగీకరింపకున్నదియే నేను జరుగను

బర్మాన్ వహరాజుగారు ఈ విషయములన్నిటిని నిర్ణయించుటకు భారత కాసనసభ యెప్పుడు సమావేశమై యుండదని నూచించెను కామతుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు డబ్బుకర్షు జేయవలెననియు నిదవ భారత కాసనసభ అంగీకారమును బహుశక్తులచేసియు చెప్పెను

సర్ మహమ్మదు హుసేన్ గారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సాక్షి గవర్నరు జేనరలు రాష్ట్రముల శాంతిక్రమవాలనమైన కొంతకాలము నీయ అంగీకరింపవచ్చునని చెప్పెను.

సర్ హెన్రీ మాన్రీ ప్రెస్టిత్తుగారు చెప్పిన అధికారముండునపుడే వేసిన హాదా విధిచింప సాధ్యమగునాయని ప్రశ్నించగా సాక్షి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు కనడా పద్ధతి అనుసరించునట్లు అదిసాధ్యమగునని చెప్పెను

సర్ మహమ్మదు హుసేన్ గారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సాక్షి జాతిప్రాతినిధ్యమును తొలగించునట్లు అయ్యది ఉభయపక్షములకును అన్యోన్యసద్భావములు ప్రబలి నప్పుడే సాధ్యమగునని చెప్పెను

బర్మాన్ వహరాజుగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు గవర్నరు పదవులు విడిచి వారకుల బోధాధిపతియు, ఇంగ్లాండులో వార్డు మెంటరీ అనుభవము లవారి కీయవలెననియు సాక్షి చెప్పెను

ప్రస్తుతము మహమ్మదీయులకు తప్ప మిక్రమనియోజన ర్థము కొన్ని స్థానముల ప్రత్యేకించుచుండవచ్చునని ఆయన అనుకులముగ చెప్పెను

అంతట సర్ హెన్రీ మాన్రీ ప్రెస్టిత్తుగారు సాక్షిని విచారించిరి

ప్ర-భారతమంత్రి అంగీకారమును ముందు ఒడయనదే యొక్క కాసనసభ గావంపజాలవని చెప్పియున్నారే ఆయ ప్రాయము నెక్కడ పంపించిరి?

కామతుగారు తానెవంటి జెప్పినపుడు యెవరుకూ నలే చిరి

సర్ హెన్రీగారు ఆవిషయమును పూర్తిగా నిండించుచు ఉన్న పక్షముల పూర్తిగా అపార్థముగజేసిరి చెప్పిరి

కామతుగారు — అయితే మీ సభ్యులను ముందుగ కటి అంగీకారమును బహుశక్తులచేసియు, భారతమంత్రికి శిరస్యపడి యుంపవలెననియు సాక్షి దానిని తలపెరిచియోకా?

సర్ హెన్రీగారు ముందు అంగీకారమును బహుశక్తులచేసి విషయమేదియులేనని చెప్పుచు ఇట్టిదేగలు

ప్ర-భారతమంత్రి యుక్తపురుషులను యంగులను నేరైన ఆలస్యము చెప్పియే కామతుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు జాతివిధములను గూర్చినట్లు ఒకటి షుభాచల విషయమున ఆయంపదమదేనని చెప్పెను

సర్ హెన్రీగారు ఇది సామాన్య అవాములైన యము గాదని చెప్పిరి

ప్ర-సామాన్య శాసనము ముక్తిమ గావడానికి గూడ కేవలమైన ఆలస్యము జరిగినదేమో చెప్పగలరా?

సాక్షి చెనుకముందాడెను దానిపై ఇం ఎంతయోక్తి గలదుగాన ఆ వాక్యమును సూచించుకొనుచు సర్ హెన్రీ గారడిరి సాక్షి అట్లు చెయటకు నివముగముడెను కాని కొంతనేపైపిపి, గవర్నరు జేనరలు అంగీకారమును ముందు బహుశక్తులచేసి యుంపటలన పైజేతుకాసనముల ప్రవేశపెట్టు

హక్కునకు భంగము గల్గెనాయు, ఎట్టి కష్టమే ప్రభుత్వ కాసనలలోగూడ గల్గించుండునని నక్కమన్నాననియు జెప్పెను

సర్ శివస్వామి అయ్యగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సాక్షి, యెంతవాకారి ముంచుటయున్నను నొకమాయుక్తగు ప్రభుత్వనిర్మాణము పని కియ్యలాయుండునని యెంతోపయ్య, రక్షణములుగల నిర్మాణములను పన్నును ననియు, జెప్పెను భారత ప్రభుత్వము భారత కాసనసభలను అంగీకరించినపుడు భారతమంత్రి జోక్యము గలుగజేసికొన్నందుకు తార్కాణముగా సాక్షి భారత కాసనసభలో స్వాంత్ర్య పరిధానమునకై ముంబాయిలో జరిగిన తీర్మానవిషయమును చెప్పి ఆ తీర్మానమును సరిపడజేసి భారత ప్రభుత్వమున హాం మెం రుతో అంగీకరింపబడెను గాని ఆచరణలో జెట్టులేదనియు ఇంకను ఎవరూ మిలే నివేదికపై సర్ శివస్వామి అయ్యగారి తీర్మానము లేనియే భారత ప్రభుత్వమునా అంగీకరింపజే ఆచరణలో జెట్టులేదనియు జెప్పెను

సాక్షి — సర్- ఆర్థుప్రభాగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు, సైనికవ్యయము భారత కాసనసభలో వేటువేట్టుపడి గవర్నరు జేనరలు పునర్వ్యవస్థించి అధికార మిచ్చునట్లు భారత కాసనసభ్యులకు వోటులను నచ్చు రెవ్వ వ ఆంధ్రాన ముంబాయిని చెప్పెను

కామతుగారు సామాన్య అవాములైన యము బాంబాయి నేమనలు గూర్చుట పీపక్షమున బహుశక్తుల ద్వారా దానుగారి గూర్చుటా గలదు

జిహ్వలూప్య శాసనసభ 21 వ తేదీ ముంబాయి పూర్వీక సాక్షి విశ్వవిద్యాలయము నేర్పరమిషయమును గూర్చిన చర్చతో సరిపాడైన చర్చ 22 వ తేదీనికూడ జరుగును

బాంబాయి కార్యరేషనునా వింతచరిత్ర బాంబాయి, ఆగస్టు 21 — తీర్మానముచర్చ జరిగినపద బాంబాయి కార్యరేషను నాను నగర చరమం కొన్ని ప్రజేక్షులలో ముక్తిమిచ్చుకాలాదని నిరోధము (నికెటింగ్) కావంపవలెనని యమునాదాస్ మెహతా గారు రుపపాదించి తీర్మానమును ప్రోత్సహించిరి

అంగీకరించిరి!

ఆందరును అంగీకరించిరి!!

అంగీకరించిరి!!

మిక్కిలి ఉత్కలమైనది!
“నేను మద్రాసులో నన్నప్పుడు దీనిని అనేక మిత్రుల కిచ్చితిని ఇన్ ఫ్లెయెంజా, మలేరియా మొలగునాటిచే కఠినముగా బాధపడుచుండిన వారికి అత్యద్భుతమైన గుణ మిచ్చిరది” టి. ఇ. ఆండర్సన్, బాటు రోడ్డు, కోలాలంపూరు, ఎస్. ఎమ్. ఎస్.
పరిశోధనచే శ్రేష్ఠమని యజ్ఞువైనది
“ఈ ప్రకారము తక్షణమే గుణ మిచ్చు జౌషధమును ఇదివరలో నే నెప్పుడును ఎటుగను”- జె. ఇ. లి, పర్సన్ ల్ అసిస్టెంటు కార్యదర్శి, హైదరాబాదు, (డెక్కను)
దానివిషయమై నిస్సందేహము
“ఈ జౌషధము మా యంత్రాలయము వందు రెండు సంవత్సరములనుండి వాడబడుచున్నది ఒకేమాత్రముతో అద్భుతముగా జ్వరము ఆగును అన్ని విధజ్వరములకు ఇది మంచి గుణ మిచ్చును ఆ విషయములో సందేహ మేమాత్రమును లేదు
జె. హెచ్. తూతి, మేనేజరు, హుతిసింహ యంత్రాలయము, ఆహమజాబాదు
ఎవరును కాదనలేరు
“ప్రతివాదపక్షము సాక్షిగూడ స్విట్జర్ల డిక్టేషను యొక్క అమృతము, కీర్తిని ఆంచి వ్యతిరేక ప్రాయమును యిచ్చుచుంటు”
జర్మికు ఎమ్. హెచ్. డబ్ల్యు. హైవాడ్డు, ఐ. సి. ఎస్. హైకోర్టు, బాంబాయి.

స్విట్జర్ల గుణము గల దని ప్రమాణము చేయుచున్నార
“స్విట్జర్ల చరిత్రగ్రనివారిణి అద్భుత జ్వరము, ఇన్ ఫ్లెంజా జ్వరములకు ముగా పనిచేయుచున్నది దానిని ఉపయోగించినవా రందరూ ఆది గుణము గలదని ప్రమాణము చేయుచున్నారు”
జె. కె. షాని అంకో డిపార్టుమెంటు, ఏ అంకో డి రైల్వే, అస్సామ
హిందూదేశమునందు కటంబబౌషధము
స్విట్జర్ల
చలిజ్వరనివారిణి
మలేరియా, ఇన్ ఫ్లెంజా, చలిజ్వరము లన్నిటికిని యంత్రాలయములు, గనులు, తోటలు, కర్మాగారములు, ధర్మపాఠశాలలు, వైద్యులు మొదలగువానికి ఒక బుడ్డి యివాముగా పంపబడును
మీ విలాసము గల కాగితములపై వ్రాయుడు
హిందూదేశమునందు అంతటను అమృతమునకు దొరకును
మెసర్స్ మాడన్ సన్స్ అండ్ కో., కెమిస్టులు, క్రాఫోర్డు మాక్స్, బాంబాయి
మద్రాసు జిల్లా ఎస్. ఆర్. మూర్తి శివస్వామి, పి. హెచ్. హమ్మె బాడ్వే
మెలు - కక్షశాలము
“మేలెంటు జౌషధము లనిన వాకు గిట్టుదు అయితే స్విట్జర్ల జౌషధము అన్ని విధములకు జ్వరములకు మిక్కిలి ఉపయోగించును మంబిసూ మిచ్చును”
రెవెరెండు ఎమ్. జి. గోల్డ్స్మిత్, హైదరాబాదు. (డెక్కన్)

కుదర్చుటకంటె ఆటంకం చుట ఎటు
“ఇన్ ఫ్లెంజావారిణి గాక మలేరియా గూడ మంచి గుణ మిచ్చును మలేరియా కుండ ఆటంకపరచుటకై ప్రజలందరను ముక్తిముగా దిని వోక బుడ్డి తగవద్ద లేవక ఉంచుకొనట కైవెగ్గరము”
ఎస్. సుబ్బారావు, ఎస్. ఎమ్. పి, ఇన్ ఫ్లెయెంజావారిణి, మెలాల్కా, మద్రాసు
మిక్ శ్వరలో ఇంద్రజాలము గ దు
“మీ స్విట్జర్ల మిక్ శ్వర ఇచ్చిట ఇంద్ర జాలమువలె పనిజేయుచున్నది త్వరగా అది మంచిపేరును గడించుచున్నది”
ఎడ్వర్డు వీధి, బోసు కంపెనీ, మొంబాసా
బంసారి వాడిన, ఎల్లప్పుడును వాడుదురు
“మీరు ఒక వారము దినములకు మునుపు దక్షిణో పంపిన 12 బుడ్ల స్విట్జర్ల సిద్ధావధునకు అనేకవందములు దయ చేసి 18 బుడ్లను తీరిగి పంపగోరెను నా కోటలలో నున్నవారిలకు జ్వరము న్నది ఇది వారికి మంచుగుణ మిచ్చును”
సర్ ఎస్. సి. ఒబయినాకిశా, తాలస్సా, మాండు లిపియా, ఎలోసు
నిరాశ జెందిన రోగులకు ఆకలి గలదు
“మలేరియాజ్వరముచే బాధపడుచుండిన ఇతరుల మిక్కిలి కఠిన పరిస్థితిలో నుండిరి వారిని వైద్యులు వాడె యి వదలిరి అయితే స్విట్జర్ల జౌషధము వారికి మంచుగుణ మిచ్చినది” - సి. డి. ఎల్. ప్రదేరో, హైదరాబాదు. (డెక్కను)

వృందలవాదలు

కొచ్చిన

కొచ్చిన, 20 — ఇంకను వేసవల ప్రజలకు నెట్టివాయమును చేయబడలేదనియు వారందరను దుర్భరమైన త్రోవనన్నారనియు పాఠాదు కొట్టాలరం ప్రాంతములనుండి వార్తలు వచ్చుచున్నవి ఆత్మగర్వమును కొట్టాపురములో కాంక్షానుసహాయంనుమునా ఒకసహాయశాసనము నేర్పరచి నిస్సహాయులైయున్న వారికి బియ్యమును పంపియిచ్చుచున్నారు.

నిస్సహాయులైయున్న ప్రజలలో అన్ని జాతిమతములవారును పిల్లలును స్త్రీపురుషులును ఉన్నారు ఈ సహాయశాసనమున యస్. బి. బాలకృష్ణక చతుకుటి నాయక గాగ్ల పనిచేయుచున్నారు (అ.ప్రె)

బాదినూరు, ఆగస్టు 21 — జిల్లా ట్రావిక్ నూపర్మెంటుతంతి — కొచ్చిన రైల్వేలో చలముడి చెరువు రిమన్య పగటవేల 28 తేదీనుండి ఒక మిక్సెడ్ బండి రెండువైపులనుండియు నడచున అసలులైనవిద సర సరిగా ప్రయాణము జరుగకుండుటచేత పార్సెలును సామానులను కొచ్చిన రైలువిద మాట్రేము పంపుటకు వీలగును (అ.ప్రె)

బాదినూరుడివిజనలో నూపర్మెంటుతంతి — 22 తేదీనుండి తాత్కాలిక పుయేర్నాటుగా మంగళూరునుండి ఉదయం 5.2 నిమిషములకు నెల్లి ఎగువమెయిల యులుదేరి తానూరు పరవనంగాడి వద్దనున్న పూర్వపురంబానది వద్దకు 12.25 నిమిషములకు చేరును అచ్చటనుండి సామానులు మెదలనినవి బొట్టవిద జేరవేయబడును ఒకసకానునుండి చెన్నపురికి రైలు బండ్లు మామూలు కాలముననే బయలుదేరును నెం 12 దినములనుండి పరువనంగాడినుండి సాయంకాలము 2.50 నిమిషములకు బయలుదేరి కాలికట్టుకు 8.50 నిమిషములకును మంగళూరుకు రాత్రి 9 గంటలకును చేరును (అ.ప్రె)

మోస్టాలపైన జరిమానాలను తీసివేయవలెను

న్యాయ శాఖవారిజవాబు పూర్తిగా

తీసివేయటకు వీలులేదు

చెన్నపురి, ఆగస్టు 21 — వరదల వచ్చినవిషయమునా చించి నిష్పానయమున మోస్టాలపై గుధింపబడిన జరిమానాలను తొలగింప వలసినదని గవర్నరుగారి ప్రయత్నము కాన్పెద్దికిట యం మాయిదీ, యం యు సెగారు లెంతైనా ప్రసంగ న్యాయశాఖకు సరికొత్తది జరిగినట్లెప్పుడు

“వరదల వచ్చినట్లెప్పుడు మోస్టాలను మెయిలులో నుంచలవినదని గాని జరిమానాలను తీసివేయవలసినదని గాని ప్రదర్శించునా రెట్టయైతరపులను ఆయండులేదని నేను మీకు చెప్పలేదనియున్నది ఆయినన, ప్రతిసేరముగ గాని జానికి రిగినరితినే శిక్ష ఎధింబులయూ విరుదల చేయుటయూ చేయబడనని చేయింపన నేగ్గడు జరిమానా నీయకలిగియు ఎగవెట్టులకు ప్రయత్నించిన ఆరెమ్మచేయబడున రనుడు చెల్లింపలేదని స్పష్టముగా తెలిసియెడల జరిమానా తగ్గింపబడున లేక కట్టివేయబడును ఇంట్లు వరదలలో కొట్టుకొని పోయినవారును జరిమానా చెల్లింప వలసినవారును అనువాదాల విషయము సానుభూతితో ఎగారింపబడును గాని జరిమానాను గాని శిక్షనుగాని పూర్తిగా తీసివేయటం సంభవంపదు (అ.ప్రె)

జి శివస్వామిగారు చెప్పినవిషయములు

చెన్నపురి, ఆగస్టు 21 — అరస్సియే తెడు ప్రెస్సు ప్రతినిధి కలసుకొని మాట్లాడినప్పుడు ఎదివ ప్రదేశములనుండి తిరిగివచ్చిన “సర్వేంస్ ఆఫ్ యిండియా సాపైట్” = జి శివస్వామిగారు యావిధముగా చెప్పిరి —

వ్యవసాయ పరిస్థితుల దుస్థితియొట్టున్నదో చెప్పి కొనుటకును, గతిలేక న్యాయవాదులు మాలివనికి వచ్చుచున్న దుర్భరస్థితి నాపివేయుటకు నాయంబతులు వై యం నీ యే. సభ్యుడును జే యన్ యికరన గారును నేను ఆగస్టు 9.17 తేదీలో కొయంబత్తూరు నేలం రూరగ తాలూకాలోను మునీరు తాలూకాలో కొంతభాగములోను తిరుచనాపల్లి జిల్లాలోను వరదలవచ్చిన ప్రదేశములందరమునె తిమ్మ కావేరి పురమునుండి కట్టెరెవరకు 70 మైళ్ళదూరములో పోవుచు యిరుప్రక్కలను కొయంబత్తూరు నేలం జిల్లాలోని గ్రామములకు కలిగినవిషయమును చూచితిమి ఛనానిమగడి 1 మైళ్ళదూరములో మోటారు వైసి విరిగిపోవుటచేత ప్రయాణములో కొంతభాగము ఎద్దుబండివీధిను, కొంతభాగము గడవియు పోతిమి

భవాని

మిక్కిలి పేదతాలూకాయగు ఛనానికి కావేరివలన 40 మైళ్ళవరకును భవానివదివలన 1 మైళ్ళవరకును నష్టము కలిగినది కావేరి ప్రక్కన ఉడుదున్నప్పుడు కావేరి యొడ్డుననున్న భూములు యిసుకచిట్టలచే నాశనము చేయబడియుండుటకు కొంచెము దూరములోనున్న వైరులు వర్షములేక నిండిపోవుట యు మా డ ఆత్మగర్వము కలిగి యను 50వ టి సం వత్సరము కలుపును వరదలునువచ్చి ఆసాములను ఎల్లచేసినవి భవారీయొడ్డుననున్న పసుపుతోలనిన్నయు యిసుకతో పూడియున్నవి పోయినమాడు సంవత్సరములనుండి పసుపుతో విశేషలాభము వచ్చుటవలన ఆసాములు క్రమ పంటచేలను పసుపుతోలుగా మార్చివేరి అందువలన వరదలు రాకపూర్వమే మెట్టపంటలగురం పెరిగియుండెన అనేక గ్రామములలో కొంతవచ్చిన రిపంట యంతయు నాశనమైనది ఇదివరకే వేరరికము ననుభంగించుచున్నవారికి వై పసుపంపు వాలలో నిద్రయొటిగా నున్నదిగాని మర్యాదతో శివయాత్రను గడపుచున్న మధ్యరకమువారికి మాత్రమే పసుపు ప్రాసంకటముగా నున్నది — రందరివప్పుడు గతిలేక కూచివారుగా మారుచున్నారు ఇట్టి దుర్భరస్థితిని ప్రభుత్వమువారు తొలగింపవలయున్నాడు

కొయంబత్తూరు జిల్లాలో భూము లింగిగా మన్నుతో కప్పబడియుండలేదు మైళ్ళదూరములో చదునుచేసి వేరుకెన గ ప్రతివేయవచ్చును

గోల్కొండ తాలూకాలో కూడ గాలముల విడిక నిరు విశేషముగా రాలేదు గోల్కొండ త్రరమున మెట్టపంటలను తోలటకు నునష్టము కలిగినది

నేలంబల్లా

ఇచ్చట నష్టమైన భూములు యారోడ్డునకు భవానిలోని భూములవంటివి ఈరోడ్డునుండి వైసట్టలై వరకు చేరుకు పసుపు, అరటిభాన్యము మొదలగు నవి సాధారణముగా వేయబడును ఒడ్డున నున్న పార్సెల్ల రిజర్వల కొట్టుకొనిపోయినవి నేరురు కలువపూడిపోయినవి కారురు తాలూకాలోని నేరురులో 800 ఎకరములు దిబ్బవేసినవి సహకారసంఘముల అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారు వెనువేయవలకు కార్యకులను సప్లయ చేయుటకై కార్యసంఘములకు ప్రారంభము జేయించుట చాల పెద్దమైనది దిబ్బవేసకాలవలకు ప్రవిండులయు కట్టలకు పోయియున్న ప్రభుత్వము వారికి వివిధ జరుగలంబున్నది కరురు తాలూకాలో నెంటునే యిసుకతో మెయిలసిన ప్రేక్ష ప్రారంభించుచున్నది ఇక్కడ క్రెస్టియన్ గాముగా కొనిపోయె రయింపటలలోనే ఒకవారి విషయమును బట్టుగా వీరియెడల యిది తిరిగి కలరం యు కలరంబున గాన ప్రభుత్వము వారిదివిన రుకీ కలరంబున గలరం లుంబున్నది

చెయిన నాని

వ్యవసాయ సాగులలో నియంత్రించుటయొక్క అప్రెన్టీస్ గాన యిరుప్రక్కలెట నెన్నుచున్నది నెంనె అప్పుల గ్రాంట్ల చేయటకు ప్రత్యేకోక్తిని నొనిని రియమించుట మొదల నాయంబత్తూరు జిల్లాలో 25 గ్రామములలోను, నేలంలో 14 గ్రామములలోను ఛన తాలూకాలో 6 గ్రామములలోను నెంనె నాకారపరపతింపబడుట సాపించు రెండవది.

ప్రత్యేకోక్తిని పొలు నేయెవమియు నియమింపబడకపోయినట్లయిన సాంఘిక కేషులు గ్రామములకువాయ వారిరియవసరములను చెల్లింపగల శక్తినిమీది అప్పులకొరకు వివిధాధియోగ్యులకి పంపుగాను చిహ్నములకు తయారు చేయవలెను

పూర్తిగా నున్న కోప్పడి నిలువర్తిపోయిన చూయిలవిషయమున ప్రభుత్వమువారు నడ్డిలేకుండు యొగినకాలము అప్పటియనలయున్నది కొన్నివట్ల వీరేగల గుర్తు ఫరింపవలసి యున్నది

ఇంక నష్టము

ఇంకనష్టము అన్ని పోట్లను జూగియున్న ఛనాని తాలూకాలో భవానిపట్టణములో యింకా 20 గ్రామములలో నుమారు 1500 చిచ్చి కెగి పూరిపోయిన, 450 పెంకుటిండ్లను తిరిగి కట్టించు నెంబనే 5 నుండి 25 రూపాయలవరకు పంచివెట్టవలయున్నది గోల్కొండ తాలూకాలో నుమారు 2,000 యిండ్లునా శన మై నవి వీ ని లో ను మా 1,200 యిండ్లు వీ చి వా రి వి ఈ రోడ్డు తాలూకాలో 500 యిండ్లును నేలంబల్లాలో 1,200 యిండ్లును పోయినవి డబ్బును ఉచితిముగా యిచ్చుటరాదు యాయనని యున్నది కరురు తాలూకాలో 500 యిండ్లు పోయినవి నేలంబల్లాలో గంభుమువారు చురుకుగా పనిచేయుచున్నారు సత్య

మంగలము, గోల్కొండ, ఈరోడ్డు నేలములో ప్రజలవిరాళము లక్ష్మర లేకుండు సాయముచేయగల సానికంఘముల కలపు మొత్తముమీద దీదవారికి మాత్రము యిండ్లుకట్టటకు

1 లక్ష రూపాయలు

కావలసియున్నవి ప్రభుత్వమువారి దివరకే కలప నామగ్రాని ఉచితముగా యిచ్చుచున్నారు ఈలక్ష రూపాయలను దీదవారి కండ్లుకట్టుకొనుటకు పనికివచ్చును

బాధలనుభవించుచున్న తెగలు

నేగండ్లు, మాడిగండ్లు ఒక్కలకు విశేషనష్టము కలిగినది నేలంబల్లాలో బిల్లాలలో నేగండ్లు విశేషముగా బాధపడుచున్నాడు తొలబావులనుండి వీరుచేరు మోటబానలకు తయారు జేయుబలన మొదగండ్లు గృవసాయమునకు మిక్కిలి సహాయకారులు ఒడ్డుల గృహనిర్మాతలు. తె సలుకూడ బాధపడుచు కావేరీతరమున నున్నారు పల్లెటూరివాండ్లు యిండ్లలేవు అధికాకేర గంభుములచే యాలక రూపాయలను యాలెగలకు వినియోగంప బడవలసియున్నది

పెంకుటి ఛంతులకు పోగొట్టుకొనిన వద్దతరగతివాండ్లుకూడ సహాయము చేయవలసియున్నది నిర్మాణ సంఘములు సత్యముగళములలోను భవానిలో యెక్కువ చేయబడినవి ప్రభుత్వమువారినుండి నూటికి 65 వడ్డీపన్న ఆప్పుచు చ్చుకొనుటకై పోషించేవలసి యున్న మూలనములో 4 వంతుకు సమకూర్చుటకు యిచ్చట సయియు 30 వుంది తమవంతుకు చెల్లింపలేకున్నారు అధికాకేరసంఘములే దానిని ఛరీచేయవలసి యున్నది ఇందుకరకై నంపా దించి పెట్టువారులేని కుటుంబములలో ఒక్కొక్కవానికి 50 నుండి 100 రూపాయలవరకు యాయమంయున్నది ఇట్లువద్దతరగతులవారికి సాయముచేయుటకు సుమారు రు.20,00 కావలసియున్నది

ఇప్పుడుమాదివచ్చిన ప్రదేశములలో సర్వేంబ్ల ఆఫీయం దియా సాపైట్ వారు పనిచేయించుటకు సారంభించినారు ఇండ్ల గ్రాంటులకు పంచిపెట్టుటకును సత్యమంగలము గుట్టుప్రాంతములలో వరపతింపబడుటకు సాపించుటకు వై యం నీ యి. జయకర్ న గారు ప్రపబడిరి మరయొకసభ్యుడు కొద్దికాలములోవెచ్చుచున్న కంబావులలో సానికంఘములతో కలిసి సహాయ పనులనుచేయుటకు యింకా సభ్యుడు తంజారు వెళ్లుచున్నాడు

వరదలవచ్చిన కాల భాములకు వేముచూచియున్నాము గ్రామపునర్నిర్మాణకార్యములో ప్రధనమించినచేయుచున్నవారికి చేయవలసిన పనులపై సరిహద్దులను చెప్పగలము (అ.ప్రె)

నెంబయి వర్షం సంవత్సరం వివాదం - 10 వేదీము నంగీకరించుచు జురెన్సు మెక్లెన్ మందుల కమీషనువారు నూంబయి నానాచిల్లం న్న చెక్కుచుయొ గట్టు లేదనియు, కమీషనువారి కమిషన్ చూగవలను చ్చరలో నమూజులవలె ననియు చెప్పియు మె.సరి

యునానీ శివరాత్రిగృహంబీన

సర్వకాలములందు ఉపయోగించిన శివస్వామి ఇది రక్తమును సుధపరమన క్రొత్త రక్తమును ప్రట్టించి వనోయల్లాసము గలిగించుక దాయామైన ఆశ్చర్యకట్టించి కాయ సిగ్గెయను ఆశ్చర్యకట్టెగోగములను, స్వ మేహములను, నెగి, నాయి చుక్కలులు, రసపట్టు, వీర్యపట్టువలన కలుగు సగ్వ్యాధులను, క్షయ, శ్వాస, కాస, క్లేమ్మ గోగములను పరివిధముల మూలశంతుల నశింపజేయున శుభాశాగా కాలవిగోగముల చేయించున శ్రీల శ్వేతరక్త కుసున ప్రదిరగోగములనున్న రద్దబహిష్ట గృతలను అద్భుతముగా కిగుచ్చు ఇ మెయి ననురంజయించు సర్వవ్యాధులను నివారణజేసి జ్ఞాపక శక్తిని శేత్రగోగములను బాగుజేయును ఈ రోగము ననుమాలికలతో తయారుచేయవలసిన ఇందులో 1- విష గంధకాదుల వున్నట్టి యె నైన రూపుపరిచెయెడల 1000 బహులతి యన్య మను ఫినికలకు వీదలకు అందరకు ఉపయోగపడున ఎల తెక్కివ రకు యిచ్చుచున్నాము ఈ రోగము చేమించి ప్రతివాగును దీని గుణములు తెలిసికొనిన నిచ్చుట 24 తెలముల బాగా 24 శరీరు చేయగల పని పుష్కలగా కమ్యగలరు ఈ రోగము ప్రతిషిల్లలకు మిక్కిలి ఆశ్చర్యమైన దని ద్విడముగా నమ్యులయిన ఇ వాడేలప్పుడు 10 పుష్పైన పుష్పము లేదు 24 పుష్పైన రోగము నెల లచ్చును సహ రు 2.80 నలయువారు — యం లవకన్యన్, ప్రాప్తైటరు, పిరాపురము గోదాగూడ్ల అని గ్రాయనలెను

నిన్ను లే చెరువాయి

ఈ క్షిప్రమున వేదిరించిన సభ్యులకు జవాబు చేయుచు సెలెక్టు
మినిస్ట్రీ సభ్యులను సభ్యులను నొప్పొందునని చెప్పిరి
అట్లే విజిలెన్స్ డివిజనును సేకాల్సి పోయినవనకు వరు

యారుగారు తలపెట్టిరి కవులుదారునికి హక్కులున్ననూ య
దవి పోట్లకొన్నట్లై తలపడును ఈనుముమునో సభ
వబడెను. మరల యీకోసన 11 గంటలకు కూడును

అభ్యుదయము — ఈ ప్రతిపాదనను గురించి నిన్న సాయంత్రము అనధికారరీత్యా తనకు యొగింపబడెననియు అప్పడు డిజిగారు యీ విషయమును ప్రభుత్వ ప్రధాన సభ్యునకు యొగింపబడిన తరువాతనే తనకు దెలుపబడెనని యొచి తిననియు అంచె తాను రెడ్డిగారి యుపన్యాసమును ఆక్షేపింప లేదనియు డివెను

రత్నస్వామిగారు - వీరు ప్రతిపాదనను అపరమము ప్రభుత్వధికారులను కాన్ఫ్రంట్ చేసి తిమ్మ గూడెము నెడల సభ్యులు ప్రజలయెడల తమధర్మముల నిర్వహింపజాలరనియు నుడివెరి

నేపుగూరు - ప్రభుత్వముతరపున మాటలాగుచు నవిషయము అత్యవసరమైనది కాదనుచు మొన్నటిదినమున దేశీయాంగభ్యులు ప్రత్యుత్తరమిచ్చినప్పుడు అట్టిపదములు నిబంధనలేనివిగా పరిగణించబడలేదని తెలిపెనేగాని వాని నామోదించలేదనియు చెలిపెను

అవసరమగుచో దేశీయాంగభ్యుని నుండి ఆవిధముగ నొక పత్రమును తెప్పించి సభలో చదివెదననియెను

త్ర్యమూర్తిగారు - తాను తన వ్యక్తిత్వప్రాయమును వెల్లెబ్బించు అమామణిగదములను తానెంతమాత్రమును విలువకొరక పరిగణించలేదనియు నుడివెను కాని కొందరు సభ్యులు ఆపదముల కవమానమునందు ఆపదములు తమకు గూడ వర్తించునని యెంచెను దేశీయాంగభ్యు డిప్పుడు తానాపదముల నన్ను గురించి యుద్దేశించలేదనియు ఆలోచనగందర్భమున నుపయోగించితినియు నుడివెను నేను దాని నంగీకరించెదను కాని ప్రభుత్వధికారియగు కలెక్టరును గురించి యేమి?

నాపుగూరు - ఆవిషయమును గురించి రాబోవునాటికి తీర్మానరూపమున చర్చకు దేవచ్చునని నుడివెను

సి ఆర్ రెడ్డిగారు - ఇది చాల క్షణాలలో పరిష్కరింపబడవలసిన విషయమని యెంచుచుంటిమనియు వానినిప్పుడు చర్చించుటకు అనుమతి నొగవలెననియు అధ్యక్షుని గోరెను దేశీయాంగభ్యుడు సంబంధించినంతవరకు అతడు తన యభిప్రాయముల గురించి వివరములు చెలుపును ఒక పత్రమును సభలో చదువునని యెంచెదను

సత్యమూర్తిగారు - దేశీయాంగభ్యులు ఒకరు మాధాన పత్రములను నీ విషయముపై చర్చ నామోదించుకొనడము ప్రభుత్వమువారు ఆ లెక్కగనుండి మాధానపత్రమును సభ్యులకు బహుమానమున దెప్పించి సభలో చదువవలెననియు అప్పుడది తమకు అంత్యైకరముగ లేనియెడల యీ ప్రతిపాదనను తీర్మానరూపముగా గాని అత్యవసరముగ ప్రతిపాదనగా ప్రతిపాదించుటకు వాదాన మొనగవలెనని యడిగెను

రత్నస్వామిగారు - ఈ ప్రతిపాదనమును సభ్యులందఱు మానమున దెచ్చునెడల అందరి అత్యవసరభావము పోయెనని ఆక్షేపించెదననియు అందుచే వెంటనే చర్చింపవలయు ననియు నుడివెను

ప్రతిపాదన నంగీకరింపబడుట

అధ్యక్షుడు - అధ్యక్షుడు రెడ్డిగారివాదన నంగీకరించి యీ ప్రతిపాదనను చర్చించుటకు సభాకార్యక్రమమును ఆపవలసి యదిగా నుత్తరువు చేసిరి

మలబారు తెనస్సిబిల్లు

తరువాత మలబారు తెనస్సి బిల్లుపై చర్చ తిరిగి కావించబడెను న్యాయవాదసంఘము తరపున యీ చర్చయందు సహాయ మొనర్చుటకు శాసనసభ్యులుగ నియమింపబడిన టి వి వెంకటరామయ్యగారు నిన్నటిదినమున గమలో నదిలోపెట్టబడిన ఉపన్యాసమును తిరిగి ప్రారంభించిరి

సూడాను సరిస్థితులు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, ఆగస్టు 22 - కాన్జోవార్త లిట్లె తెలుపుచున్నది సూడాను ప్రజల నిజప్రతినిధులు, విదేశీయులకు బ్రతిష్ఠ పులికి ప్రతినిధులుగ జరిగెను సూడాను అల్లరులనుగూర్చి తృప్తిపరుచుటకై ఈ అల్లరులన్నియు తమశత్రువులైనవారి కిని 'చైట్లప్లాగుకమిటీ'వారు ప్రకటించిరి విదేశీయులు తమతో సానుభూతినిజూపి వైతికసహాయమును జేసెదరుగాక యనుచున్నారు వైలులోయలో తమసహామైన హక్కులను మరల సంపాదించుకొనుటకు తాము ప్రయత్నించి యున్నారమనిరి. అట్లు విదేశీయులు వైతిక సహాయము జూపి సానుభూతితో ప్రవర్తించిరని వర్తకమునకు భంగము రాకుండు అధ్యయము గడవవలసి ఈ ప్రకటనమును బ్రటిషువారికి పంప లేదు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

నిన్నయదయమున (21-8-24) మేరీరాశి కొమార్తెకు పుత్రుడు జనించెను

స్థానిక వార్తలు

సంగీతశాస్త్ర - (కృష్ణజయంత్యుత్సవములు)

గొల్లపూడిలో 24 తేది సాయంత్రము 4 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ ముత్తయ్య భాగవతకీర్తన "వైపరీత్యము" పాఠిక థాకాల క్షేపము జరుపబడును

తిరువక్కోటి సంగీతసభ - 24 వ తేది ఆదివారము సాయంత్రము 4 గంటలకు, సం 1 - 2 వలం మొదల

లివిధాన సంగీతకీర్తన జరుగును పల్లడం సంవీరరావుగారు వేణుగానము స బ్రహ్మశ్రీ అయ్యగారు గీతలు పాడ నాయకియగు మృగంగం

భావనా భావనా సంగీతసభ - శ్రీ కృష్ణజయంత్యుత్సవము - రుక్మిణీకల్యాణము - రెపు (23 వ తేది శనివారము) కష్టాప్తము యగుటచే రెపుసాయంత్రము 4 1/2 గంటలకు శ్రీకృష్ణజయంత్యుత్సవము ఎల్లండి (24 వ తేది ఆదివారము) సాయంత్రము 4 1/2 గంటలకు రక్కణి కల్యాణమును గూర్చి టంగలపల్లిలోని తొండమండలం స్కూలు హాలులో బ్రహ్మశ్రీ చింతారం భాగవతుల వారు (మాంబడి) కాక క్షేపము చేసెదరు

రాకపోకలు - ఏకాంబరాపుగారు హిందూ కేశ

సేవకసంఘము) డి స్వామిదాసుగారు (పై యం సి సి) మనరాసునుండి వరదచే నష్టపడెనవారి సహాయార్థము కుంజుడు, భవానీ లకు నిన్నరాత్రి జల్లిరి

పంచాయితీ రీతిప్రార్థన జరచుకొనునట్లు ఎక్ గోపాల స్వామి అయ్యగారు నిన్న కేలంజల్లిరి బిస్సెంపతుల బెంగళూరునకు, గోపూరే ఐ సి యస్ గారు బాల్కూరు చకు, గయ్యర్ పాద్యగారు నందియాలకు, శాస్త్రి వసుమధువ సాకర్ గారు అలహాబాదులకు వెళ్లిరి

హెచ్ ఏ హార్డెగారు మెజర్ క్రెంకెగారు, బి ఎస్ హెచ్ రాండాల్ గారు బ్రౌనింగు గారు ముదగాడుకు యీ వుదయము వచ్చిరి

శ్రీ కృష్ణమందిరసభ - 31 వ శ్రీ జయంత్యుత్సవసందర్భమున జూలై 25, వరదాముత్తియప్పకో డెం 97 సంపు గృహమున 28 వ తేది మొదలు ప్రతిసాయంత్రము 6 గంటలకుండి 10 గోజులు పాఠిక థాకాల క్షేపములు సంగీత కచ్చేరీలు జరుగును 31 తేది ఉదయం ద్విందావకాత్మసము జరుగును

28 తేది సాయంత్రము 6 గంటలకు హరిదాసు 24 వ తేదిని సాయంత్రము 6 గంటలకుండి శ్రీరంగం గొంగండభాగవతులవారి వత్సలాకళ్యాణ పాఠిక 25 తేదిని సాయంత్రము 6 గంటలకుండి బ్రహ్మశ్రీ కుంభకోణం రమ్మమాచార్యులు వారిచే బ్రాహ్మణసంకల్పమును పాఠిక యు జరుపబడును

చచ్చునట్లు కొట్టుట - చెల్లెళ్ళ కెట్టి యను నాటి డి కంబంపల్లె మునిగప్పపల్లె అను పాలవార్డులో 16 తాళి ఖున గొడ్డలివయంలో పోట్లాకిరి గర్వజరిగి, మాయముదరి, చెబ్బలాటుకు దిగి మునిగప్పపల్లె కర్రతో చెల్లెళ్ళ కెట్టి కంబంపల్లె పట్టుకొనగా కొద్దె చెల్లెళ్ళ కెట్టి బ్రహ్మలి రాయ పేట ఆస్పత్రికి కొనిపోబడెను మరునాటి కాకినాడలో దుర్మరణము జరచుకొని ఆస్పత్రికి మార్చిరి 14 తాళిఖున వారిని మృతిజెందిన

మైలూరుడివిజయ పోలీసు యిస్పెక్టరు మరణవిచారణగావించెను పంచాయితీదారుల మొదటచికి పోవుటచే చచ్చినట్లు అభిప్రాయపడిరి ముద్దాయిపై కేసు ముందు జరుగును

కలకత్తాలో నొక ఘూర్కాకావలివారికిని లోలో డెడ్ హాలివాండ్రును జగడము కలిగి పిదప నా ఘూర్కా కావలివాండ్రు అసిస్టెంట్ ఇన్స్పెక్టరు హెచ్ చార్లెస్ అను ఇలినితో ఫిర్యాదుచెయగా అతడు 12 రురు ఘూర్కాలతో గూడెవచ్చి హాలివాండ్రును కొట్టివట్టు చార్లెస్ గారిపైను 12 రురు ఘూర్కాలపయినను హారాడిట్ట మేజిస్ట్రేటు కెదుట సుకేయబడెను ముద్దాయి తాను బ్రటిషు పౌరుడగుటచే ప్రత్యేకించారగ కిర్లాడని వాదించగా మేజిస్ట్రేటు అరెస్ట్ పెట్టుకొమ్మనెను విచారణ జరుగుచున్నది

అఖిలభారతదేశమునందలి రైల్వే ఉద్యోగుల సహవేళము

పై సమావేశము కాంగ్రెసువారమున బెల్గాం రైల్వే మండలివారి యాజమాన్యముక్రింద బెల్గాము గో జటగును కాపు స రైల్వేసంఘములన్నియు సూచనలను విరాళిములను బెల్గాం రైల్వేమండలి కార్యదర్శిగారివేర పంప బ్రాహ్మణులు

"సిల్ జస్టిస్" విచారణసంఘము

పైసంఘము నెదురు పూనాన్యాయవాదుల పక్షమున సాక్షులను సగము బోమ్మం పెట్టంగారు న్యాయస్థానము లను జ్యూరీ డిప్టీ ఉన్న ప్రదేశములకు గ్రేట్ ప్లాపించి, ఒక జరిపనిబకాయపనవోటులూ బిక్కిరికీ టు వరుస గ నాకలెలవర కుండవలెనని తెలిపిరి బిజ్జూరు సజ్జీ, వాడల్ గార గూడ సాక్షు మొనగిరి

దగ్గు, నరముల బలహీనత, దేహముచందుండు అత్యుష్ణము మొదలగునాటిని త్వరితముగా కుదుర్చుబొషధము

తిరునల్వేల్లిల్లా, కృష్ణాపురనివాసియును, ప్రస్తుతము మద్రాసు, జార్జి టౌను, ఆగ్నీయన్ వీధిలో, నెం 72 రు గృహమునందుండు న్యాయ ఉండిత్ ఎన్ కృష్ణన్యాయ అయ్యగారు వారు నాకు 2 సం. రములుగానుండినదగ్గు, నరములబలహీనము, అత్యుష్ణము మొదలగునాటికి చికిత్స చేసిరి నానితి విక్రీలి హానికరముగాయందెచ ఆంగ్ల, ఆయ శ్వేద వైద్యులవద్ద బొషధముతీకొనియు నిరుపయోగ మాయెచ తుదికు నేనున్యాయ ఉండిత్ ఎన్ శ్రీని వాసలయ్యగారువద్దకు చికిత్సకై వెళ్ళితిని వారు గమనిన రెండుమాసములకుండి నాకు బొషధము నిచ్చిరి వారిబొషధములచే గలిగిన అద్భుతగుణము లనుగురించి నాభిప్రాయమును సంతోషముతో తెలియజేయుచున్నాను చేను వారిచికిత్సలో నుండుకా లమందు నా శరీరమునందున్న ఒక రిహస్యసలము నందు వాపు కనిపించెను చదిరు సంగతిని న్యాయ ఉండిత్ వారికి తెలుపుటకు 10 దినములువరకు సంకోచించు చుంటిని దినేదిన వాపువికరితముగా హెచ్చుచుండెను తరువాత న్యాయ ఉండిత్ సదరు సంగతిని తెలిపెతిని వారు దానిని 5 దినములలో బాగుచేసిరి ఇతరులుకుదర్శిలేని వ్యాధులు స్యామిజవాతు తప్పక బాగుచెయగలరని అతని సహాయము నొరునట్టి రోగులకు ద్విధముగా విచార్యచేయుచున్నాను వారు రోగులయడమిక్కలి దయతో ప్రవర్తించురు టి వి కృష్ణారావు

తెల్లప్రోలు రాజాగారి అల్లుడు మూర్త్యుకొండ, 21-8-24 ప్రస్తుత వివాసము - నారాయణాద్ కెల్లెడ్రత్ (ప్రకటన) పోట్టు మాంబుకొట్టు, మద్రాసు

వారి సలహాకట్టుము రు 15-0-0

ఉచితము

ఆంధ్ర నైషధనారము రు 0-12-0 సుగుణముక నవల 0-8-0 పాండ్యిక మాహాత్మ్యము 0-8-0 పై గ్రంథములలో నెయ్యది నెలకు కోరినను శివా చరిత్ర ముచితముగా బంపబడును. చార్జీలు ప్రత్యేకము ఈ పద్ధతి 100 మందికి వాత్రము అత్తలూరి సూర్యనారాయణ ఈమని, గుంటూరు జిల్లా.

ఆంధ్ర భారతీ తీర్థ

ప్రవేశ పరిశోధనములు

ముద్రాను కార్యకర్తలను రిజిస్ట్రేషన్ వి శిక్షా కర్మ వి వి వి టిగాను మా టుల వ్రాయుచున్నారు -

విశ్వవిద్యాలయ సంఘమువారు గతవారమున అడయా రున మునేశ్వర, విశ్వవిద్యాలయపు విద్యాలయమున చాల వగలు నిర్ణయించి యున్నారు. సభవారిచే నిర్ణయించబడిన విద్యాలయమును ముద్రించి ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలనీ భవనము పంపిస్తే టుకు కొంత ఆలస్యమును మహాశయు లనేకులు విద్యాలయమును తెలుపమని మాకునుదినము ఉత్తరముల వ్రాయుచున్నందున, వారందరి యుపయోగార్థము, ఇంకా సంగ్రహముగా ప్రచురించుచున్నాము

ప్రవేశ పరిక్ష

విశ్వవిద్యాలయపు పట్టపరీక్షకు చదివి నారితరవలయు నన్న ప్రదమున విద్యార్థులు ప్రవేశపరీక్షలో నారి తరవలయును ఈపరీక్ష సంవత్సరమునకు రెండు పర్యాయములు-- 1) బ్రహ్మ సెప్టెంబరు మాసములలో జరుగుచుండును ఈపరీక్షకు ఇతరవోట్ల నూలులపై నలు, మెట్రిక్ శిక్షణ పరీక్షలకు ఒదివినవారును, విశ్వవిద్యాలయమువారిచే ప్రత్యేకముగ అనుమతిని పొందినవారును రావచ్చును ఈపరీక్షయందు విద్యార్థులకు శిక్షణమిచ్చుటగాను విజయనగరమునందును, మదరాసు నందును, బెంగుళూరునందున, తన ఏర్పాట్లు చెయబడినవి విద్యార్థులకు పిలుస్తూ ఉత్తరములను వెల్లి చదువుకొనవచ్చున కొన్ని ఇబ్బందులవలన అటుల వచ్చి చదువుకొనుటకు పిలుచేక పోయినవారు, విశ్వవిద్యాలయమువారి అనుమతిని బడసి, తమ ఇంట్లయొద్దనే చదువుకొనవచ్చును

విద్యాలయము

ప్రవేశపరీక్షకు జరుపు విషయములలో కొన్ని నిర్బంధములు, పరికరాల విద్యార్థుల అభిమతమునుబట్టి నిర్ణయించునవలయును

నిర్బంధములు

1 ఆంగ్లము, 2 గణితము.

వైద్యవిషయములు

ఇవి రెండు విభాగాలు విభజింపబడినవి వీనిలో మొదటివిభాగమునకు విద్యార్థులు తమ కీర్తనములనుబట్టి వానిలో రెండవ విభాగమునకు అనుమతిపొందిన వారిని చదువుకొనవచ్చును

మొదటివిభాగము -- (1) హిందూదేశ కథాసంగ్రహము (క్రీ.శ. 160 వరకు గల చరిత్రాంశము) (2) ఆంగ్లము (3) ఆంగ్లము వారసత్వము (4) ఆంగ్లము (5) సత్యము (6) శరీరవ్యాధి, శాస్త్రము (7) విదేశీదామలలో చేసిన నోకటి

పర్యవేక్షణము

1924, 25 సంవత్సరములకు ప్రవేశపరీక్షకుగాను విశ్వవిద్యాలయమువారు ఈక్రింది గ్రంథములను పంపియ గ్రంథములగు నిర్ణయించినారు ఇతరవోట్లవలె ఈ గ్రంథములలోని విషయములను విద్యార్థులు కంప్యూటర్ చెయ్యుటచే నిర్ణయించబడలేదు ఆయావిషయములలో వారికి తగిన పరిచయము గలిగియుండుట ఈ గ్రంథములను విశ్వవిద్యాలయమువారు నిర్ణయించి విషయమును సమన్వయము చేసికొనునపుడు విద్యార్థులు మేము సూచించిన గ్రంథముల నొకసారి చదివి మనము చెసికొనుట అత్యుచము మేము సూచించు గ్రంథములనే గాక విషయమునకు సంబంధించిన ఇతరగ్రంథములను సైతము చదువుకొనవచ్చును

నిర్బంధము

1 ఆంగ్లము-గద్యము -- 1 పేరేకలింగము పంతులుగారి రాజశేఖరచరిత్రము 2 సుమంతంకటకృష్ణయ్యగారి జైమిని వారతము ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తు గారి అక్షరరాజ ఉమాకాంతముగారి పన్నుటపీఠము ప్రాకృతిక కంపిని పద్యము ముక్కుతిమ్మనాని సీతాపవారము

2 అంగ్లము -- 1 ఆంగ్ల సైన్యముగారి Ireure Island పద్య నామక ఆంధ్రముగారి "నాహరబ, రుస్తుం, (Soharab & Rustum)

సైన్యవిషయము

మొదటివిభాగము 1 హిందూదేశ కథాసంగ్రహము. విద్యార్థులు ఈ క్రింది గ్రంథముల నేరేకలింగము చదువుకొనవచ్చును

ను శి వి లక్ష్మణరావుగారి హిందూమహామ్యదీయ మహాయగములు [విజ్ఞానచంద్రికానుండలి] లిస్టుస్మిత్తుగారి వ్రాసిన భారతదేశ చరిత్ర [Early History of India] బ్రిస్టుగారి పరిస్థా, సిలెలగారు పరుగాటరు ఎంపైసు, హావెలుగారి హిందూదేశకథాసారము [మాక్సిమిస్కంపిని] [అన్నిటిలో ఈపుస్తకము చాలభాగముగ నుండగలదు] కుమార దూర్జటి విరచితము కృష్ణరామవిజయము

2 ఆంగ్లచరిత్రము వ్రాసినకాలమునుండి విజయనగరసామ్రాజ్య వివాళమువరకు గల ఆంగ్లచరిత్రమును విద్యార్థులు సంగ్రహముగ చెలికొనవలయును ఇందులకు చినుకూరి వీరభద్రరావు పంతులుగారి ఆంగ్లచరిత్రము మామభాగము ల తిమ్మరుసుగుత్తి తిక్కన సోమయాజి వి కృష్ణరావు గారి ప్రాచీనాంగ్లల వాకానిర్యామ [రాజయిడి గ్రంథములు చాల భాగములు గాగలవు విద్యార్థులు ఈ గ్రంథమున సోమశేఖరకర్మగారి ఆంగ్లచరిత్రలను సైతము పయోగించుకొనవచ్చును ఆంగ్లసంవత్సరాది సంవత్సరలో ఆంగ్లలను గురించి గ్రాయుండి వ్యాసములను సైతము విద్యార్థులు చదువుకొనుట మంచిది

3 ఆంగ్లేయభారతీయ రాజ్యతంత్రము ఇందులకు ఆని బెంటుగారి India A Nation ను, నివేదికగారి Web of Indian Life, ఎర్నెస్టు ఉడ్డుగారి Indian citizenship ను, హార్వోర్తిమరావుగారి ప్రభుత్వము, కనకరాజుగారి ఆంగ్లేయ రాజ్యతంత్రము, హార్వోర్తిమరావుగారి ప్రభుత్వము, కనకరాజుగారి ఆంగ్లేయ రాజ్యతంత్రము, విద్యార్థులకు లాభకారులగు నుండగలవు

4 అర్థశాస్త్రము ఎం వెంకటరంగయ్యగారి అర్థశాస్త్రము (ఉపన్యాసములు) వేపా సత్యనారాయణమూర్తిగారి అర్థశాస్త్రము (శారదాప్రచురణాలయము) రామలింగాచారిగారి అర్థశాస్త్రము మొదలు గ్రంథములు ఉపయోగకారులగా నుండగలవు

5 మహాత్మా గాంధీగారి విద్యార్థులు హిందూమత తత్వమును గురించి ఇతర మతములను హిందూమతమునకును గల అన్యోన్య సంబంధమును గురించియు చెలికొనవలయును ఇందులకుగాను రెంటులు హిందూకళాశాలవారు ప్రచురించిన సనాతనధర్మ గ్రంథము, సత్యాగ్రహప్రకాశిక, మొదలగునవి యుపయోగపడగలవు

6 శరీరశాస్త్రము సర్వరాజు కామేశ్వరరావుగారి శరీరశాస్త్రము బాడను లుగారి బాలభట్టగ్రంథముగాని, డాక్టరు స్వామిగారి ఆరోగ్యగ్రంథముగాని, పట్టాభి సీతారావయ గారి ఆరోగ్యగ్రంథముగాని లాభకారి గాగలదు

7 జర్మను ప్రెంచి అగినంతమంది విద్యార్థులు వచ్చిన విశ్వవిద్యాలయకాలములలో విభావలో శిక్షా నీయమును రెండవవిభాగము -- 1 విద్యాశాస్త్రము 2 ఆరోగ్య శాస్త్రము 3 ఎవిలు, క్రిమియల్ సైన్సువారతంత్రము 4 మనుకుట నేర 5 పత్రికానిర్వహణము (జర్నలిజం) 6 మెకానిక్స్ 7 హార్వేష్యండు, టెఫ్టరైటింగు వాణిజ్యము

8, 9, 10 విషయములకు విశ్వవిద్యాలయమువారి కళాశాలలలో మాత్రము క్షుణ్ణతమును ఇతర వోట్లవలె వానిని జరుపుకొని పరీక్షకు రావలయువారు, ముందు విశ్వవిద్యాలయమువారి అనుమతిని బడసి తరవలయును

రెండవవిభాగము

1 విద్యాశాస్త్రము (ఎస్కూకెషన్) బాలరతత్వమెట్టిది, దాని నేరీతిని పెంపొందింపజేసి వారి శ్రేయస్సునకు సహాయము చేయవచ్చునో? అను విషయమును ఆర్యగారు గ్రహింపవలయును ఇందులకుగాను, నానావోట్ల చేయబడుచున్న పరిశ్రమలను, వానినేరీతిని భారతదేశపరిస్థితులకు సమన్వయము చేసికొనవలయునో తెలిసికొనుట అవసరము ఇందుకు హోము యూనివర్సిటీవారి Path to Freedom, ఎడ్విండు హోము గారి What is and what might be లండను ఎడ్విండు హోము బొడ్డుగారి Suggestans to Teachers గ్రంథములును, మాంటిసారి, ప్రోటెస్ మెదలరు పద్ధతుల సూచించు గ్రంథములు గాగల పరిశీలనగారి "Ideal scheme of education" శిమ్మగారి "Talks to Teachers" అను గ్రంథములు ఉపయోగకారులగు నుండగలవు

2 ఆరోగ్యశాస్త్రము (ననదేశమందలి అనారోగ్యము) కు కారకములకు గ్రహించుచు వానిని నివారించెనే దేశమును ఆరోగ్యవంతముగచెయుట చెల్లివిధానముల సరయవలయునో విద్యార్థులు గ్రహింపవలయును ఇందులకు గాగల పట్టాభి సీతారామయ్యగారి ఆరోగ్యశాస్త్రము, డాక్టరు స్వామి

రావచంద్రరావుగారి ఆరోగ్యగ్రంథములును, ముదరాసు పబ్లిసిటీవారు ప్రచురించిన ఆరోగ్యకరప్రతములును ఉపయోగముగ నుండును

3 క్రిమియల్, సిగ్నల్ సైన్సువారము ప్రస్తుతము మనదేశమున ప్రచారముననున్న సిగ్నల్, క్రిమియల్ చట్టములలోని విషయములను అర్థగ్రులు బాగ చెలికొనవలయును ప్రస్తుత మిందులకు మదరాసు ప్రభుత్వమువారి సైన్సులు టెక్నోపరీక్షల విధానము అనుసరింపవలెను

4 సమకుట నేర ప్రతినిబాగుగా విశిష్టములను నేయుటకు ప్రస్తుతము ప్రచారములోనున్న సూతనపద్ధతుల నన్నిటిని అర్థగ్రులు చెలికొనవలయును. అంతియేగాక వానిని కార్యాచరణలో పెట్టుటకు సామర్థ్యమై యుండవలయును ఇందులకు గురించిన విధానము త్వరలో ప్రచురింపబడును

5, 6 విషయముల విధానము తయారగుచున్నది. 7 వ విషయము (వాణిజ్యము) ప్రస్తుతము మదరాసు ప్రభుత్వము వారి పరీక్షల విధానము ననుసరించుచుండును

రాబోవు పిల్లవరిమాసపు పరీక్షకు విద్యార్థులలో తర్ఫీతు చేయుటకుగాను రాబోవు సెప్టెంబరు 15 వ తేదీనుండి మదరాసునందును విజయనగరమునందును, తరగతులు తెరువబడును ఇతరపనులలో నున్నవారు సైతము ఈపరీక్షల తరగతులకు చదువుకొనుటకుగాను వారసునకు మామసాధ్యమాత్రము సాయంకాలమున 6, 7 గంటలపుడు శిక్షా గణపమును విద్యార్థులు శిక్షణమున కెమియల్ నీయన్కరలేదు పరీక్షరుసుము రూ 6 లనుమాత్రము చెల్లించిన చాలును

పరీక్షకుసంబంధించిన పునగ్రంథము లన్నియు మా కార్యాలయమున దొరకగలవు ఇంకను ఇందునుగురించి యెక్కువచెలికొనువారు అడియారు (మదరాసు) నందలి రిజిస్ట్రారు నకు వ్రాసి చెలికొనవచ్చును

ప్యాన్ పోర్టు ఉద్యోగియుని

దుందుకుతునము

అసెంబ్లీలో ప్రశ్నలు

ఒరిస్సారాష్ట్రము తరపున అసెంబ్లీ సభ్యులగు డి.దాసగారు సెప్టెంబరులో జరుగు అసెంబ్లీ సమావేశమున నీక్రింది ప్రశ్నల నడిగెదర

"(1) బొంబాయిలో నాగేరాష్ట్రములో 15 వ ఆగస్టునాడు ప్యానుపోర్టు ఉద్యోగి కావించిన విపరీతచర్యలను గూర్చి ప్రభుత్వము వారికి తెలిసినదా?

2 ఆయుద్యోగి బెయ్యంగనవాలుగారి నవమానము గానించుచు మాట్లాడెనా?

3 ఆయుద్యోగిని ప్రభుత్వమువారు జ్ఞానమువచ్చునట్లు శిక్షించిరా?

4 ఇట్టిసంఘర్షలకు గమనించి ప్రభుత్వమువారు ఇంకియన్ ప్యాన్ పోర్టు వ్యయను రద్దుగావించెదరా?

నోటీసు

తెనాలి డి॥ ముననబుర్రోలో

O S 88/24

వాది -- పాత్యాబీబి, తెనాలి

ప్రతివాడు -- 1 అబ్దుల్ అజిజ్ సాహెబు

2 అబ్దుల్ గఫార్ సాహెబు

3 జహీగాబీబి మైసర్లు గార్డియనులో

4 అబ్దుల్ కరీం సాహెబు 1 ప్రతివాది

5 పాత్యాబిగము

6 అబ్దుల్ రహిం సాహెబు

7 హబీబి

8 అబ్దుల్ వహీద్

9 షేకు మొహమ్మద్ సాహెబు

6, 7, 8, 9 మైసర్లు మాగార్డియన్ బండ్ల తెనాలి డి॥ ము॥ కోర్టు ప్రతినిధి గారు వాది మహబూబునిమీద 250 0.0 లకు చెసిన యాదా 2, 5 ప్రతివాదులకు దావా నోటీసునిమీద 25-8-24 తేదీ వాయిదా అయ్యున్నది ఆక్షేపణలన్న యెడల ఆర్జీ తెలియపర్చుకోవలెను

20-8-24 } లక్ష్మణరాజు తా మక్రొవ్వయ్య, వాదితరపున స్టేడరు

రెజిస్ట్రేషన్ డి.ప్రెస్ట్రముననబగు 1846 ప్రాంతమునందుండిన క్రిక్టేషులగు దినకూ నుబ్రహ్మణ్యంపంతులుగారు ఇవల గు మునకు ను త్రముగా నిర్వహించువారికియె యొక క్రమము గట్టియుండక వారికొకూరులగు క్రిక్టేషులయిన దినకూ పు రుషో త్రమయ్య పంతులుగారు బందరులో హుబ్బూర్ కి వారకున కాకవాడలో డిప్యూటీ కలెక్టరుగ నుద్యోగముకేసి 1861 ప్రాంతమున గవర్న మెంటువారివల్ల కైకలూరు అలాకా వెద కానునట్టి గ్రామములో 87 యెకరము 53 ట్ల యీనా ము భూమిని రెజిస్ట్రేషన్ కారితండ్రిగారు కట్టించిన సత్రము నిమిత్తము దోఖానుమీల సత్రమునకు ధర్మకర్తగా పోతువాం దియుండి సదరుపుకపోత్రమయ్యగారి దత్తపుత్రులున మా రెజివాడ పట్టామున చాలకాలము పురపాల కాధ్యక్షులగునరి దిన దినపీా వేంకట హనుమంతరావు పంతులుగారు సదకసత్ర ము పట్టిమసత్రముకాదని కొంత వారి స్వంతయుపయోగములో నుండుకొని పప్పు కట్టించుకున్నారని మాపుర వ్యామవాదల లో నొకరగు రెడ్డిగట్ల వీరయ్య బి ఏ. ఓ. ఎ. గారును కా డినాడ నోపాలరావుగారును కలెక్టరుగారి వల్ల కొన్ని నుపొంది రెజివాడ నుబ్రహ్మణ్యలో సత్రమునకు స్క్రీము నిమిత్తము దా దాఖలుచేయుగా నని అడివనర్ నలుజ్జిగారును భుజగరావు పంతులుగారి వల్ల విచారణకాబడి 18-1924 తేదీని తీర్మాన ము కాబడినది తిర్పు పర్యవసానములో ను బ్రహ్మణ్యముగాను కట్టించిన బ్లింగు పట్టిమసత్రమనియు సత్రమునకు హుబ్బుగాను న్న సావిడీపత్రములో చెరిసదనియు దాననంటినట్లు సత్రము నకు చెందినటుల కిభిత్తపుష్పాతిము లేదనియు కొట్టుసావిడిక నొ క్కకప్పు ఉన్నంతమాత్రమునగాని కొట్ల అద్దెలుసత్రముంగ వి నియోగపడినటుల ఉభయలసాక్షులు దలిపిసి అంతమాత్రము న కొట్లు సత్రమునకునగుర్చింపబడినటుల ఋజువుచాలదని య భిప్రామంపడుచు వెదకానునపుడలోని 87 య 53 రెంట్ల యీనాము సదకు పట్టిమసత్రమునకు చెంగనదేయని నిర్ధాణజేసిరి ఇదిగ క హనుమంతరావు పంతులుగారు క్రమమునకు ప్ర స్టీగా నుండటకు 3గె.ని వారిని ప్రస్తీతహోదాలలో నుండి కొర్లు వారు తొలగించి సదరుకానికి దరఖాస్తుల నిమిత్తము రెజివాడ లో ప్రమరపంచుటకు దినపీావారిపాకములోనివా రెవరైన ప్రస్తు నంగకరించి దరఖాస్తులు చేయు నిడల వారిదరఖాస్తులను ముఖ్యముగ నాలోచనకు చేపట్టినది యుత్తరపు చెసియున్నా రు పుచ్చావారి సత్రమునుగరించి రాబడిన స్క్రీముదావాలో పాత్రెట్టినీ కోర్టువారు భాయపరచినారు నడ్డనున్నాటివాని సత్రము దావాల కొంతభాగముమాత్రమే సక్రమని కోర్టువారు తీర్మానించినారు విగిలినభాగముకూడా సక్రమని స్థిరపరచు కొనుటకు హైకోర్టులో అప్పీలుకాబడి వివాదమున్నది కొన్ని యితరసత్రములను గరించినదావా న త్వరలోదాఖలుకాకన్నచి

విదేశీ వార్తలు

గ్రే వభుని రాజీనామా

— న్యాయ ప్రయములే కారణము

లండన్, ఆగస్టు 20 — గ్రే ప్రభుత్వ రాజీనామానిచ్చు మండలినియూ చాన్సెలర్ కారణము కండ్లజబ్బు అలియు తెలియ జేసి కాని 40 రియల్స్ రెవెన్యూ రద్దుకేయ విషయము నమోదు చేసి ఏర్పాటులగురియు తీవ్రముగా బిన్నా క్రియాములు గలుగుటకు నామా నియమించెచ్చెనని తెలియజేసెను.

భారతదేశము

— తక్షణము హామురాలు నియమలను

రాచియంబిండ్ల సందర్భ విడుదల జేయవలెను

వాణిజ్య సంస్కార భావము జరుగవలెననుట

లండన్, ఆగస్టు 18 — ట్రేబరు రివల్యూషన్ లండనులో జరిగి కార్యకర్తలయందు ఈ తీర్మానములు గావింపబడును ఇంకా, ట్రేబరు కమిటీ-లొ ఇంకన కార్మిక ప్రభుత్వము క్రమ ప్రాతి అధికారమును, పైనిక కలెక్షన్లను ప్రయోగించుట చాల విచారకరము దీనివలన దేశీయలక్ష్మితం త్రవ్వము చేసారదు దీనివలన అధికవిషయముల మంచిస్థితి యందున్నవారు దేశీయల అసహాయము అనకాశముగ గొని పోవగలరు ప్రయత్నించు తర్వాత దేశీయలలో అధిక విభాగము చేర్చబడును. పెట్టుబడి పద్ధతులే ప్రవేశపెట్టబడు ఈ కార్యమును పడమటిలోనా కార్మిక పద్ధతులు ప్రవేశపెట్టెదరు.

భారతదేశమునకు సంపూర్ణముగ హామురాలు

మరియు ఇతర విశేషానిశేషము (స్వపరిపాలన ను నిర్వహించుచున్న)కున్న హామురాలును పూర్తిగా ఇచ్చు కాలగ నన్నిది ఈ తీర్మానము విన్నవరీ కార్మిక పద్ధతులు ప్రవేశపెట్టెదరు.

తక్షణము భారతదేశమునకు హామురాలు

నియమలను ఈసభవారు గొరుచున్నారు తక్షణము భారతదేశము రాచియంబిండ్లను విడిచిపెట్టవలెను ఈ తీర్మానమును లండన్ లో ప్రవేశపెట్టెదరు.

ఈసభ, ఇండియా దేశీయలను బాధించుట

హామురాలు విశేషము గలుగజేయుచున్నది ఆక్షేపించు యున్నది నిరు సంతోషము అమృతము, చారిత్రా రాలో గావింపబడిన హక్కుల మరల ఈసంవత్సరము జయిల్ కా - రులో జరుపబడిన ఆచరణములను మరల సాగించు

జాతి సమితి

లండన్, ఆగస్టు 20 — రానున్న జాతి సమితి సభకు బోధ ప్రతినిధులతో వెడలుటకు బ్రయండుగా రంగీకరించిన తెలియు చున్నది సభలో జరుగు చర్చలు చాలముఖ్యమైనవని ప్రెంచి ప్రభుత్వమువారు గ్రహించిరి.

సభా ప్రారంభమున హెరియట్టు గారు బోధలను కొనలేదు. ప్రారంభ చర్చ అంతయు పూర్తి అయినపిదప వెల్లేడరట్టు హెరియట్టు గారిని జూచుటకు ముగ్ధులై గారు తోవ లోదిగటకు ఏమి ఏర్పాటులను జేయదలచుకొనలేదని తెలియు చున్నది దీనిజూడ సిట్టజరులందుకు ముగ్ధులై గారు ప్రత్యక్షముగ ఏగద రనుచున్నారు.

నూడాను పరిస్థితులు

లండన్, ఆగస్టు 20 — నూడాను ఈజిప్టు అధికారులు సిన రైల్వే పటాలమును ఖాళీ చేయుటకు సమిష్టిగ పనిచేయునని నేడు మొదటి భాగము ఈజిప్టు శాసనము

లండన్, ఆగస్టు 21 — నూడాను పరిస్థితులు అంత నే యనుకొనవచ్చునని సమ్యక్మను వార్త లేతెంచు

నూడానులో అంతయు నెమ్మదిగ నున్నది రెపటి జరుపుటకు నిశ్చయించిన సభను రద్దుజేసిరి

బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవస్తు ప్రదర్శనము

ను వీక్షించుటకు 20000 మంది విదేశీయులు వచ్చిరి. 'లండన్' ఈసాలున ఎక్కువగ వచ్చినవారు. ఈసా '57800 మందివచ్చిరి. నిరుడు 137 5 0 మందివచ్చిరి. గారిలో యునైటెడ్ స్టేట్స్ వారే 1/8 వంతున్నారు. ప్రదర్శన సమయమున్నది. తరువాత దచ్చివారిసంకు. తక్షణము జర్మనుల సంఖ్యయున్నది

Guard your Baby against milk-borne disease

Give your baby Glaxo — the one safe Milk food that is made in New Zealand where

the dreaded disease bovine tuberculosis, is practically unknown. The cows that produce the milk made into Glaxo live in the open air and feed on sun-bathed pastures all the year round. That is why Glaxo is exceptionally rich in Vitamins and is free from all risk of milk-borne diseases.

Run no risk with your baby's milk give him Glaxo the safe milk food which is free from the risk of conveyed tuberculosis. Ask your Doctor!

The Super Milk Food

"Builds Bonnie Babies"

WHOLESALE DISTRIBUTORS, —

Alfred Young & Co., Ltd.,

(INCORPORATED IN ENGLAND)

Post Box 40 . . . . . MADRAS. (283)

సామ్రాజ్యమతములు

లండనులో జరుగనున్న సభ

లండను, ఆగస్టు 18 — లండనులో, అన్ని మతములవారు ను సెప్టెంబరు 22 నుండి అక్టోబరు 3 వరకు సమావేశమగుదురు. ముఖ్యముగ హిందూముసల్మాను మతములనుగూర్చి ఆలోచించెదరు.

సభాకార్యక్రమమున హిందూమతమునకు ముఖ్యస్థాన మొసగెదరు. రెండవోజున ఇస్లాము మతమును గూర్చి ఆలోచించెదరు. అహమదియ యుద్ధమును గూర్చి చర్చించెదరు. దీనిని పంజాబునుండి వచ్చేవారము లండనుకు రానున్న కలీ పాబసీరుద్దీను ఆల్ మసియాలగారు చర్చించెదరు.

కార్మిక ప్రభుత్వమువారు పాలించు హక్కు

కమ్యూనిస్టుల దర్పము

లండన్, ఆగస్టు 18 — 'వర్కర్స్ పీక్స్' పత్రికా సంపాదకుని శిక్షింపకపోవుటచే దినపత్రికలన్నియు దూరుచున్నవి. కమ్యూనిస్టు రాచియంబిండ్ల సందర్భము వారీ ప్రకటనమును గావించిరి — వర్కర్స్ పీక్స్ సంపాదకుని పై నేరమును తీసివేయుటల కార్మిక ప్రభుత్వము వారికి ఒత్తిడిని గలుగజేయుట చాల నీచమైన అపరాధ మనుచున్నారు. కాని ఆతనిని శిక్షింపవలెనని ప్రోద్బలము జేసిన పత్రికల సంకతిని గూర్చిగాని మరితర ప్రతిపక్షములను గూర్చిగాని ఏమియు జెప్పరైరి. కార్మిక ప్రభుత్వమువారు రేమిచేయవలెనో దానినే ఇప్పుడు వారుచేసిరి. కార్మిక ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యము ప్రకారము పూర్తిగ వారు ప్రవర్తించిరి. కాన కార్మిక ప్రభుత్వమువారి కార్యక్రమమును నిర్ణయించుటకుగాని వారెట్లు ప్రవర్తించి వలెననిగాని కార్మికులు హింసాసగరాదనువారు జాగ్రత్తగ నుండవలెను. మాకు హక్కు లేదని జెప్ప సాహసంపరుగా.

వేల్పుమువరాజు

అమెరికా-వయనము

వాషింగ్టన్, ఆగస్టు 20:—వేల్పు మువరాజు స్వామి యార్కుకు 29 తేదీని బోవును. తక్షణము అచ్చటనుండి లాంగు ద్వీపమున కేగును. మరునాడుదయమున వాషింగ్టన్కు రైలులో పయనమగును. మాల్టీగారిని జూచి ఆనాడే లాంగుద్వీపమునకు మరలివచ్చి అచట సెప్టెంబరు 18 తేదీవరకు ఆగును.

వెన్నమిస్తలు వంటైన

మీదగురువారమునాడు 1.5 నిమిషములవరకు పేపరును పోకుండజేసెదరు. ఈనెలనెల బలముగనున్నది లేదో కన గొనుటకు ఇట్లు జేయుచున్నార. అందుచే బండ్లు మనుష్యులు పోవుచున్నప్పుడును ఊరికేయున్నపుడును పరీక్షించెదరు.

ఇటలీ-జర్నీ

వర్తకపుటాంబడిక రాయబారములు

రోము, ఆగస్టు 20:—అట్టోబరు నెలనుబట్టి ఇటలీ జర్నీ వారు వర్తకపు టాంబడికను శీలీకొనుటకు రాయబారములను జరిపెనరనుచున్నారు.

సోవియటు ప్రచారము

ప్రతికూల బ్రిటిషు ప్రచారము ప్రాచ్యదేశమున ఆందోళనము

లండన్, ఆగస్టు 20:—రాత్రి 11/35. రషియాబడంబడికను బ్రిటిషు అతివాద కార్మికసభ్యులు రాంకే మడ్డానాల్లు గారు సంతకముజేయునటుల నిర్బంధించిరి అనుకొని ప్రాచ్య విధానమును తొలగించుటకు వారినందరిని సోవియటు ప్రభుత్వమువారు సమావేశముజేయుచున్నారు. సోవియటులు బ్రిటిషు వారికి ప్రతికూలముగ ప్రచారమును సల్పుచున్నారు.

ఆఫ్ఘనిస్తానులో రషియాను ఆత్యయలుకు భంగముగ బ్రిటిషువారు ప్రవర్తించుచున్నారనిరి. ప్రాచ్యదేశములందు సోవియటు రిపబ్లికను ల నెర్పాలు జేసికొని సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును బడయుటకు ప్రయత్నించు ప్రాచ్యదేశీయుల కందరకును రషియాను సంపూర్ణహాయ మొనర్చుటకు సిద్ధముగనున్నారని ఇన్వెస్టిగాట్రీక వాకొనుచున్నది.

రాబోవు ఎన్నికలు

మడ్డానాల్లుగారి యవకాశము

లండన్, ఆగస్టు 18:—ఆగస్టు సెప్టెంబరు అట్టోబరు మాసముల ప్రారంభమునందు మరల ఇంగ్లాండులో ఎన్నికలు జరుగునని సకాడేట్రెమున ప్రకటించిరనుచున్నాడు. లండను సభను దిగ్విజయముగనిర్వహించుటచేకానున్నసభలో ఇకమీదట లిబరలు పక్షమువారి సహాయమువీడ మడ్డానాల్లుగారు ఆధారపడ నక్కరలేవటం తెప్పక ప్రజలందఱును మడ్డానాల్లుగారిని ఎన్నుకొనెదరు.

విరిఘనమస్య

ఒకటి ఇంకను పరిష్కారము గానలసియున్నది. మడ్డానాల్లుగారు సరిహద్దు సంఘము నేర్పరచెదరు. ఇదైనతరువాత అధికారము లేకుండ మంత్రి పదివిలో నుండుటకు ఇచ్చగించరు. తమ యధికారము నిర్వచించుటకును, ఏర్పాటుజేసికొనుటకు ఆయన అన్నిపరీక్షలు గావించును. రాజనామానిచ్చి మరల ఎన్నికలుకు ప్రయత్నించెద రనుచున్నారు.

కాని కొందరు కార్మికమంత్రులు తమ ఉద్యోగముల యందు అభిమానము నుంచుకొని నెదలుటకు ఇష్టపడలేదు. ఎంతవరకు మంత్రివర్గమువారు మడ్డానాల్లుగారితో ఏకీభవించుచున్నారో తెలియదు.

మేజరు క్యామరాక్ గారు

మనకు ప్రంచలములోనున్న పుదుచ్చేరిలోను గావించుకొనిరి పంచాయతీదారులు తీర్మానించిరి. ద్వైవిక్కులచే చనిపోయెనని ఆతని శేఖిలన తెలియుచున్నది. కిగాను తనను నియమించలేదను ఆకాభంగముతో ఆత్మహత్యను గావించుకొనెను.

పారిశ్రామికతగవులు

అంతరించునటుల కన్పించుట

లీఫ్లిట్లు, ఆగస్టు 2:—గృహనిర్మాతల (పనివాండ్ల) తగవు అంతరించు నూచనలు కన్పించుచున్నవి.

యజమానులకును పనివాండ్లకును రాజీ మదరనున్నది. పూర్వముకంటే లాభకరముగనే వ్యవహారము ఏర్పాటు గావచ్చును.

నేడు కార్మికమంత్రితోను రాయబారముల సంఘమువారు కలిసికొనెదరు.

విద్యుచ్ఛక్తివర్తక పుతగవునుగూడ పరిష్కారమునుజేయుటకు ప్రయత్నములుజరుగుచున్నవి. సమ్మేలేకుండ జరుగునని ఆశించుచున్నారు.

మెక్సికోఅధ్యక్షుడు జర్లెను కేగుట

కాల్లెన్ సేనాని జర్మనుల కభయమొసగుట

లండన్, ఆగస్టు 20:—రాత్రి 9/45 మెక్సికో క్రొత్త అధ్యక్షుడు మెక్సికోవెనుగూ ప్రవేశించగనే స్వాగతములిచ్చిరి. పుక్రవారమువరకు ఆతడు జెర్లెనుజేరుటకు పిలువెదరు. ఈయన గౌరవాధ్యక్షుడు ఎన్నియో విందు లేర్పాటుజేయబడినవి.

మొగటనే జర్మనీజూచుటకుకొల్లిపినేనాని ఏర్పాటుజేసి కొనుటచే జర్మను లెంతయు ఉప్పొంగుచున్నారు. వార్తాపత్రిక

లన్నియు ఆయనను కొనియాడుచున్నవి. జర్మనీ మెక్సికోచేత ముల తెంటిని. చాలితరములనుండి సత్కారములు వనిరి. జర్మనీ రాజకీయపరిస్థితులను తెలిసికొనుటకు వచ్చిననియు, జర్మనులు సదాజూపుచున్న సానుభూతి కంటేయు కొనియాడుచు మెక్సికో పుకావృద్ధికి తోడ్పడు విదేశీయులనందరిని ఆహ్వానించెదమనియు మెక్సికో శాసనరక్షణముకైంద. జర్మను పెట్టుబడిదారులు, కార్మికులు మెక్సికోలో లాభముగ పనిజేయుటకు అవకాశము లున్నవనియు తమప్రయత్నమును తెలియజేసిరి.

మెక్సికోలో రైలును వేయుటకు ఇంగ్లీషులు ఇంకొక నివేదికమును తయారుజేసిరి. దీనిని బ్రామ్మిఫోర్ట్ మంత్రివర్గము వారు ఆలోచించు చున్నారు.

పట్టునుగ్రహింపు వాచాలత

రంగూనులో ఎస్. త్యాగవతిగారి ఆగ్రహము క్రింద యూరెల 20 వ తేదీ నాయంకాలము బహిరంగసభ జరిగినది. భారతీయస్త్రీలపాతివర్త్యమును గూర్చి అధిక ప్రసంగమొనరించిన లిటనుప్రభువు వాచాలతను నిరసించుచు ఆరెడు గవర్నరుగారు నుండదగినవాడు కాని నిర్ణయించుచు నుపపాదించ బడిన తీర్మానము లాసభలో నామోదించబడెను. (అ.ప్రె.)

మార్కెట్లేటరులు

రెండు రెలల వరకును ఆసుకాతిని బడయకుండ మాండ్ లేపట్టామున సభలను జరుపగూడదని డిప్రీకమిషనరు ప్రకటించెను. (అ.ప్రె.)

శ్రీ కృష్ణజయంతికిగాను ధర తగ్గించబడినది.

జిక్ - జోకల్ గడియారము

ధర ఒకటికి రూ 2-0-0 మాత్రమే.

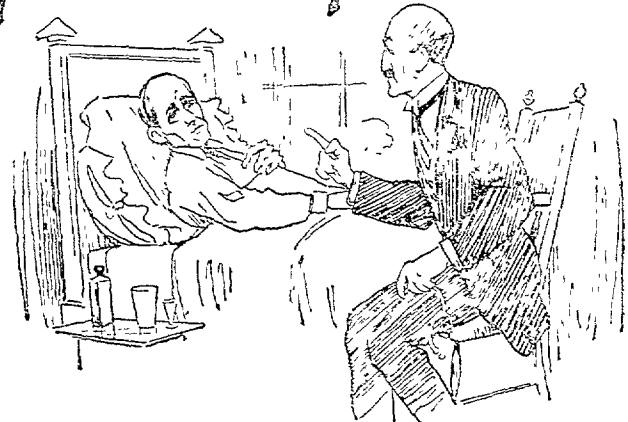
కె. ఎస్. రాధాకృష్ణ అండు బ్రదర్లు, 164 చైరాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

నరముల బలహీనత, దుర్బలత్వము, నపుంసకత్వము, రక్తహీనత, ఆస్తీర్లము, మలబద్ధము, చెడురక్తము, రోగము నుండి తేలుట, కారజము మూతపిండము సంబంధమైనవ్యాధులు, అయాసము, మెదడుక్రమజెందుట, శుష్కించుట అన్ని స్త్రీ సంబంధమైన వ్యాధులు, కొలుకు, సెగలోగము మొదలగువాటికి స్వస్థము చేర్చి తయారుచేయబడిన

నర్వి నన్ ఒక్కటే మీకు గుణ మిచ్చుచది.

NERVINUS

Your only Chance.

ఆనేకమైన ప్రత్యేక దౌషధములు గుణ మియ్యకొనియిరవ్వను “మీకు ఇదియే ఆధారము” అని వైద్యుడు చున్నాడు. కాబట్టే ఏ. టి. షేక్! షేకర్ ఫూరు, పిండునుండి వ్రాసినది “అది మిక్కిలి ఉపయోగకారి” డాక్టరు ఎన్. మాస్సి, అహమదాబాదునుండి వ్రాసినది “సూర్యరస్తీవియా రోగికి మంచి గుణ మిచ్చినది” డాక్టరు ఎన్. సి. దత్తు, క్యానిటరి ఇన్స్పెక్టరు, కాశీఫూరు, కలకత్తానుండి వ్రాసినది: “అమోఘమైన గుణము కలిగినది” డాక్టరు ఆర్. ఎన్. ఘోష, జయతారనుండి వ్రాసినది: “ఉపయోగము లేదని చేయవదలబడిన వ్యాధులు బాగుగా కుదిరినవి” డాక్టరు డి. ఏ. వెకరెలియానుండి వ్రాసినది: “అత్యద్భుతము”.

ఒకరెలకు సరిపోవు స్వస్థముతో మితితెమిర వర్ణనను దౌషధము ధర రూ 5-0-0, మైన రుక్కుటకు దౌషధము బుడ్డి 1.కి ధర రూ 2-8-0, రెండురుకలసి రూ 7 0-0. వి. పి. చార్లీ ప్రత్యేకము.

జీవితముయొక్క సౌఖ్యమును అనుభవించుటకు యిష్ట మున్న వారందరును తక్షణమే ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు. **BEHAR CHEMICAL WORKS,** CLEAVELAND ROAD, BHAGALPUR. Telegrams "Chemists," Bhagalpur, or direct from agents Messrs. W. E. SMITH & Co., Ltd., and Branches Madras and Ootacamund, Messrs. Dadha & Co., Asvin & Co., Iyacanno Mudaliar, Madras. A. Abid & Co., Hyderabad, Deccan, Woollen Mart, Bangalore. T. C Nataraj & Co., Mysore, Spencer & Co., Champion Reefs Colombo Apothecaries Co., Ltd., Colombo, and Chemists and Druggists everywhere.

అస్పృశ్యత నిరాకరణ ఖండనము

(బహుశ్రీ మల్లాది రామకృష్ణశాస్త్రి చయనులుగారు)

(నిన్నటి తరువాయి)

దీనికి సమాధానము వహాభావ్యకారుల వ్యాఖ్యకు విరుద్ధముగా వ్యాఖ్యానము చేయబడుట గొప్ప సాహసకృత్యము. 'వ్యాఖ్యాతా మూలకంః' అనువాక్యము స్మృతికి వచ్చునున్నది. 'అర్వాభిప్రాయాదా వైశ్యదేవస్య సగ్గ-స్మ-ర్తాః' అనువాచకమైనను శూద్రులు బ్రాహ్మణునియింటి వైశ్యదేవస్యము చేయవచ్చుననియు అతను ప్రతీనినము తేరము చేయించుకొనవలయు ననియు నిట్టి కొన్ని నియమములు చెప్పబడినవి. ఆపాకార్లులకు శూద్రులైనగా 'శూద్రేషుదాస గోపాలకుల మిత్రార్థపరిణా' అనివారు పేర్కొనబడిరి. వీరే పాకార్లులనెలసగా రక్షింతునాయాశ్చరకారులు పాకార్లులకారని తాల్చిరము. చండాలరను శూద్రులలో నేస్యతికర్తలును చేర్చియుంటేడు. వా రానూట్రమున విషయములేకారు. బ్రాహ్మణ్యహములందు శూద్రపాకము యుగాంతరవిషయము. కలిసిపిదములలో పరిగణింపబడినది. 'ధర్మజ్ఞానము ప్రమాణం' అని స్మృతికిలను కనుక ఆప సంబంధాత్రబలమున నిట్టివ్యాఖ్యచేయుదు మనుటతగదు. స్వతంత్రముగా వీరు చేయు వ్యాఖ్య అప్రామాణికము. వీరికి శాస్త్రీయముని తోచినయెడల చండాలరలో నిత్యపాకమును చేయించుకొని హవ్యకవ్యములలో హనినేయవచ్చును. పతంజల్యదుల వ్యాఖ్యలకును ధర్మశాస్త్రనిబంధనకారుల వ్యాఖ్యలకును విరుద్ధమున వీరివ్యాఖ్య హకు గ్రాహ్యముకాదు. సౌధవ్యవాస్తు హీనత్వాతో అనుమీమాంసానుకూలమునను తద్భాష్యమునను సౌధవ్యులు రథకారులు వారి కాధానాదికారముకలదు. అని చెప్పబడగా సౌధవ్యులు కివచ్చుచేడుటకులని కొంచు చరిత్రకారులు చెప్పదున్నారని ఓ. యల్. సరస్వతియ్యయితో నేకభింపజూచు వీరి నాచును అప్రామాణికము. శ్రుతులయందు కాంక్షగ్యమున అధయభాక పూయచరణాః కి పూయం యోని మాపద్యైర్కశ్యేయోనివా నాకరయోనివా చండాలయోనివా పావకర్మచంబులు పాపాప్యైములగు జన్మముల బొందుదురు. అవి యెట్టిగాన కుక్కజన్మము పంజరజన్మము చండాల జన్మము అని చండాలును పాపయోనులుగా చెప్పబడిరి. అప్ర నేకశ్రేణోభవతి గ్రామణా అప్రామాణిక చాండాలలో అచాండాల. శాల్మస్థా అశాల్మస్థం చి ధూమ్రాత్మ్యచేదేవారితో కలిసి బృహదారగ్యును పంపబడిరి. చాండాలజాతి (అనుగా చాండాలజాత్యునిచ్చిన్న ప్రపంచకీజాత్మ్యత్వత్తి యనుచుంట్టి నియో నాయాశ్చయగం) సృష్టికర్తలన సృష్ట్యాఃయందు కలిగించెకాదు. పురుషునా ములగాని భగవద్గీతలోగాని సృష్టిప్రకరణమున పంపబడలేదు. శూద్రులలోని యంతర్భాగమందులెని రన్నిర్ణాయకప్రమాణములు లేవు. చండాలజాత్యుత్పత్తి స్మృతులందు కేప్పబడినది. అట్టిచండాలరును తద్వంశ్యులును సంక్లిష్టలనుటకు సంశయములేదు. స్మృతిప్రసిద్ధముకాని. స్వతంత్రచండాలజాతికలది చెప్పబడు, శబ్దసాధుప్రసిదాపణ విశ్రాంతిమకు వ్యాకరణమునకుగాని నామలెంగునాననమునకుగాని అధికారములేదు. వాణినినూత్రములోనిశూద్రపదము లాక్షణికమని యిందరని నిరూపించినారము. మాతంగ అంతేవాస్యాశిబ్దములుగల చండాలరు గ్రామమగ్యమునకు రారు. గ్రామాంతమందు 'సంపంచవరని యర్థమును జెప్పనని చేసు నిరూపించిరి. దానిచేరంగతి సగచ్చతి పాకశాలా వితిమాతంగ పాకశాలను, చండాలివాడు అంతే సమీకరణసతీత్యంలేవాని. సమీపమున ఉండువాడు. అని మేము వ్యాఖ్యచేయుదు మనిది.

ఇందుకు సమాధానము. రూఢ్యమునకు అవిద్యమం యాగికార్తమును పదమునకు జెప్పబు శాస్త్రప్రధాన. అందుగాని యెడల కులప్రక్షేప-పదములవలె విరుద్ధాలక్షణ చెప్పబడినవిచ్చును. ప్రత్యమంశంకే గ్రామాంతే అనియు మాతంగతి సగచ్చతి గ్రామము, అం అనియు నిధంబు గాఢ్యాత్మలు అనువివాహనారముగా జెప్పితి యర్థముల పరిత్యజించి లోకవ్యవహారికధర్మము ధర్మశాస్త్రవిధర్మమునకు అర్థము జెప్పబు అప్రామాణికము. పూర్వకాలముందు చండాలరు త్రైవిధ్యకుల గృహమగ్యములందు, చండాలిచేడినార లని జెప్పెడి స్ఫుటాగ్ధకములకు ప్రతివ్యతిభిరూ. వాక్యములను చూపింపజాలనప్పుడు, ఇట్టి అంతే, సమీక, సవతియకు కచ్చివచ్చు. రూఢ్య

విరుద్ధములు గనుక ప్రామాణికతకు గ్రాహ్యములుకావు. నిధంబులు వ్యాఖ్యాతలు చెప్పినవృత్తులు అనుభవానుసారులు. ధర్మశాస్త్రసమ్యక్తములు గనుక గ్రాహ్యములు. శ్రుతిస్మృతి పురాణములలో చండాలసంస్కర్మము పాపదాయకము కాదని చెప్పెడివాక్యము గగనకునుమామనము. కేవలయాగికార్తమునుబట్టి మేమువృత్త్యైతి చెప్పినయెడల వారియిష్టమువచ్చినట్లువారు చెప్పవచ్చును. అంతే సమీకే సవతి అనియు పాకశాలాం నగచ్చతి అర్థాతో గృహమగ్యంగచ్చతి అనియు అర్థము చెప్పినయెడల చండాలరుయం దీశబ్దములు యాగికార్తాసంభవములన స్మృతకోశాంకిశబ్దములై కేవలయాధములు కావలసివచ్చును. మేము చెప్పినయర్థప్రకారము యోగరూఢము లగును. నేటివరకును చండాలరుగ్రామమగ్యమునకురాకపోవుటయు గ్రామాంతమందు నివసించుటయు మాడగా మావ్యాఖ్యయే మంచిదని పాఠకులకు స్ఫురించకపోదు. లలంచలనం అయితీతి లులాయః మహ్యతే ఆద్రయత ఇతిమహిమః అన్నంతమాత్రమున మనములు లాయల ము మహిమములనుట న్యాయమా? రూఢ్యర్థమునకు, యోగార్థము, యోగార్థమునకు, రూఢ్యర్థము, అను కూలముగా ఉండుట న్యాయముగనుక, అంతే సమీకే సవతి యను సగ్గచందు అయోగ్యతా నిశ్చయమునలన వీరివ్యాఖ్య కేవలాసంగతము.

నిషాదశబ్దవిచారము

శ్రీరామచంద్రునికాలము ధార్మికభూయిష్టము. ఇప్పటి వరకే స్వచ్ఛందచరల కవకాశములేదు-కనుకనే శూద్రుడు తపస్సు నాచరింపగా నాసాపమున బ్రాహ్మణ్యపుత్రుడు మృతుడైనపుడు, ధర్మవ్యవస్థాపకుడగు శ్రీరామచంద్రుడు తపోనిష్ఠుడగు శూద్రుని వధించి ద్వీజునుతుని గాచెనని రామాయణమున కలదు. ఇట్టి శ్రీరామచంద్రునకు మిత్రుడై మత్స్యబంధన నాకా వ్యాపారములచే జీవించు నిషాదడుగు హుడు చండాలుడని చెప్పెదరే వీరిసాహసమున కవధి యేమి? రామాయణము బాలకాండమున శ్రీశంకుమహారాజు గురుశాపమున చండాలత్వము బొందెననియు ఆయన యాకారము చూచి తత్తణుమె పోరులు స్వర్ణభీతులై పరుగెత్తెననియు వర్ణింపబడినది. రా॥ బా॥ సరి॥ అధరాత్ర్యాంవృతీతాయాం రాజాఃచండాలతాంగః నీలవస్త్రధరోనీలః పరుషాఽన్యస్తూర్ధయః చిత్రమాల్మానులేపశ్చ ఆయసాభరణోభవత్, తందృష్ట్యా మంత్రిణస్సర్వే త్యక్త్యా చండాలరూపం ప్రాప్రవక్షాంసహితారామ పౌరా యేస్మానురాయనః॥ పాపవశ్యున చండాలత్వమును బొందినశ్రీశంకుడు నీలవస్త్రధరుడును నీలచక్రధరుడు, పరుషుడును. ధ్వస్తగోమములు కలవాడును చిత్రమాల్మాంబరధారియు లో హాథ రణు డు ను ఆయెను. ఆయనకు చూచి మంత్రులును వారులును పారిపోయిరి అని యుచ్చిది. మరియొక శ్లోకమున త్నత్రియో యాజకో యస్య చండాలస్య విశేషతః, కథం సవసిభోక్తాశో, హవిస్తస్యసరర్థయః అనిచండాలుడు యాగముచేయుట కన్దుడుగాడని చెప్పబడినది. బ్రాహ్మణ్యవామహాత్మ్యానో భుక్త్యా చండాలభోజనం కథం స్వగ్ధం గవిమ్యంతి విశ్వామిత్రేణపాలితః బ్రాహ్మణులు చండాలాన్నము తిని యెరుల స్వగ్ధము బొందెదరని చెప్పబడియె. శాపచండాలునియన్నము భుజించిన సరక మనియు శాపచండాలుడు యాగానగ్ధుడనియు రామాయణము చండాలుడు స్వర్ణానగ్ధుడు, సర్వసర్వబహిష్కృతుడు అభోజ్యుడు, అని చెప్పబడుడగా ప్రత్యక్షచండాలుడు అభోజ్యుడని వేరే జెప్పనక్కరలేదు. ఆరామాయణము శ్రీరామమిత్రుడగు నిషాదుడు చండాలుడని చెప్పినది యెరుల పూర్వాపరపరామర్శశిరుడు గ్రహింతురు. ఇదిగాక తత్తరాజా గుహానామా రామస్యాత్మ్యసమస్సఖా, నిషాదజాత్యో బలవాక్ సప్తశిశ్నేతి విశ్రుతః అను శ్లోకమున స్థపతిపదము నిషాదస్థతిం యాజయేత్ అనుప్రత్యక్షనిషాదు డిశచేయని స్ఫుటపరుచుచున్నది. తతో గుణవదన్నాద్య ముపాదాయపృథగ్విధం అర్హ్యం చోపానయతో ఊద్రం వాక్యం చేదమువాచహా భక్త్యం భోజ్యంచేయంచ తేహ్యంచేద ముపశితేం, శేయనానిచ ముఖ్యాని, వాజినాం ఖాదనంచతే, గహమేషం బ్రువాంతు రాసుః ప్రత్యువాచహ, అచ్చితాజైన్న పృష్టాశ్చ భవతాః సర్వధావయం యద్విధం భవతాకించిత, శ్రీత్యాసమభీకర్పితం సర్వం తదనుజానామి సహిచితై ప్రతిగ్రహే, కుశేచిరాజినధరం శలయాలాశినంచ మాం విభిప్రణీహితం దత్తే తాపసం వసగోచరం అనియున్నది. గుహుడు చతుర్విధములగు భిక్షుదులను తెచ్చి వీనిస్వీకరింపుమని శ్రీరామని ప్రార్థింపగా, శలయాలాశిగడనై సవవాసవతము చేయువాడు. కనుక వీని స్వీకరించని చెప్పెను. గుహుడు చండాలుడే అయినయెడల నీవు పాకావగ్ధుడవు గనుక, నీయన్నము

భుజింప వలనుపడవనియే ప్రత్యక్షతర మియవలయునుగదా, సర్వం తదనుజానామి అన్నిటిని నేను అంగీకరించుచున్నాను అని యనుట యెరుల సుటిందము? రామాయణము బాలకాండములో చండాలాన్నము అభోజ్యముగా చెప్పి యయోధ్యాకాండమున చండాలాన్నము భోజ్యముగా చెప్పినది సమన్వయము చేయుట యెంత న్యాయముగా ఉండునో పాకకులే గ్రహింపవలయును.

మను॥ అ 10 స్లో 34 నిషాదోమాగ్రసం మూఢే దాసం నౌకర్మజీవినం, కైవత్తమితియప్రాహు రాశ్వావరనివాసిని నిషాదపుత్రునకు నావికవ్యాపారము జీవముగా జెప్పబడినది ఆకాలమున వృత్తినంకరము లేనందున గుహుడు శూద్రప్రత్యయందు బ్రాహ్మణునకు బుట్టినవానివంశమువా డనుటకు సంశయములేదు. తే తథోక్తాస్సమథేయ త్వేతా రాజశాసనాత్ పంచనావాం శతాన్యాశు సమావిన్యసమంతతః. గుహుని యాజ్ఞావశమున అయిదుసార్లు వాచలకు, అతనిభృశ్యులు తెచ్చి రని చెప్పబడినది. నావికవ్యాపారము లేకయే ఇన్ని నావలుండుట సంభవింపదు. భరతవర్షమున చండాలరు రేవు పడవలను నడుపుట యెక్కడను లేదు. చండాలుడు బహిష్కృతుప్రతి శ్రయుడుగనుక పూర్వకాలమునందుండెనని యూహించుటకు వీలులేదు. నిషాదస్థపత్నధికరణములోని లింగాచ్చయను గుణనూత్రములోని కూటందక్షిణా యనువాక్యము నిషాదు చండాలుడను అర్థమునకు సహాయముచేయునని వీరు చెప్పిరి.

ఇది సరిగాదు. మాయానిశ్చలయంత్రేషు, కైతవాన్యతరాశిషు, అయోఘనే శైలశృంగే నీరాంగే కూట మస్త్రీయాం అని యమరకోశము కలదు. మృగాదుల హింసించెడి ఊరులు, వలుల కూట శబ్దార్థము. ఇదియె యంత్రశబ్దముచే చెప్పబడియె. ఇది నిషాదునిధనము. ఇది దక్షిణ కావచ్చును. కనుక నిదియు. మాకునుకూలమె. నిషాదశబ్దము పంచమునకు వాచకము కాదని మావాదము కాదు. రాజేష్వర్ధికారి యగు నిషాదుడు చండాలుడు కాదు. చండాలుడు సర్వసర్వ బహిష్కృతుడు. ఈ వాదమున కెన్నటికిని భంగములేదు. చండాలరుకు పంచములను చేరు ఈశతాబ్దములో వాడబడుచున్నదిగాని పూర్వగ్రంథములలో గనుపించలేదు. ఇట్టి దానినిబట్టి అయినవవారు స్వతంత్రజాతియే యని వాదించుట యుక్తముకాదు. శ్రుతులలోని పంచయేమిలే ఇత్యాది స్థలములలో పంచత్వసంఖ్యాపూరణము నిషాదునికాని రథకారునిగాని గ్రహించి శాస్త్రాంతరవిరోధములేకుండ సమన్వయము చేయవచ్చును. సంక్లిష్ట త్వేన సంక్లిష్టని అయినవనానిగా గ్రహించినను తప్పేమియులేదు. సంక్లిష్టలలో నను ఉత్సాహమవృత్తులగు అసాంతరజాతు లెన్నియో యుండవచ్చును. సంక్లిష్టలలో సగ్ధమాధముడు చండాలుడనుటకు సంశయము లేదు. శూద్రత్వానాక్రాంత చండాలుని పంచత్వసంఖ్యా పూరణునిగా వీరిమతమునను జేజాలరు. శూద్రత్వాదిసర్వచతుష్టయానాక్రాంతుడగు నిషాదునిగాని రథకారునిగాని గ్రహించి పంచత్వసంఖ్యాపూరణము చేయుటయే వీరివాదముకంటె యుక్తము గనుకనే భావ్యకారు లుటలనేచేసిరి. సకలప్రమాణవిరుద్ధముగా చండాలరును స్వతంత్రజాతిగా గ్రహించుట యపసిధాంరము.

విరురుడు బ్రాహ్మణునివలన శూద్రప్రత్యయందు జన్మించినందున అనులోమసంకరుడు. శూద్రులకుంటెను ఉత్తముడు. అతడు శూద్రవృత్తియగు. ద్వీజకుగ్రూపనుచేసి కృతార్థుడాయెను. ధృతరాష్ట్రుడు ద్వీజుడు అతడు చెప్పినమంత్రిత్యము చేయుటయే అతనికుగ్రూప యగును. శూద్రస్తువృత్తిమాకాంతకా త్నత్రమా రాధయేద్ద్యది, ధనిసంవాత్మ్యపారాధ్య, వైశ్యంశాద్రో జిజీవిషేత్. అను మనుస్మృతిపదము కలదు. ఇదిగాక విరురుడు యమగుర్మరా బంశసంభూతుడు. ఆయనచారిత్రములోక సాధారణమై యుండకపోయినను, వింత యేమి లేదు. నడేవదితేం చరేత్, అని స్మృతికలదు. (సశేషము).

భాయిపెరూ సత్యాగ్రహము

60 మందిని వదలిరి

భాయిపెరూలో 500 మంది ఆకాలీలకు అరెస్టుచేసిరి. మరునాడువారిలో 60 మందిని వదలివేసిరి. తక్కిన వారిని రావీడి ఆపరీక్షకు పంపివేసిరి. అటనుండి వారు నాన్కానా సాహెబుకు వెళ్లి. (అ. వె)

మక్కాయాత్రికులు

యాత్రికులకు మక్కా-మశ్రీపు వలనకలుచున్న యిబ్బందులను తొలగించుటను గూర్చి కాపీక్యరి అంజమానువారు యింకియాదొరతనముకు చాలనూచనలను చేసిరి. (అ. వె.)

నవలలు సరస్వతీగ్రంథమండలి నవలలు

ప్రకాశకుడు:

రాజమహేంద్రవరము

సంపాదకుడు:

భల్లూన జల శివశంకరశాస్త్రి,

అద్దేపల్లి లక్ష్మణస్వామి,

నూతనకథాకల్పితములు—భాషాంతరీకరణములు—నృదుమధురపద సహితములు—మనోరంజకములు—నగనవలలు రెండుమాసముల కొకటిగ వెలువడును. చక్కని క్యాలిగ్రాఫీతో వ్రేలబడినవి. ప్రతీకపుటము 0-4-0 యిచ్చి చందాదారులగువారికి పోస్టేజిగాక చందాదారులకు రు 1-0-0; ఇతరులకు రు 1-8-0.

నూతనముగ వెలువడినవి:

సుప్రసిద్ధాంగ నవలారచయిత

రెయినాల్డువిరచిత మగు

ఫాస్టు

రెండుభాగములు

తెలిగించినది: శ్రీయత వెదురుమూడి శేషగిరిరావు

అధికారగర్వము—అదృతరహస్యగోపనము—అభేద్యదుర్గానాసుల దురంతదురాచారములు—అతిభయంకర హత్యావిధానము—దారుణవిషనిర్మాము—కాంతాకాంచన తీరస్కరణము—వివలప్రేమాభి రాములగు యువతీ యువకుల కల్యాణము మున్నగు చిత్రరంజకము లగు చమత్కారకల్పనలతో నొప్పుమన్నది. (158౩)

మొదటిభాగము: 350 పుటలు—చందాదారులకు రు 1 0 0 ఇతరులకు రు 1-8-0

రెండవభాగము: 317 పుటలు—చందాదారులకు రు 1-0 0 ఇతరులకు రు 1-8-0

సిద్ధుపుష్పరసాయనము

ఇది అనేక మూలకల సారంబులచే తయారుచేయబడిన యీలేహ్యము 40 దినమును పూటకు తు 1/2 లం చూ! శేవించిన భాతుపుష్టి, రక్తవృద్ధి, నరములకు బలమునిచ్చి మధుమేహము, నిస్సత్తువ, వీర్యనష్టము, ఆకలిలేకపోవటం, విరేచన బధము మొదలైన అనేకరోగములను పోగొట్టి జీర్ణించిన శైవసవాయి మొదలగు సుఖవ్యాధులచే బాధపడు శ్రీ పురుషాదులు సేవించిన యెడల నడదువ్యాధులు పోవటయేగాక ఆకలిని పుట్టించి శరీరపుష్టిని కాంతిని గలుగజేయును. సంసారసౌఖ్య మనుభవించు గోరు వారికిది పరమమిత్రమై యుండును. ఒకసారి వాడీమాచిన మీకే తెలియగలదు. కోరినవారికి క్యాలటాగు ప్రచితముగా పంపబడును. 24 తులములుగల శేరు 1 కి రు. 4-8-0. పోస్టు ఖర్చులువేరే.

యస్. సుబ్బారాయడు, పెంటిస్టు, ఎర్నాపురం, కృష్ణాజిల్లా.

మలేరియా జ్వరము దానియొక్క శిశిరజ్వరణములను గురించి విచారింపడ నవసరములేకుండు కై

ఇ స నా థె లి యను దివ్యావధమును సేవించుడు

ఈ సుప్రసిద్ధమైన మలేరియా నివారిణి ఉష్ణమును తగ్గించి జ్వరగర్జిత కరిగించి మంచి ఆరోగ్యము నిచ్చును. మలేరియా జ్వరమును విక్సేలి శ్రేష్ఠమైనదని శ్రేయపొందింది. మలేరియావారీక ఆటంక పరచుటకు ప్రతినిమిషము ఉదయము, సాయం కాలములందు ఒకమాత్రసంతున 15 దినములు సేవించినచాలును.

బిడ్డలకు ద్రవరూపము లున్న ఇసనాథెలిని అనగా ఇసనాథెలి నాను ఉపయోగించుడు.

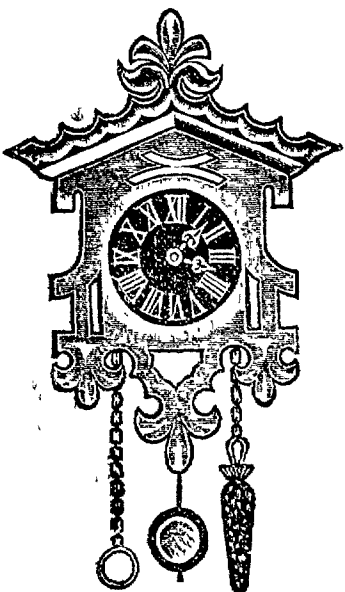
(2)

ఇండియా, బర్మా, సిలోనుకు సాల్ ఏజెంట్లు,

Gorio Ltd,

Post Box 159,

Fort Bombay.

వినాయక చతుర్దశి కి గాను

ధర తగ్గించబడినది

జి క్ - జో క ల్

గ డి యా ర ము

ధర 1 కి రూ 2-0-0

విలాసము: — మానేజరు

తపాలపెట్టె 265.

మద్రాసు

ఆనందాశ్రమ గ్రంథరత్నమాల

విక్రయమునకు సిద్ధముగానుండు గ్రంథముల పట్టిక.	
శ్రీమద్భగవద్గీత సవ్యాఖ్యానము	3 0 0
శ్రీమదాంధ్రమహాభారతము పద్యకావ్యము 18 పర్వములు 7 సంపుటములు క్యాలిగ్రాఫీతో వ్రేలబడి గిట్టు	
శేరుగలది	15 12 0
శ్రీకృష్ణకర్ణావృతం క్యాలిగ్రాఫీతో వ్రేలబడి గిట్టు	1 18 0
సహస్రనామ స్తోత్రం	0 12 0
శ్రీగోపాలసహస్రనామస్తోత్ర నామావళిసహితం	0 3 0
శ్రీలక్ష్మీసహస్రనామస్తోత్రం	0 3 0
శ్రీరామసహస్రనామస్తోత్రం	0 3 0
మమంతుమాల టీకాతాత్పర్యసహితం	0 4 0
భజరవింశ శ్లోకములు	0 2 0
లక్ష్మీచరసింహస్తోత్రం	0 2 0
గజేంద్రహృదయము సాగాలైందు	0 8 0
” క్యాలిగ్రాఫీతో వ్రేలబడి.	0 10 0
నేపన పద్యములు	0 4 0
భోగినీదండకం	0 2 0
అమరకాశము క్యాలిగ్రాఫీతో వ్రేలబడి	1 12 0
” సాదాకాశములు క్యాలిగ్రాఫీతో వ్రేలబడి	1 8 0
” అట్టలైందు	1 0 0
బల్లడీయం శేషమలైందు	0 8 0
పారిజాతాపహరీము	0 8 0

(50)

ఎ కన్జన్స్టెబుల్ అడ్ కంపెని,

286 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

రత్న పురుషలేహ్యం

శుక్లనష్టమును పోగొట్టి బలముకలుగజేయు అద్భుతలేహ్యము. ఏకారణముచే సంభవించిన శుక్లనష్టమైనను పారదోలు ననిత సేయు-కొనియాడుచున్నాడు. ఈలేహ్యమువల్ల మేహముకల్ల వచ్చిన దగ్గ మొదలగు రోగములు మూత్రరోగములు కూడ తగ్గును. డబ్బీ రు 3-4 0 లు.

శగలేహ్యం ఏజాతి శగవైనను తిప్పక కుదుర్చును పథ్యములేదు. డబ్బీ రు 1-8-0 లు.

ఆయుర్వేదవైద్య అంగర శంకటాచార్యులు

అందుసన్న, ప్రొఫెసరు, కట్టాభిరామ వైద్యశాల, రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

BORAX - LEMON SOAP.

బోరక్సు నిమ్మనబ్బు

శరీరమునకు మృదుత్వము, చల్లదనమునిచ్చును. నూనాసగలదు.

10 తులముల బిళ్ల 1 కి ఖరీదు 0-2-0
30 తులముల కోపు ఖరీదు 0-5-6
1 డజను 1-5-0, గ్రోసు 15-0-0
కర్పూరపు సబ్బు 0-2-0, కార్పాలిక్ 0 3-0

Agents Wanted. ఏజెంట్లుకావలెను. (1548)

R. Venkatappiah, Proprietor.

కృష్ణాబ్బుకంపెనీ, మచిలీపట్నం.

మకర ధ్వజరసాయనం

దీనిని సేవించినచో మూత్రముతోకలసి సాయ్యడి శుక్లమును నిలుపును. పలుచబడిన వీర్యమును గట్టిపరచును. రతిలో అతి క్రమరేతస్థలనమవుతును మాన్పును. రక్తమును శుభ్రపరచి దేహపుష్టి, వీర్యవృద్ధి, కాంతి, బలము, మిక్కిలి రతి దార్ధ్యము, ఇంద్రియపుష్టి, మెదడునకు బలముకలుగును. నెలకు రు 3-7-0 తపాలాఖర్చులు ఉచితము. శేలూర్గు ఉచితం.

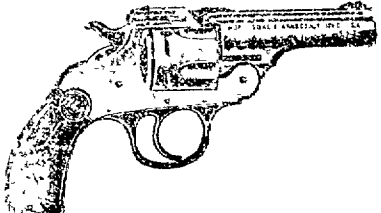
పి. ఆర్. మెడికల్ హాల్

రామచంద్రపురం (గోదావరిజిల్లా)

సక్సన్ దంతచూరము నోటిలోని సకలవ్యాధులను మాన్పును.

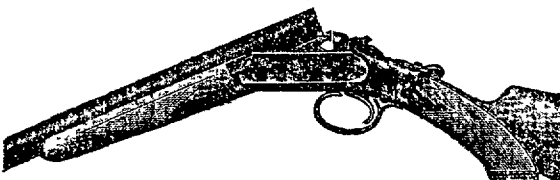
పండ్లకోస్తలు, ఇగుళ్లలో నెత్తురు చీముకాటులు వాయుట దీనివలన స్వస్థమగును. నాలుకమీది పొక్కులు తొలగును. ఇదిస్వదేశ మూలకల ఔషధముతోను ఔషధద్రవ్యములతోను చేయబడినది 1 డబ్బీ 0-2-0, డజను 1-4-0. టి. ఎస్. న్యాయసాగశాస్త్రి, 1191 నెం. 1 ఎ. ఆలంగాతా పిళ్లవీధి తిరువల్లి శేణి మద్రాసు.

బెంటోనోలైట్ తోటా తుపాకి ను ప్రసిద్ధమగు
కంపెనీవారిచే తయారుచేయబడినది. (8068)

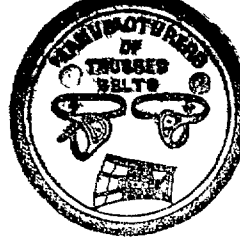

ధ ర లు
పరిపక్వము
కృత్యలాభము
ఉచితము

నానావిధములగు రివాలవర్లు అయితే
వినుతోటా తుపాకిని ప్రసిద్ధమగు రివాలవర్ల నుండి

కాగితము 3.2, 3.3, 3.4 అంగుళములలో దొరకును చిన్నవి. కేబుల్ పుట్టుకొని గలిగినవి కూడ దొరకును.
యం. వి. రామారావు శిల్పి అందు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రూజ్స్, మద్రాసు.

Powell's Extract of Golden

పవలుగారి ఆమోఘమైన గెనో
నెగ రోగమునకు
అద్భుతమైన గుణ మిచ్చును.

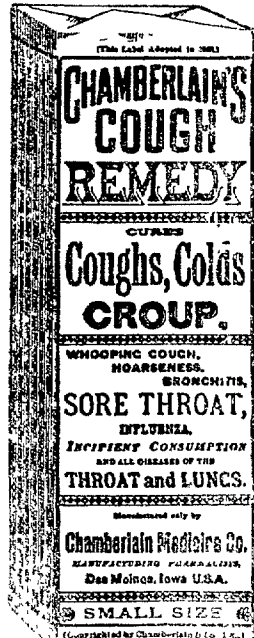
ఆంగ్ల; ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది.
నెగ రోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్రపిండ
ములయొక్క వాపు, శుక్ల నవ్వుము, బలహీనము, వీపులో నొప్పి మొద
లగు వాటిని ఇది నవ్వుకముగా కురుపునట్టి దివ్యౌషధము.

గుణము:— 6 మోతాదుల గెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే
ప్రణామము తప్పక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కు
లన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును.
దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్షణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రూ. 1—4—0
దీర్ఘవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రూ. 1—8—0
మా దివ్యౌషధములు ను ప్రసిద్ధమైన రాజాములన్నిటిలోను దొరకును.
మా చిత్రచిత్రిత క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.
ఉత్తరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,
Manufacturing Chemists,
Lamington Road, Bombay.

చేంబర్లెన్ గారి దగ్గు నివారిణి

దగ్గు, జలుబు, కాశ వా
యువు అను బిడ్డలకు వచ్చు
రోగము, గొంతుపుండు
గొంతురాపు, రొమ్ముకా
సెము, శుక్కిదగ్గును, అన్ని
రకముల గొంతు వ్యాధులు
మొదలగునవి పటా పంచ
లై పోవును, అన్నిజాగా
లలో విక్రయించు బడు
చున్నది. (33-3)

Zandu Pharmaceutical Works Ltd, Bombay

జాండు ఔషధశాల లిమిటెడ్
బొంబాయి 385
జాండువారి చవనపాళ

జలుబు, దగ్గు, ఉబ్బుగము మొదలయిన యెదురు
రోమ్మును సంబంధించిన సమస్త రోగములకును దివ్యౌషధ
ౌషధమే గాక శరీరమునందలి నేత్రులను శుభ్రపరచి చెడిపో
పొయిన జీర్ణకోశమును బాగుచేసి జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధి
చేయుటయం దద్వితీయమైనది

ఎల్లప్పుడూ జలుబు, దగ్గు, జ్వరము మొదలయినవాచేసి
పీడింపబడుచు బక్కచిక్కిన శుభ్రమైనవృత్తి ప్రాయము.
౧౪-౧౧-౨౪ (14-11-28) న బర్మాకినండి కె.
కేశవరావు బి.ఎ. బి.ఎల్ గారి కిట్లు వ్రాయుచున్నాడు.
“మీ చక్కన పాత్రవలన వాకధికమైన గుణము కనిపించి
నది. దయచేసి రైల్వే పార్కులు ద్వారా మరి రెండుసీసా
లను పంపుడు.”

వెల 1 పాను రు 2-8-0, 1/2 పాను రు 1-8-0.
వి.పి. ప్యాకింగు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. కొనువారికి
మాక్యాటలాగు యిచ్చితముగా పంపబడును.
ఎల్లరును సేవింప తగినది. ఒక్కసారి వాడేమాచిన
గుణము తెలియగలదు.

దామోదర్ అందు కంపెనీ,
43, చైనాబజారు నోడ్లు, మద్రాసు

అన్ని కెమిస్టులకు, ఔషధశాలలకు, వైద్యశాలలకు

టిన్ క్చరు కార్డమమ్, నెనెగె మొదలగు మైకమును గలి
గించు ఔషధములను తయారుచేయుటకు ఒక పరిశ్రమశాల కట్ట
బడినది. గవర్న మెంటువారు కొన్ని సదుపాయముల నొనంగుటచే
వీటిని మిక్కిలి చౌకధరలకు విక్రయించుటకు మాకు వీలు గలదు.

మెలిబ్రాండు టిన్ క్చరులకే వ్రాయుడు

టోకుగా విక్రయించు వారందరును ఉత్తరము వ్రాసిన ధరల
జాబితా పంపబడును.

“Depot for Burroughs Wellcome & Co.,”
W. E. SMITH & Co. Ltd.
Chemists, Druggists and Aerated Water Manufacturers.
MOUNT ROAD, MADRAS.

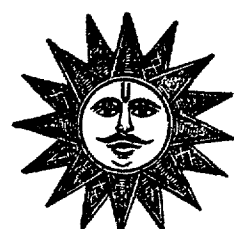
Tel: KARDYL
Branches: Esplanade,
Phone 37

Phone: 225
Vepery
102

P. B. No. 314
Ootacamund

కుంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ
పువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్య
మార్కును గమనింపుడు.
కరస్పాడ్ ను మొదలగునవి ఇంగ్లీషున
వ్రాయవలయును:— 1490

ఎస్. నారాయణ & కంపెనీ,
21, హామం వీధి, బొంబాయి.

అశ్వత్థాంజనము

ఒక గొప్పతప్పు

బుడ్డి 1-కి రూ 2-0-0

వి. పి. ఖమ్మం రూ 1-8-0

రాత్రులందు నిద్రలేదు.

భుజించిన ఆహారము ఒంటువట్టుటలేదు.

రోజుకు రోజు శరీరము శుష్కించుచున్నది.

ఇంటను యెగు సొరుగువారికిని నిద్రలేదు.

దగ్గు, దగ్గు

స్లప్పుగును ఒకటే దగ్గు మొరటిమోతాదు.

అమృతధృతి

లోనికిపోగానే కఫమును దీసివేయుచున్నది.

వెంటనే మంచును ఉపయోగించి

స్వస్థతపచరి యెవల మీదే

గొప్ప తప్పు.

3 బొట్లు

అమృతధృతి

సమస్తవిధములైన రోగములకు బాధలకు
ఒకే మందు.

బహుమతి

టిక్కెట్టు నెంబరు

5964

వై.నెంబరు టిక్కెట్టు

గలవారు ముందుగా

మార్కు

వ్రాయవలయును.

కానుగో ఆండ్ కో,
పరేల్., బొంబాయి.

ఆంధ్ర యు ర్షే ది క్ ఫార్మ్ సి లి మి టే డ్

19 హరిన్ రోడ్డు, మాంటురోడు పోస్టు - మదరాసు.

66 చిక్ వెట, బెంగుళూరు సిటీ.

వసంత కుసుమాకరము.

బసవరాజీయము మేహ రోగ ప్రకరణము

191-వ పుట మధుమేహనందు సుప్రసిద్ధముగ తరతరములనుండి ఆర్యవైద్యులు ఉపయోగించుచున్నారు.

ఇంకను క్షయ, అజీర్ణము, నిస్సత్తువ మొదలగు వ్యాధులలో గూడ మిక్కిలి అనుకూలము. బలవర్ధకము. రక్తమును శుద్ధిజేయును.

ఇందు శతపూర్ణభక్తము, బంగారము, ముత్యము, వంగ భస్మము, కాంతము, ఇత్యాది విలువగల ఔషధములు గలవు.

20 మాత్రలుగల సీసా 1-టికి రూ 5-0-0. ఔషధముతో గూడ పద్యమును ఉపయోగించు విధానమును తెలుపబడును.

వసూలయిన సూలధనము రూ 1,45,959-4-0

నిగ్రహమైన శాస్త్రీయ ఔషధములకు పట్టినిల్లు. క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

నూరు రూపాయలు ధరావకు ఇచ్చు ఏజెంట్లు కావలెను.

హనుమాన్ సబ్బ

లోక ప్రసిద్ధ
మైనది.

(1277)

హనుమాన్ సబ్బ వేరు శోధ.

ఎస్. రంగనాథం ట్రెడ్స్ మన్, బస్, 19 బంగళావిధి, మదరాసు.

వాణిముద్రాక్షరశాల, బెజవాడ.

అచ్చు పైండుపనులు, రబ్బరు స్టాంపులు, కీళ్లు, కాగితం, బంగారము, వెండిసామా

నులు పై టైపు, బొమ్మలుచేయుట, వేషవరీ సామానులు. (609)

ఎం.కై.వింగు